

Fredag den 13. december 2019 (D)

1

37. møde

Fredag den 13. december 2019 kl. 10.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 19:

Forespørgsel til erhvervsministeren om at fremme udviklingen i landdistriktskommuner.

Af Mette Hjermind Dencker (DF) og Morten Messerschmidt (DF).
(Anmeldelse 12.11.2019. Fremme 14.11.2019).

2) Forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til sundheds- og ældreministeren om at sikre, at danskerne trygt kan gå deres alderdom i møde.

Af Karina Adsbøl (DF) m.fl.
(Anmeldelse 25.10.2019. Fremme 31.10.2019).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen):

Lovforslag nr. L 84 (Forslag til lov om planter og plantesundhed m.v.).

Morten Messerschmidt (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 61 (Forslag til folketingsbeslutning om forbehold mod FN's konvention om begrænsning af statsløshed).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 19:

Forespørgsel til erhvervsministeren:

Vil ministeren oplyse, om regeringen efter norsk eksempel vil overveje at indføre såkaldte tiltagszoner, hvor der for at under-

støtte og fremme udviklingen i landdistriktskommuner skabes særlige incitamenter til tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft – eksempelvis mulighed for reduktion af su-gæld ved bosætning i de pågældende kommuner?

Af Mette Hjermind Dencker (DF) og Morten Messerschmidt (DF).
(Anmeldelse 12.11.2019. Fremme 14.11.2019).

Kl. 10:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 17. december.

Jeg giver først ordet til ordføreren for forespørgerne, og det er fru Mette Hjermind Dencker, Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 10:01

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Mette Hjermind Dencker (DF):

Tak. Tiltagszoner – synes I ikke, at det ord lyder en lille smule mere sexet end Udkantsdanmark og Den Rådne Banan og alle de andre ukvemsord, vi ellers hører landdistrikterne omtalt med? Tiltagszoner er et ord, der ligesom signalerer, at der er en udvikling i gang; her er et sted, hvor vi er i gang med at udvikle, i modsætning til de andre ord, vi kender, hvor det lyder, som om det er et sted, der er i gang med at blive afviklet.

Vi har i Dansk Folkeparti slet ikke lagt skjul på, at vi er inspireret af den norske model. I Norge har de haft stor succes med at indføre tiltagszoner. Det, de gør, er, at de siger: I de her områder har vi rigtig, rigtig hårdt brug for, at der bor mennesker, så hele Nordnorge ikke dør. Derfor giver de de mennesker en række fordele. Det er f.eks. afskrivning af studiegæld, forhøjet børnebidrag, højere løn til bl.a. sygeplejersker og gymnasielærere, rabat på energiregningen samt nogle andre tiltag, der er ganske irrelevante for Danmark. Det er sådan noget som lavere beskatning på fangst af kongekrabber. Det er lidt svært at overføre til danske forhold. Det er også noget med, at de giver en rabat på en arbejdstagerskat, men jeg vil nødig være den, der står her og giver regeringen gode ideer til at indføre endnu flere skatter. Det er de gode til i forvejen.

Når vi i Dansk Folkeparti føler os inspireret af noget, er der straks partier, for hvem der ligefrem går sport i bevidst at misforstå det, vi siger, og forstå det på den måde, at vi vil overføre den norske model en til en til Danmark. Nej, vi er godt klar over, at landdistrikter i Norge er af en helt anden dimension end i Danmark. Der er jo ikke noget landdistrikt i Danmark, der kæmper med, at der er 200 km til den nærmeste købmand. Der er heller ikke noget landdistrikt i Danmark, der kæmper med, at det er 10 grader koldere der end inde i byerne, eller at man har kæmpestore områder, der ligger øde hen.

Men det der med at lave nogle tiltagszoner, der har til formål at booste nogle bestemte områder, hvor det er gået tilbage befolkningsmæssigt, synes vi ikke alene er en rigtig god idé; vi synes, det er en nødvendighed. Det synspunkt deler vi i øvrigt med Landdistrikternes

Fællesråd, som her til morgen har været ude at rose Dansk Folkepartis forslag og bl.a. har udtalt:

»Fællesrådet bakker op om Dansk Folkepartis forespørgsel til erhvervsminister Simon Kollerup (S), der fremsættes i Folketingssalen fredag. Her har organisationen skelet til blandt andet Norge, som med succes har understøttet tiltrækningen af kvalificeret arbejdskraft i landdistriktskommuner.

– Der er for mange kommuner i landdistrikterne, som ikke har fået del i den vækst, som resten af landet oplever – alene fordi de er placeret i et landdistriktsområde, hvor det er sværere for både det offentlige og private virksomheder at tiltrække medarbejdere, fortæller formand for Landdistrikternes Fællesråd, Steffen Damsgaard.«

Så jeg ser frem til en rigtig god debat. Tak.

Kl. 10:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for forespørgerne for hermed at have givet begrundelsen for forespørgselsdebatten. Og hermed skal jeg give erhvervsministeren ordet til at besvare forespørgslen. Værsgo.

Kl. 10:04

Besvarelse

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for det. Tak for forespørgslen og også for motivationen til, at vi kan holde den her, synes jeg, også meget vigtige debat om udviklingen i vores landdistrikter. Jeg – og det gælder for hele regeringen – deler ønsket om at understøtte og fremme en positiv udvikling i landdistrikterne. Det skal der i hvert fald indledningsvis ikke herske nogen tvivl om. Og ud over erhvervsministerrollen tager jeg også mit ansvar som landdistriktsminister meget, meget seriøst. Det er en vigtig prioritet for mig at arbejde for, at vi får skabt et sammenhængende Danmark. Derfor vil jeg også gerne kvittere for, at Dansk Folkeparti tager emnet op, og jeg glæder mig til, at vi i dag kan dele vores ambitioner og planer for landdistrikterne med hinanden. Jeg kan i hvert fald selv se, at den økonomiske fremgang i Danmark i flere år har været skævt fordelt mellem land og by. Der er mange, der oplever, at vores landdistrikter ikke får tilstrækkelig del i det opsving, som resten af Danmark har oplevet de seneste år. Og det er min overbevisning, at de danske landdistrikter har forskellige forudsætninger, forskellige styrker, men også forskellige udfordringer. Og derfor findes der ikke en hurtig one size fits all-løsning, som kan hjælpe landdistrikterne sådan over et.

Som bekendt fremlagde Socialdemokratiet i august 2018 udspillet »Nærheden tilbage«. Formålet med det udspil er at tage et opgør med centraliseringsbølgen, der trækker Danmark skævt. Det er fortsat regeringens ønske. Og vi vil arbejde for at styrke landdistrikterne ved at bringe velfærden tættere på borgerne og skabe bedre vækstbetingelser for produktion og erhverv i hele Danmark. Vi vil sikre, at der er udvikling, muligheder, velfærd og arbejdspladser i hele vores dejlige land.

I Norge har man siden 1990 omtalt den allernordligste del af landet som tiltagszonen. Forslaget om oprettelse af den her tiltagszone udsprang af kriser i fiskeriet og fiskeindustrien, og tiltagene, der blev målrettet zonen, skulle afhjælpe arbejdsløshed og generelt dårlige levevilkår for befolkningen i Nordnorge. I dag søger man med ordningen at skabe en attraktiv region at bo, arbejde og drive virksomhed i. De væsentligste virkemidler er fritagelse for arbejdsgiverafgift, nedskrivning af studielån og reduktion i personbeskatningen. Ambitionen om at fremme udviklingen i udfordrede områder deler vi sådan set i den danske regering med vores norske kollegaer. Og jeg er enig med Dansk Folkeparti i, at det er værd at holde øje med gode ideer og løsninger i vores nabolande.

En tiltagszone – sådan en til en efter norsk eksempel – har jeg alligevel svært ved at se for mig som et greb, der kan overføres direkte til Danmark, og det er der flere grunde til. Som ordføreren for forslagsstillerne også siger, er vores lande forskellige på mange punkter. Danmark er ikke nær så udfordret som Norge i forhold til at skabe bosætning i alle dele af landet; det gælder hverken, når vi taler geografi eller klimamæssige forhold. Tiltagszonen er kun indført i de allernordligste kommuner i Norge, hvor bosætning er forbundet med væsentlige udfordringer. I Danmark er vi så heldige, at selv om klimaet fylder mere og mere i vores hjemlige diskussion, er der ingen steder, hvor klimaet besværer bosætningen i samme grad som i Nordnorge. Det betyder, at vi ikke på det parameter oplever forskelle i vores levevis – men vi har andre udfordringer.

I forespørgslen fremhæver Dansk Folkeparti muligheden for at reducere studiegæld ligesom i den norske tiltagszone. Det danske su-system er anderledes indrettet end det norske. I Danmark kan su-stipendiet suppleres af su-lån. I Norge får studerende på videregående uddannelser som udgangspunkt støtten som su-lån. Og en del af lånet kan på visse betingelser konverteres til stipendier efterfølgende. Bare sådan en forskel mellem det danske og det norske su-system betyder, at eftergivelse af lån som incitament for bosætning ville virke på en anden måde i Danmark, end det gør i Norge.

Kl. 10:09

I 2012 undersøgte norske forskere tiltagszonen og tiltagenes virkninger for de 92.000 nordnorske indbyggere, der bor i zonen. I deres rapport blev den årlige udgift til zonen i 2010 opgjort til ca. 3,2 mia. norske kroner. Der er med andre ord tale om en massiv økonomisk støttepakke i Norges model, og der er derfor også en væsentlig overvejelse omkring finansiering knyttet til den norske model, hvis man vil lave en sådan en til en.

I mine øjne er ideen om at målrette tiltag til landdistrikterne imidlertid fornuftig, og jeg glæder mig derfor også over, at der allerede findes gode initiativer, som giver nogle særlig gunstige vilkår til visse dele af Danmark. Det gælder f.eks. muligheden for at søge LAG-midler og FLAG-midler til projekter, der skaber udvikling og nye arbejdspladser i vores landdistrikter. Regeringen har valgt at tildele LAG'erne yderligere 30 mio. kr. i 2020, og det har vi gjort, fordi LAG-indsatsen i høj grad støtter op om væksten i landdistrikterne.

Der er også landdistriktspuljen, som bl.a. yder støtte til projekter, der fremmer beskæftigelse og også bosætning i landdistrikterne. Og hertil kommer selvfølgelig puljens helt særlige østøtte, der medvirker til at sikre gode levevilkår for de 27 småøer, vi har i Danmark. I Danmark har vi også givet mulighed for, at pendlere fra yderkommuner kan opnå et forhøjet befordringsfradrag, ligesom borgere på ikkebrofaste øer kan trække udgifter fra til logi, hvis afstanden til arbejdet gør, at de ikke kan overnatte derhjemme.

Puljen til landsbyfornyelse bør også nævnes. Det er en pulje, der er målrettet 56 kommuner – med midlerne fra den pulje kan kommunerne søge om tilskud til især nedrivning af faldefærdige ejendomme, som skæmmet vores landsbyer.

Der er altså en hel del gode initiativer, der er målrettet landdistriktskommunerne. Geografisk er tiltagene ikke afgrænset til én zone, men flere landdistriktskommuner går igen i de forskellige afgrænsninger.

Regeringen arbejder på flere måder for at undgå et Danmark, der knækker over. Vi har allerede meldt ud, at vi ønsker at investere i lokale uddannelses tilbud. Vi stopper omprioriteringsbidragets stadige udhuling af uddannelserne. Vi kommer med 50 mio. kr. som økonomisk redningskrans til de trængte hf- og vuc-afdelinger. Og for nylig har min gode kollega uddannelses- og forskningsministeren godkendt ansøgninger fra de videregående uddannelsesinstitutioner om at oprette 15 nye uddannelser, udbud og dublinger uden for de store universitetsbyer.

Regeringen ønsker en bred geografisk uddannelsesdækning. Der skal være gode uddannelser i hele landet, så vores børn og unge kan få en tryk opvækst og en god skolegang. Og virksomhederne i hele landet skal have adgang til kvalificeret arbejdskraft. Det er med til at skabe både arbejdspladser og kvalificeret arbejdskraft rundt om i landet, præcis sådan som vi ønsker det i regeringen.

Strukturelle ændringer præger også Danmark. Her og i resten af EU har vi LAG-ordningen, som bidrager til at opdyrke nye erhvervs- og jobmuligheder, hvor der tidligere fandtes flere arbejdspladser inden for landbruget. Men til trods for den store værdi, som LAG-midlerne har lokalt, blev LAG-midlerne beskåret med 30 pct. af V-regeringen tilbage i 2015. Det var efter min opfattelse en helt skæv prioritering, og det gav da også en fuldstændig berettiget kritik fra flere sider.

Nu har regeringen så som sagt tildelt 30 mio. kr. ekstra til de lokale aktionsgrupper for at rette op på ordningen for det kommende år. De ekstra midler rettes mod projekter, der fremmer bæredygtig udvikling og grøn omstilling i landdistrikterne. Og på den måde vil de bidrage til både erhvervsudvikling, jobskabelse og den grønne omstilling.

Kl. 10:13

Regeringens arbejde for at undgå et Danmark, der knækker over, er kun lige begyndt. Senere i valgperioden vil vi i regeringen fremlægge et politisk udspil, der skal styrke landdistrikterne og områderne uden for de store byer, og det er et arbejde, jeg glæder mig meget til for alvor at komme til at tage fat på.

Under forberedelserne af det udspil vil jeg selvfølgelig søge inspiration i både ind- og udland, hvilket er rammen for den debat, vi har i dag. Det er vigtigt, at vi får set på udfordringer og potentialer, og at vi tager os tid til at finde de bedste løsninger for et sammenhængende Danmark, og det sker i dialog med relevante interessenter og for mit vedkommende også i en tæt dialog med mine gode kolleger i Udvalget for Landdistrikter og Øer.

Afslutningsvis vil jeg sige, at selv om jeg umiddelbart er skeptisk i forhold til at indføre tiltagszoner efter norsk model i Danmark, så kan det selvfølgelig godt være fornuftigt at se på, hvilke fordele og hvilke ulemper der er ved sådan en model. Og jeg er generelt meget åben over for at søge inspiration til andre gode landdistriktpolitiske tiltag i vores nabolande.

Jeg glæder mig desuden over, at Folketinget deler den store interesse i landdistriktpolitikken, og jeg oplever, at vi har mange gode fælles intentioner om udviklingen uden for de større byer, og der ser jeg ikke mindst Folketingets Udvalg for Landdistrikter og Øer som en central og vigtig sparringspartner i mit virke som minister for landdistrikterne og i det videre arbejde med at give landdistrikterne det nødvendige politiske løft. Tak for ordet.

Kl. 10:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren for besvarelsen. Det er nu således, at der er mulighed for en enkelt kort bemærkning til ordførerne, altså en kort bemærkning af maksimalt 1 minuts varighed. Det har indtil videre forespørgeren bedt om, og det er fru Mette Hjerminde Dencker, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:15

Mette Hjerminde Dencker (DF):

Mange tak for det. Jeg vil også anerkende, at jeg ved, at ministeren har et hjerte, der brænder for landdistrikterne. Vi har jo selv en fortid sammen i Landdistriktsudvalget, så det er jeg slet ikke i tvivl om, og det er rart at se og få bekræftet. Det, der er lidt ærgerligt, er, at det jo var lidt sjovt, at jeg faktisk i min tale kunne forudse, at nogle – herunder endte det så også med at være ministeren – bevidst misforstod det, som om vi ville overføre det en til en fra Norge til Danmark. Jeg må på det kraftigste sige, at jeg godt kender forskellen

på de to lande, både økonomisk og geografisk, og ved godt, at det jo ikke er det, vi taler om. Vi taler om inspiration i forhold til tiltagszoner.

Derfor blev jeg også glad, da ministeren til sidst sagde, at han var åben over for at søge inspiration. Der kunne jeg godt tænke mig at høre noget om de tiltag, som vi allerede har gjort for landdistrikterne. Hvis vi i princippet havde tegnet en streg og sagt, at der skulle være tiltagszoner dér, hvor vi i Dansk Folkeparti foreslår det, så havde de alle sammen fået gavn af det, og der havde ikke været nogen forskel. Men det her handler om at sige: Her har vi altså nogle tiltagszoner, og indtil videre vil der ikke være nogen i landdistrikterne, der vil komme til at stå uden for de tiltagszoner, i og med at det både gælder land- og yderkommuner. Hvad tænker ministeren om det?

Kl. 10:17

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 10:17

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tilgiv mig, hvis jeg har misforstået forespørgslen. Men bare lige det her til en start: Den er jo ret eksplicit i forhold til at nævne eksempler som reduktion af su-gæld osv., så der er jo mange af elementerne, der også fremgår på skærmen her, som er direkte de samme. Derfor synes jeg, det var relevant at gå ind og sige, at der faktisk er nogle forskelle på vores studielånssystem i Danmark og i Norge, som gør, at hvis man vælger det her tiltag, får man nogle andre incitamenter.

Men tankesættet tror jeg sådan set vi deler mere, end vi måske lige oplever i den her debat, nemlig at vi er nødt til at turde behandle forskellige områder forskelligt for at stille dem lige med hensyn til muligheder. Det er jo der, mit politiske brændende hjerte som socialdemokrat er stærkest: Det er for at skabe lige muligheder. Der kigger vi på mange af de ting, som kan vende centraliseringen om. Jeg vil sige, at hele »Nærheden tilbage«-udspillet stadig er til stor inspiration for mig i det videre arbejde, jeg skal lave.

Kl. 10:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:18

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, og tak til ministeren for nogle gode bud på, hvordan vi kommer videre her. Jeg har dog et par kommentarer. Jeg er ligesom ministeren meget optaget af, at vores LAG-system virker osv. Jeg synes, ministeren pynter sig lidt med lånte fjer, når ministeren går ud og siger, man har tilbageført 30 mio. kr., for i bund og grund var det jo penge som den tidligere regering havde sikret var der, fordi det var uforbrugte midler. Så man har faktisk bare fodret hunden med sin egen hale. Det synes jeg ministeren glemmer at putte ind.

Jeg er enig med ministeren i, at der er mange udestående på LAG-ordningen, både når det kommer til at sikre, at den er mindre bureaukratisk, men også når vi skal slippe ud af det der mellemfinansieringsmorads, der faktisk er, som er en stor hæmsko for LAG-grupperne derude. Den ordning er tung at danse med og jager ildsjæle væk. Så et er, at vi har fået nogle flere penge i den, men der udestår faktisk den største arbejdsopgave, nemlig at sikre, at den er meget mindre bureaukratisk, plus at den også virker væsentligt hurtigere. Der har vi en fælles opgave i at få løftet den.

Så undrer det mig lidt, for man kan godt sige alle de rigtige ting, minister – og nu rejser formanden sig op, så jeg vil vente med mit spørgsmål.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Formanden rejser sig, fordi der er gået 1 minut, og dermed er det ministeren.

Kl. 10:19

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Nu starter jeg med det positive: Jeg er glad for, at vi deler ambitionen om at fremme udviklingen i landdistrikterne. Jeg deler også ambitionen om hele tiden at indrette ikke bare hele vores offentlige sektor, men også systemet omkring LAG'erne så effektivt, vi kan. Det er de gode folk i Erhvervsstyrelsen heldigvis allerede godt i gang med, og vi fik jo kollektivt en orientering om det, da vi havde mulighed for at ses en hyggelig aftenstund til vores første sådan officielle komsammen, udvalg og minister imellem. Så det er min fornemmelse, at det er i god gænge.

Jeg er nødt til så alligevel også lige at give lidt igen, for jeg føler ingen trang til at pynte mig med lånte fjer, hvis det er fra Venstre, de skal komme, i forhold til LAG-ordningen. Jeg skal bare stilfærdigt erindre om, hvem det var, der beskar LAG-ordningen med 30 pct., da man skulle finansiere landbrugspakken i sin tid. At man så ikke har haft afløb på nogle af pengene, som jo var målrettet de miljømæssige tiltag, der skulle kompensere for landbrugspakken, må man så tage en vurdering af hvordan man synes ligger ude i det ganske land. Men jeg er helt stolt over, at den her regering har tilbageført midlerne til LAG-ordningen.

Kl. 10:20

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Sikandar Siddique fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:20

Sikandar Siddique (ALT):

Tak til ministeren. Jeg synes, det er en vigtig debat, som Dansk Folkeparti har rejst. I Alternativet har vi lavet et helt udspil omkring landdistrikterne, og jeg vil høre ministeren, om man ikke, inden man eventuelt gik videre med de her tiltagszoner, kunne lave det, vi kalder et center for kommunal vidensdeling for landdistrikter, hvor man havde et nationalt videncenter, hvor man samlede interessenter, forskellige organisationer, kommuner, eksperter i et råd, og hvor man så kunne udarbejde en større plan for, hvordan man kunne oppe de her landdistrikter. Man kunne så også bruge det her videncenter til at dele erfaringer på tværs af kommuner. Er det ikke en idé, man kunne starte med?

Kl. 10:21

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 10:21

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for ordene. Jeg er fortsat skeptisk over for tiltagszonerne som en til en-model, men jeg synes, det er fint at vurdere fordele og ulemper ved det. Så jeg er helt enig med spørgeren i, at det kan være fornuftigt at få gjort.

Der findes jo en række forskellige aktører på det her område. Der er jo Center for Landdistriktsforskning, hvor jeg er glad for, at vi har lavet en meget bred aftale om at kunne lægge en stabil tilskudsramme ind; der fremmer vi noget vidensadgang. Jeg tror også, vi alle sammen har et ønske – sådan oplevede jeg det i hvert fald i forhandlingerne – om, at den viden skal ud at bruges, at den skal deles. Den skal ikke stå på hylderne inde på forskerkontorerne; den skal ud at deles, så den kan blive til inspiration for de yderområder, der kan finde gavn ved den.

Når alt det så er sagt, vil jeg stadig væk sige, som jeg også sagde i min tale, at landdistrikterne er så mangefacetterede og deres udfordringer og, hvad skal man sige, goder, altså deres styrker, er så forskellige, at jeg ikke tror på, at der er en one size fits all-model. Det skal ikke gøre, at man ikke godt kan dele erfaringer, men jeg tror bare, vi skal være meget opmærksomme på, at landet, selv om det er et lille land, vi bor i, stadig har meget forskellig områder.

Kl. 10:22

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 10:22

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Fødevarerproduktion eller fødevarerkllynger er noget af det, som står stærkt, og rigtig mange arbejdspladser i landdistrikterne er baseret på det her. Nu har man lige vedtaget en klimalov, og der skal ikke være nogen tvivl om, at vi fra Nye Borgerliges side er dybt bekymret for, om tiltagene, som kommer til at ligge deri, kommer til at ramme de her landdistrikter hårdt. For hvis vi straffer landbruget endnu mere, vil den her produktion blive flyttet ud til nogle lande, som så har et højere CO₂-aftryk. Så det vil ikke hjælpe noget i forhold til den samlede CO₂-udledning og klimaet. Men jeg kunne godt lidt tænke mig at høre, hvad ministeren vil gøre for at sikre landdistrikterne, også når man nu kigger ind i en klimaplan.

Kl. 10:23

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 10:23

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tusind tak for et meget, meget vigtigt og også relevant spørgsmål, for det rører jo ved to ting. Det rører jo ved risikoen. Hvis man går for stramt og for hårdt og for uintelligent til den grønne omstilling, risikerer man carbonlækage, og man flytter arbejdspladser ud af landet. Det pynter måske på CO₂-regnskabet, men det pynter jo ikke på, om folk har et arbejde, og om der er vækst og velstand i vores samfund. Derfor er det vigtigt – og det er også en del af klimaloven – at hele konkurrenceevneperspektivet og vores virksomheder er med i fokus. Det er sådan håndteringen af risikosiden af en klimalov, og det synes jeg Folketingets partier har gjort med den måde, hvorpå man har lagt principper ind i klimaloven.

Den anden side af mønten er jo så også, at der er enormt store potentialer. Jeg tror da, at vores fødevarerproduktion og vores virksomheder i det hele taget har et erhvervseventyr liggende foran sig i den grønne omstilling, og i dag er det i hvert fald sådan, at de grønne arbejdspladser ikke alle sammen er centreret om de store byer. Der er jo mange grønne arbejdspladser ude i det, som vi, der ikke vil sige Udkantsdanmark, kalder Produktionsdanmark. Så jeg tror på, at den grønne omstilling kan blive en gevinst, også for vores landdistrikter.

Kl. 10:24

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Mona Juul, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:24

Mona Juul (KF):

Tak for det. Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at vi egentlig mangler arbejdskraft i rigtig mange situationer, ikke kun i landdistrikterne, men også i rigtig mange virksomheder i byerne. Der tænker jeg i forhold til landdistrikterne, hvor vi ved at det kan være lidt svært at bibeholde folk eller få folk til at flytte tilbage, at vi jo

så også har den mulighed, at vi kan efterspørge bedre udenlandsk arbejdskraft med præcis de kvalifikationer, vi ønsker at bruge der. Er det også noget, ministeren vil se på i forbindelse med det her punkt?

Kl. 10:25

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 10:25

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg synes jo, der er lavet en rigtig god finanslovsaftale, hvor der også er mulighed for at kunne se ind i lige præcis det spørgsmål. Jeg vil bare alligevel adressere det. Når vi skal kunne levere kvalificeret arbejdskraft til vores virksomheder, er vores uddannelsessystem i mine øjne et af de centrale værktøjer i den sammenhæng, og når jeg derfor i dag vælger at fremhæve, at vi har annulleret omprioreringsbidraget, som beskærer vores uddannelser, erhvervsuddannelser osv., så er det jo, fordi jeg også tror på, at et løft af lige præcis det erhvervsskolemæssige område kan bidrage til, at der er kvalificeret arbejdskraft. Vi er jo inde at røre ved det her spørgsmål om, om der er et fremtidigt mismatch på vores arbejdsmarked. Vil der være for mange, der alene har en ufaglært baggrund, hvor virksomhederne efterspørger noget mere? Der har vores uddannelsessystem, herunder også vores vuc-centre, hvoraf mange jo har været lukningstruet, en mulighed for at levere svar på nogle af de udfordringer.

Kl. 10:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Således har alle de ordførere, der ønskede en kort bemærkning her til ministeren, fået svar på dem. Tak til ministeren. Vi går nu over til forhandlingen og dermed også de almindelige regler for korte bemærkninger, således at ordførere kan komme med to korte bemærkninger, henholdsvis 1 minut og derefter ½ minut. Dermed er det nu ordføreren for forespørgerne, og det er fru Mette Hjermind Dencker fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 10:26

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Mette Hjermind Dencker (DF):

Tak for det. I både år 2016 og år 2017 blev vi danskere ifølge World Happiness Report kåret til det gladeste folkefærd i hele verden, og i 2018 og 2019 blev vi desværre overhalet af Finland, men vi er altså stadig væk nummer to den dag i dag.

Vi er stadig væk næsten de gladeste mennesker i hele verden, og ved I hvad, Realдания har lavet en undersøgelse, som har vist, at de gladeste danskere bor på landet. Det vil sige, at de gladeste af de gladeste mennesker i hele verden bor i de danske landdistrikter, og dem er vi som landdistriktsordførere så heldige at arbejde sammen med. Det synes jeg er dybt privilegeret. Det er bare en lille smule sjovere at være landdistriktsordfører her i Danmark, end det er at være det i Sydsudan, som var det mindst glade land i hele verden. Jeg er jo selv en af verdens lykkeligste mennesker ifølge de to rapporter. Jeg bor i en yderkommune, Syddjurs Kommuner, i en lille by, Tirstrup, på 500 indbyggere, og jeg må bare sige, at jeg kan genkende det hele fra min landsby. Jeg kan genkende det der med, at vi elsker at hjælpe hinanden, at vi elsker at være sociale med hinanden, og at vi finder på en masse ting, for at vores lille landsby bare skal være et rigtig, rigtig hyggeligt sted at leve. Sådan har de det også i de andre landdistrikter og på øerne. Det er i hvert fald det, jeg bliver mødt med, når jeg besøger dem.

Det, som medierne skriver om, og det, som vi som politikere er nødt til at forholde os til, er alt det, der ikke fungerer i landdi-

striktene, desværre med den omkostning, at folk så tror, at det er ganske forfærdeligt at bo i landdistrikterne og på øerne, fordi de kun hører dårligt om dem i pressen. Men os, der bor i landdistrikterne, og os, som er landdistriktsordførere her og tit er rundt i landet, i landdistrikterne og på øerne, ved heldigvis bedre. Men det, der ikke fungerer, skal vi selvfølgelig få til at virke.

Vi skal sikre, at der er en ordentlig mobil- og bredbåndsdækning i hele landet; vi skal sikre ordentlige uddannelsesmuligheder i hele landet; vi skal sikre, at de statslige arbejdspladser spredes jævnt ud over hele landet; vi skal sikre, at det ikke er andre parametre end ens økonomi, man bliver målt på, når man vil købe et hus i et af de områder, hvor de lykkeligste af de lykkeligste mennesker i verden bor. Men det er meget, og det er omfattende, og vi må tage ét skridt ad gangen. Det, som jeg opfordrer til i dag, er, at vi sammen tegner nogle streger på danmarkskortet og siger, at her er tiltagszonerne, at her er de zoner, hvor vi i de kommende år vil gøre en ekstra indsats.

Hvad indsatsen skal være, er noget, vi sammen drøfter senere, men det kunne f.eks. være at sige, at vi i tiltagszonerne vil ligestille de studerende med det arbejdende folk, sådan at de også får et befordringsfradrag, at vi i tiltagszonerne vil give statsgaranterede lån, at tiltagszonerne skal være det første sted, hvor vi laver fuld bredbånd- og mobildækning. Vi kan sådan set fylde hvad som helst i det, og vi kan lave det over en årrække, og så kan vi bagefter lukke tiltagszonerne, når vi synes, vi har opnået det ønskede resultat. Så på den måde er det sådan set kun fantasien, der sætter grænsen.

De områder, som jeg gerne vil have skal være tiltagszoner, er de 27 småøer, det er de fem økommuner, det er landkommunerne, og det er yderkommunerne. For det er der, udviklingen halter bagefter på de fleste parametre, og vi kan også gøre det forskelligt. For ministeren har fuldstændig ret, når han siger, at vi i landdistrikterne ikke kan lave one size fits all-modeller, fordi de er så forskellige, som de er. Så vi kan også inden for tiltagszonerne sige, at vi udpeger de 27 småøer eller de fem økommuner for lige her at gøre nogle særlige tiltag. Vi kan gøre lige, hvad det skal være.

Så med ønsket om, at vi sammen kan gøre Danmarks lykkeligste mennesker i verdens næstlykkeligste land endnu gladere, så håber jeg, at mine gode og i øvrigt også glade landdistriktskolleger her på en hyggelig fredag formiddag i december vil bakke op om Dansk Folkepartis forslag, som lyder:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til efter norsk model at udpege land-, yder- og ø-kommuner samt de 27 danske småøer som tiltagszoner og i samarbejde med relevante landdistriktsaktører at identificere, hvilke initiativer der med fordel kan iværksættes for at understøtte og fremme udviklingen i de nævnte områder«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 33). Tak.

Kl. 10:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er et forslag til vedtagelse, som vil indgå i de videre forhandlinger. Der er et par ønsker om korte bemærkninger til ordføreren. Det er først hr. Sikandar Siddique, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:32

Sikandar Siddique (ALT):

Tak til ordføreren. I Alternativet mener vi, det er en væsentlig debat, en vigtig debat, Dansk Folkeparti rejser her.

Da jeg skulle forberede debatten med min praktikant Emil, fangede Emil noget her i udspillet i forhold til nedsættelse af su-gæld. Emil siger: Kan det være, at det i virkeligheden får den modsatte effekt: at incitamentet til, at man kan få nedsat sin su-gæld, i virkeligheden kommer til at betyde, at unge mennesker oparbejder en su-gæld, fordi man ved, at man senere hen kan få den sat ned, hvis

man flytter ud til landdistrikterne? Har ordføreren undersøgt, om den ordning kunne have sådan en effekt?

Kl. 10:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:33

Mette Hjermand Dencker (DF):

En afskrivning af studiegælden kunne f.eks. være med 10 pct. eller 5 pct., for hvert år du boede i en af tiltagszonerne. Hvis du vil have afskrevet din studiegæld, skal du jo, uanset hvad, betale den tilbage, og så skal du have et arbejde, så du kan betale din studiegæld tilbage.

Hvis de flytter til et område, hvor der ikke er noget arbejde, så er det også svært for dem at betale det tilbage, så derfor har jeg lidt svært ved at se det økonomiske incitament til det. Det skal jo selvfølgelig følges op af andre gode tiltag, hvor der også er gode jobmuligheder.

Kl. 10:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Sikandar Siddique.

Kl. 10:33

Sikandar Siddique (ALT):

Tak for svaret, ordfører. I forlængelse af den mulige problemstilling spørger vores praktikant Emil så: Hvorfor ikke skabe bedre muligheder for iværksættere i stedet for, så unge iværksættere f.eks. kan få et iværksætterfradrag? Var det ikke en bedre mulighed?

Kl. 10:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:34

Mette Hjermand Dencker (DF):

Jeg vil altså kun opfordre ordføreren til at hilse sin praktikant Emil og sige, at han lyder meget kvik. Jeg synes, det lyder som en alletiders idé. Det er jo et fantastisk eksempel, Alternativet kommer med, på noget, vi også kunne fylde i tiltagszonerne. Så det vil jeg være ganske åben over for.

Kl. 10:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Mona Juul, Konservative. Værsgo.

Kl. 10:34

Mona Juul (KF):

Tak for det. Vi er jo mange, der ikke bor i de store byer, og det er jo hamrende besværligt, når man kommer her på Christiansborg, hvor man er nødt til at rejse frem og tilbage. Men det er jo et valg, som man altid selv træffer, og det, mit spørgsmål går på, er: Har ordføreren regnet på, hvad de her økonomiske konsekvenser vil være med nedsættelse af det ene og det andet, og hvor pengene egentlig skal komme fra?

Kl. 10:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:34

Mette Hjermand Dencker (DF):

Der ligger intet konkret forslag til noget, der har økonomiske konsekvenser. Der ligger et forslag om tiltagszoner, som er, at vi siger, at her vil vi godt lave nogle særlige tiltag. Så ligger der nogle

eksempler på, hvad det kunne være, men det er jo noget, som vi sammen skal drøfte. Det, vi skal tage stilling til nu, er, om det er en god idé, eller det ikke er en god idé at have tiltagszoner.

Kl. 10:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Mona Juul.

Kl. 10:35

Mona Juul (KF):

Jeg må bare sige, at vi, for at jeg synes, at noget er en god idé eller en dårlig idé, er nødt til at have en eller anden økonomisk ramme på det. Vi er nødt til at finde ud af, hvor det er vi skal tage penge fra for at kunne lægge dem over i noget andet. Vi kan sagtens have en principiel diskussion om, hvad vi skal med landdistrikter, og jeg fornemmer jo tydeligt, at alle gerne vil gøre noget, men økonomien skal med.

Kl. 10:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:35

Mette Hjermand Dencker (DF):

Ja, lige præcis. Vi siger, at nu har vi nogle zoner her, hvor vi vil gøre en ekstra indsats, og vi siger så efterfølgende, at vi her rundt om bordet og i samarbejde med ministeren og relevante landdistriktsorganisationer skal finde ud af, hvad det er, der skal fyldes i i forhold til tiltagszoner. Det er jo dér, vi skal tage stilling til det økonomiske. Det er jo dér, vi skal ned i bolledejen i de konkrete eksempler. Lige nu handler det sådan set om at sige, om det er en god idé, eller det ikke er en god idé, at vi laver de her zoner.

Kl. 10:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Lennart Damsbo-Andersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:36

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak for det. Jeg synes, det var dejligt, at ordføreren startede med at fortælle, at os, der bor ude på landet, er lykkelige. Jeg bor også rigtig meget ude på landet. Faktisk kan I se, hvor jeg bor, når I kigger ned på billedet, der er nede bagved. Nede bag ved træerne ovre til højre bor jeg rent faktisk.

Når nu det er sagt, vil jeg sige, at ministeren har sagt rigtig mange gode ting. Det synes jeg jo. Men jeg forstår så, at nu er ordføreren måske begyndt også at lægge lidt fortolkning i det, der står som tekst i forhold til forespørgslen her og brede det lidt mere ud. Det synes jeg er fair nok. Der er rigtig mange gode tanker. Det kan jeg også godt høre. Det, som jeg har problemer med, er egentlig – det er nok ministeren, der har det, men nu spørger jeg alligevel – at det her kommer til at koste rigtig, rigtig mange penge. Det kan jeg høre. Har ordføreren overvejet, hvordan de her zoner skal finansieres med alle de tiltag, som ordføreren foreløbig har linet op?

Kl. 10:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:37

Mette Hjermand Dencker (DF):

Jeg har svært ved at se, hvordan det koster rigtig mange penge at sige, at her har vi de områder, nemlig de 27 småøer, de 5 økommuner, landkommuner og yderkommuner, og det er de områder, hvor vi godt kan gøre en ekstra indsats. Det, at vi siger det, koster jo ikke

noget i sig selv. Det, der koster penge, er det, vi skal fylde i det. Det er de initiativer, vi skal fylde i det, og som vi så hver især til den tid tager diskussionen om. Det glæder jeg mig i øvrigt til, i håbet om at Socialdemokraterne vil bakke op om det.

Kl. 10:37

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 10:37

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak. Det var lige lidt for billigt, men o.k., fair nok. Ordføreren har måske ikke overvejet det så meget, men så kan ordføreren jo overveje det lige nu, for i næste uge skal vi faktisk stemme om finansloven. Og der er vi jo f.eks. i den situation, at regeringen har foreslået at afskaffe omprioriteringsbidraget i forhold til uddannelserne på erhvervsuddannelserne. Hvordan stemmer Dansk Folkeparti så i forhold til det? For det er jo et tiltag, der peger i den rigtige retning – også i forhold til noget af det, vi snakker om her.

Kl. 10:38

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:38

Mette Hjermand Dencker (DF):

Jamen det tager vi jo i finanslovsdebatten på onsdag, altså hvordan vi stemmer i forhold til det – om vi stemmer for eller imod den samlede finanslov. Der er jo sikkert gode elementer i den, og der er også elementer, vi har svært ved at tage.

Kl. 10:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ikke ønske om flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Lennart Damsbo-Andersen fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak for det, formand. Allerførst må jeg køre mikrofonen lidt ned, kan jeg se. Og tak til Dansk Folkeparti for at rejse forespørgslen her i den her vigtige debat. Og tak for, at vi får mulighed for at diskutere udviklingen i landdistrikterne og hvilke tiltag, der skal til for at skabe udvikling og vækst i hele Danmark og balance i Danmark.

I Socialdemokratiet er vi dybt optaget af at få genskabt et Danmark i balance. De senere års centralisering, som daværende indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen sammen med bl.a. Dansk Folkeparti satte i gang med kommunalreformen, har jo ikke kun betydet lukning af rådhus og biblioteker rundtomkring i Danmark. Det har jo nærmest startet en tsunami, der har raset hen over hele landet.

Der er lukket lokale politistationer, nedlagt sygehuse, fjernet lokale domhuse, lukket erhvervsuddannelser, lærerseminarier, sygeplejeskoler, pædagogseminarier – og jeg kunne blive ved – rundtom i hele Danmark med det resultat, at der overalt uden for de store byer opleves en stor afstand til næsten alting, både uddannelse, velfærd og service fra det offentlige, men også stor afstand til beslutningstagerne.

Og når man så samtidig oplever befolkningstilbagegang, tomme boliger, der forfalder og er usælgelige, ja, så får man jo let det indtryk, at der ikke er ret meget, der fungerer uden for de store byer. Og jeg ved ikke, om de partier, der sammen med Dansk Folkeparti stemte for kommunalreformen havde overvejet, hvad det var, man satte i gang. Men det kan vi jo spørge ordførerne om om lidt.

I Socialdemokratiet har vi sat os for at vende den negative udvikling og sætte ind for at skabe balance i Danmark igen. Og der er jo masser af bygge på, for på trods af alle de mistrøstigheder, jeg netop har nævnt, blomstrer livet og optimismen ude i landdistrikterne. Det kan ordførerne formentlig bekræfte – det har de jo allerede gjort. Der er en meget stor vilje og evne derude til at gøre noget ved tingene.

Men der skal skabes lige muligheder for at få uddannelse tæt på, hvor man bor; for at man har sin egen personlige læge; for at komme hurtigt til sygehuset, hvis uheldet er ude; for at politiet kommer, når der er brug for det; for at få finansieret sin hushandel, hvis man vil købe eller sælge; for at ens unger kan komme i den lokale folkeskole eller børnehave – alt det, som borgerne i de store byer tager for givet, men som centraliseringsbølgen har gjort til noget, man mange steder må kigge i vejviseren efter.

Når forespørgeren så stiller ministeren spørgsmålet om, hvorvidt tiltagszoner er en god idé, må det jo være et udtryk for, at Dansk Folkeparti synes, at det er en fremragende idé at gøre som i Norge, hvor der tilbydes særlige vilkår, hvis man eksempelvis tager arbejde langt væk, f.eks. så langt mod nord som i Tromsø. Ja, så må jeg jo for min del sige, at Danmark altså er for lille en størrelse til, at vi kan sammenligne os med Norge på den måde. For jeg er med på, at hvis vi havde landdistrikter, der lå lige så langt fra København, som Tromsø ligger fra Oslo, så var det en anden snak. Men så ville vi jo tale om områder, der ligger vest for Edinburgh i Skotland, øst for Helsinki i Finland og syd for Lyon i Frankrig. Og det er jo ikke lige en del af Danmark.

Når alt det er sagt, er det rigtigt, at der visse steder er problemer med at besætte visse stillinger – for at gå direkte til den tekst, vi snakker om. Men det løses jo ikke ved at give nedslag i su-gæld; der skal en række tiltag til, som jeg tidligere har beskrevet. Og jeg ser frem til, at vi både i Landdistriktsudvalget og her i salen får lejlighed til at drøfte dem.

Så vil jeg gerne på vegne af S, RV, SF, EL og ALT oplæse et forslag til vedtagelse, og det lyder sådan her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at der er områder i Danmark, hvor udviklingen og fremgangen ikke er lige så positiv som i resten af landet. Her skal udviklingen hjælpes på vej. Folketinget tager udfordringerne alvorligt og er optaget af, at Danmark ikke trækkes skævt. Folketinget imødeser derfor, at forslaget om fordele og ulemper ved de norske tiltagskommuner kortlægges, samt at regeringen senere i valgperioden vil fremlægge et politisk udspil, der vil understøtte og fremme udviklingen i landdistrikterne, og hvor der under forberedelserne til udspillet inddrages erfaringer fra en række andre lande, herunder Norge.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 34).

Kl. 10:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er endnu et forslag til vedtagelse, som vil indgå i de videre forhandlinger.

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren. Den første er fra hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:43

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Jeg kunne forstå, at ordføreren ikke var den helt store tilhænger af kommunalreformen. Kunne ordføreren så ikke prøve på at fortælle os andre, hvad det er for nogle sygehuse – og hvor de ligger henne – som ordføreren gerne vil have genåbnet? Hvad er det for nogle kommuner, som er blevet afskaffet, og som ordføreren gerne vil have tilbage, og hvornår vil ordføreren gøre det?

Kl. 10:44

Kl. 10:46

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:44

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak for det. Jeg var ikke til stede i de forhandlinger, der foregik dengang om kommunalreformen. Der sad jeg som borgmester i den lille kommune, som der faktisk er glimrende billeder fra hernede i salen, og der stemte Socialdemokratiet jo imod kommunalreformen. Så det er sådan set bare den indgang, der er til det. Jeg har ikke – heller ikke i min tale her – snakket noget om, hvad der skal genåbnes. Jeg taler bare om, at der er sket en udvikling i forlængelse af den kommunalreform, som jeg ikke tror der er nogen der har været i stand til at forudse, men at vi bliver nødt til at forholde os til den, som tingene er i dag.

Kl. 10:44

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:44

Peter Juel-Jensen (V):

Så ordføreren er dybt uenig i kommunalreformen, men vil ikke ændre på tingenes tilstand, for det giver ingen mening. Men ordføreren sagde jo også, at kommunalreformen var medvirkende til, at nogle landdistrikter havde det svært. Skal det forstås på den måde, at ordføreren så ikke vil hjælpe landdistrikterne? Altså, jeg kommer også fra et landdistrikt, og jeg kan jo se, at den kommunalreform har givet bedre sundhedsbehandling, bedre kommunal behandling og bedre specialpædagogisk behandling til borgerne ude i landdistrikterne. Baggrunden for kommunalreformen var jo i bund og grund, at man ikke var specialiseret nok, at man ikke var dygtig nok. Man var ikke dygtig nok til at behandle patienterne. Så man har jo faktisk med kommunalreformen i den grad styrket vores landdistrikter på de kvalitetsmæssige områder.

Så er det rigtigt, at der selvfølgelig er blevet længere til politikerne, og det må vi så prøve at gentænke og afbøde konsekvenserne af. Men når man siger, at kommunalreformen er roden til alt ondt, er jeg dybt uenig, og har man den holdning, må man også sige, hvad det er, man vil lave om.

Kl. 10:45

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Nu har jeg heller ikke sagt, at kommunalreformen er roden til alt ondt. Jeg noterer mig bare, hvordan virkeligheden ser ud, nemlig at der efter og i forbindelse med kommunalreformen er sket en udvikling – og det kan jeg forstå at ordføreren gerne vil tale om. Jeg synes jo, at det er vigtigere at tale om, hvad man så kan gøre efterfølgende. Og forespørgslen handler jo netop om, om man skal lave tiltagszoner, eller om man skal gøre nogle andre ting. Jeg har skitseret nogle andre løsninger, som ikke nødvendigvis står i vejen for, at man også kan lave tiltagszoner. Men jeg kan forstå, at ordføreren føler sig trådt over tæerne, fordi han har været en, der har stemt for kommunalreformen. Det kan jeg jo så ikke rigtig gøre noget ved.

Kl. 10:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Mette Hjermand Dencker, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Mette Hjermand Dencker (DF):

Jeg anerkender fuldt ud, at kommunikation kan være en meget, meget svær ting. Jeg anerkender også, at der er over 1.700 km fra Oslo til Tromsø, og at vi ikke taler om de samme størrelsesforhold. Derfor vil jeg bare spørge ordføreren: Efter at jeg i to omgange har holdt min ordførertale og svaret på spørgsmål, er ordføreren så det mindste i tvivl om – eller er det bare et spil? – det der med, at Dansk Folkeparti mener, at Norge skal være en inspiration og ikke overføres en til en?

Kl. 10:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Nej, nu har jeg jo lyttet til ordførertalen, og jeg har også lyttet til, hvad ordføreren har svaret på de spørgsmål, der er blevet stillet. Så nej, det har jeg fuldstændig forstået. Men jeg synes jo, at det faktisk havde været meget mere interessant at starte den her diskussion et helt andet sted og begynde med at undersøge, hvad det er for nogle konsekvenser, der ville være, af at lave tiltagszoner. Det kommer så efterfølgende nu, og det er også fint nok, men jeg synes, at rækkefølgen havde været mere rigtig, hvis vi havde undersøgt det først og taget debatten bagefter.

Kl. 10:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Mette Hjermand Dencker.

Kl. 10:47

Mette Hjermand Dencker (DF):

Hvilke konsekvenser mener ordføreren der kan være af, at vi tager de 27 småøer, de 5 økommuner, landkommunerne og yderkommunerne og siger, at her vil vi gøre en ekstra indsats, og at vi så i øvrigt efterfølgende sætter os sammen og finder ud af, hvad indholdet skal være?

Kl. 10:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jamen det er faktisk allerede sådan i dag, at der jo er forskellige rettigheder, afhængigt af hvad for en kommune man bor i – om det er en landkommune eller bykommune. Nu nævnte ministeren LAG, men vi har også, jeg ved ikke, om det hedder landsbypuljen eller nedrivningspuljen – vi kan kalde det, hvad vi vil – som det også kun er bestemte kommuner der kan bruge. Så der er jo allerede tiltag i dag, som er forskellige, alt efter hvor man er henne, og jeg vil sige, at uanset hvor man sætter en grænse henne, er der jo altid nogle, der føler sig forbigået, fordi de er lige på den anden side af den grænse og måske har de samme vilkår. Derfor tror jeg, det her er en rigtig vanskelig diskussion.

Kl. 10:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er det fru Jane Heitmann fra Venstre. Værsgo.

Kl. 10:48

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Ordføreren nævner, at kommunalreformen er skyld i, at der er lukket sygehuse. Det synes jeg da er en rigtig spændende

tilgang. Ordføreren er vel klar over, at det ikke er os på Christiansborg, der lukker sygehuse, det er heller ikke kommunerne, det er jo regionerne. Men ordføreren må da godt, hvis han kan, liste op, hvad det er for nogle sygehuse, han mener vi har lukket her på Christiansborg.

Det, jeg egentlig gerne vil spørge om, er, om det stadig væk er socialdemokratisk politik, at vi skal have nærhedshospitaler.

Kl. 10:49

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:49

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg svarer på det sidste først: Ja, det er det.

Men i forhold til den anden del vil jeg sige, at der jo er sket en masse ting efter kommunalreformen, og en del af dem har vi også som Socialdemokrati stemt for. Så det er ikke noget med at fralægge sig ansvaret. Jeg siger bare, at der er startet en bevægelse i forbindelse med kommunalreformen, der har betydet en hel masse ting. Der er taget beslutninger her i Folketinget med forskellige regeringer, og der er taget beslutninger i regionerne og andre steder. Og det kan godt være, at de var kommet alligevel over tid, men de er i hvert fald blevet speedet op, i kraft af at vi havde kommunalreformen.

Kl. 10:49

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Jane Heitmann.

Kl. 10:49

Jane Heitmann (V):

Kunne ordføreren så ikke fortælle os lidt om, hvad det så er for nogle behandlinger, der skal foregå på de her nærhedshospitaler? Det, vi har kunnet læse os til, er, at det f.eks. er knæoperationer, som man gerne vil rykke ud. Jeg har ikke hørt Lægeforeningen eller andre faglige selskaber være begejstret for den idé. Jeg tror faktisk, de fleste tænker, at det vil være to skridt frem og et tilbage, netop fordi vi jo i dag har et højt specialiseret sygehusvæsen, hvor man kan få behandling af høj kvalitet. Og det har jo været en udfordring, da vi tidligere havde de små sygehuse, at skaffe personale.

Så kunne ordføreren ikke fortælle os lidt om, hvad det så er for nogle behandlinger, der skal foregå på de her små nærhedshospitaler, og om man som dansker kan være tryk ved de behandlinger, der skal foregå? Og hvordan vil man skaffe personale?

Kl. 10:50

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:50

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Nu er det jo sådan, at jeg er landdistriktsordfører, og jeg går rigtig meget op i, at vi får velfærd – og det er f.eks. også sygehusbehandling – så langt ud som overhovedet muligt, at vi får uddannelser så langt ud som overhovedet muligt, så de mennesker, der bor i landdistrikterne, kan føle sig, som jeg også beskrev i min ordførertale, lige så godt betjent som de folk, der bor lige herinde midt i København. Og så synes jeg, det er en glimrende diskussion, man kan have i Sundhedsudvalget og med sundhedsministeren om, hvad det er for nogle behandlinger f.eks., man skal kunne få på de nærhedssygehuse, som der så formentlig bliver truffet beslutning om af den her regering.

Kl. 10:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:51

Morten Messerschmidt (DF):

Tak for det, formand. Jeg har fulgt debatten lidt her fra de bagerste rækker og kan konstatere, at Socialdemokratiets ordfører ikke er helt vild med at skele til det gamle broderland, Norge. Man må jo anerkende, at geografin selvfølgelig er noget andet, men mange af de udfordringer, som visse dele af Norge har, kan man genkende rundtomkring også i dele af Danmark. Det er i forhold til at kunne tiltrække kvalificeret arbejdskraft osv. Derfor undrer det mig og ærgrer mig også lidt, at man så kategorisk bare siger, at de erfaringer skal vi ikke bruge til noget.

Det, jeg sidder og tænker på, er, om hr. Lennart Damsbo-Andersen i virkeligheden taler på vegne af hele det danske Socialdemokrati, for når jeg har været rundt og tale med borgmestre i det ganske land tilhørende samme parti, har man været helt anderledes positiv over for de takter, der ligger i Dansk Folkepartis forslag.

Kl. 10:52

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:52

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg taler i hvert fald for Socialdemokratiet på Christiansborg, for lige at svare på den del af det. Jeg er sådan set fuldstændig klar over, at der i visse dele af landet – det har jeg også sagt i min ordførertale – kan være problemer, f.eks. med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Men mit og partiets svar til det vil være, at vi skal sikre, at der er uddannelser så tæt på som overhovedet muligt, hvor de skal bruges. Vi skal sikre, at vi har erhvervsuddannelser så langt ude som muligt, sådan at man der kan skaffe den kvalificerede arbejdskraft. Det gælder også i forhold til velfærdsuddannelserne, som måske er de vigtigste.

Så ved jeg godt, at der også kan være områder, hvor man f.eks. mangler ingeniører, men den måde, hvorpå der er etableret ingeniøruddannelse i f.eks. Kalundborg, viser, at det godt kan lade sig gøre, og hvis man har nogle steder, hvor der mangler nogle bestemte, kan man flytte nogle uddannelser derud. Den måde at gøre tingene på arbejder regeringen videre med. Om det så skal være sådan, at vi begynder at sige, at fordi man ikke kan skaffe ingeniører i Esbjerg eller Ringkøbing, skal vi lade det være skattefrit at være ingeniør derude, ved jeg ikke om lige er det helt rigtige svar. Jeg tror mere på, at det at sikre uddannelser derude er mere rigtigt.

Kl. 10:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 10:53

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er helt enig i, at det er enormt vigtigt, at vi har en så decentral uddannelsessektor som overhovedet muligt, men jeg forstår bare ikke, hvordan hr. Lennart Damsbo-Andersen kan mene, at det, at man kan uddanne sig decentralt og i hele landet, gør, at det så også bliver nemt at rekruttere arbejdskraften. Sagen er jo, at folk typisk vil flytte til de områder, hvor de kan få de bedste arbejdsvilkår eller de bedste familiemæssige vilkår, eller hvad det måtte være. Så det, at der er uddannelser, gør jo ikke i sig selv, at der også er adgang til arbejdskraft, men det gør netop det, som de har gjort i Norge. Og det

kan være på skattebilletten, man skal skrue. Det kan være i forhold til su-gæld. Det kan være nogle af de her ting.

Det, der undrer mig, er, at når jeg sidder og taler med social-demokratiske borgmestre, som har vildt store problemer med at rekruttere arbejdskraft til deres virksomheder, siger den socialdemokratiske ordfører på Christiansborg bare: Det er ikke mit bord.

Kl. 10:54

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:54

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Vi tager det selvfølgelig meget seriøst, hvis der er nogle problemstillinger. Men de har i hvert fald ikke ringet til mig og sagt det. Det er jo fair nok.

Med hensyn til det om, hvor man uddanner sig henne, og hvor man arbejder henne, er det faktisk noget af det, vi har undersøgt i Landdistriktsudvalget i den sidste periode. Det er faktisk rigtig fint dokumenteret, at det forholder sig sådan, at der, hvor man uddanner sig, vil langt de fleste også bosætte sig og arbejde. Vi taler om, at ca. 80 pct. af de mennesker, som uddanner sig et eller andet sted, også efterfølgende bosætter sig og arbejder der.

Kl. 10:54

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 10:54

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg skulle bare spørge: Hvis man nu bekymrer sig om landdistrikterne, hvorfor laver man så en finanslov, som gør firmabiler dyrere? Det er jo folk derude, som har behov for firmabiler til at kunne komme frem og tilbage og ud at besøge kunderne. Hvis du skal bo lidt længere uden for byerne, har du brug for en bil, så du kan komme frem og tilbage. Hvorfor gør man firmabiler dyrere?

Kl. 10:55

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Nu tror jeg nok, at det at bo i landdistrikterne handler om andet, end hvordan beskattningen af firmabiler er – eller af at lease dem. Det sidste tror jeg nok er det, der kan være afgørende, hvis ikke jeg tager meget fejl. Nu kigger jeg ned på ministeren, for det er jeg ikke helt inde i detaljerne i. Jeg har ikke hørt en eneste erhvervsdrivende i mit område, der har ringet til mig og sagt: Nu må vi lukke butikken; der er ikke noget, der kan fungere mere.

Kl. 10:55

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 10:55

Lars Boje Mathiesen (NB):

Transport betyder noget, og offentlig transport er ikke en mulighed, når du bor lidt uden for de store byer. Så når man straffer folk for at have en firmabil til at komme på arbejde – det er det, man gør, for man gør det dyrere, og jeg håber da også, at ordføreren erkender, at det er det, man har gjort i den her finanslov – så gør man det også dyrere at arbejde inden for et erhverv, hvor du har behov for en firmabil. For du kommer til at køre flere kilometer i den, og derfor bliver leasingbilen potentielt dyrere, når du bor i landdistrikterne.

Derfor straffer man folk, der bor i landdistrikterne, og man straffer erhvervsdrivende og de mennesker, som har behov for en firmabil, ved at gøre dem dyrere, og det kommer til at skade landdistrikterne.

Kl. 10:56

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:56

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Vi har jo heldigvis for det meste indrettet det sådan i det her land, at den lovgivning, vi laver, gælder for hele landet. Nu er det jo blevet nævnt, at vi skal have tiltagszoner, og jeg kan forstå, at spørgeren ligesom lægger op til her, at firmabiler skal være afgiftsfri eller noget i den stil. Det kan da selvfølgelig være en god diskussion at have, men umiddelbart tænker jeg, at det nok er glimrende, at der gælder ens regler over det hele på det område.

Kl. 10:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Således er der ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Så tak til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Venstre, Danmarks Liberale Parti, og det er landdistriktsordfører hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:56

(Ordfører)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Jeg glæder mig over, at vi har muligheden for at tale om landdistrikterne i dag. Så tak til Dansk Folkeparti for det.

Vi har på relativt kort tid opnået rigtig meget, men vi er ikke i mål. Vi er kommet et stykke, både med hensyn til udflytning af statslige arbejdspladser, landevejsprincip og planlov og mange andre initiativer. Men over hele kloden vokser de større byer, mens de små samfund krymper. Urbaniseringen er en af tidens mest dominerende kræfter. I Danmark betyder urbanisering, at de socioøkonomiske forskelle mellem land og by bliver til at få øje på.

Den tidligere regering fik med udspillet og den efterfølgende aftale om »Vækst og Udvikling i hele Danmark« sat gang i en udvikling, der har betydet, at i 2019 kunne man konstatere, at der var en beskæftigelsesfremgang i 98 ud af 98 kommuner. Det er vigtigt, for der er ikke nogen eller kun ganske få, der flytter til et landdistrikt, medmindre man har mulighed for at finde sig et job. Tingene hænger sammen, også i landdistrikterne. Så ønsker man en udvikling med øget vækst og beskæftigelse og dermed bosætning, skal der en eller anden form for positiv særbehandling til, og det er her, diskussionen om tiltagszoner kommer ind efter norsk og svensk forbillede.

Men vi bliver også nødt til at acceptere, at der ikke er noget quick fix, og der er heller ikke noget one size fits all, heller ikke hvad angår tiltagszoner. Der skal skrues på rigtig mange håndtag, og tiltagszonerne er et af dem. Derfor er det en klar forventning, at når regeringen kommer i arbejdstøjet og får fulgt op med initiativer til at fremme vores landdistrikter – initiativer, der understøtter de styrkepositioner og den retning, som man som landdistrikt gerne ser for sig selv, og i en retning, der ikke er bureaukratisk, tung eller svært medgørlig, så den belaster vores landdistrikter og ildsjælene derude – så har vi muligheden for at skubbe yderligere på en positiv udvikling.

Så Venstre er altså positive over for målrettede tiltag, der kan være med til at skubbe en udvikling i en rigtig retning. Men tiltagszoner gør det altså ikke alene. I bund og grund er Danmark og danskernes økonomi, kommunernes økonomi tæt forbundne kar. Så vi skal jo sikre os, at de tiltag, vi laver, giver vækst og udvikling, ikke kun i landdistrikterne, på øerne og i økommunerne, men i hele Danmark. For i bund og grund udligner vi jo også til hinanden. Så lad os sætte en fælles retning for, at vi har vækst og udvikling i hele landet, og

at vi har en retning, der gør, at Danmark vokser, for når Danmark vokser, bliver vi alle sammen rigere.

Så har jeg et forslag til vedtagelse, jeg gerne vil læse op på Venstres og Det Konservative Folkepartis vegne:

Forslag til vedtagelse

»Det må være en vigtig politisk prioritet for Folketinget, at der er gode rammer for vækst og udvikling i landdistrikterne, og at væksten når ud i alle dele af landet. Det forudsætter aktiv politisk handling og opmærksomhed. De danske landdistrikter rummer mange stærke potentialer, og udviklingen i landdistrikterne viser gennem de seneste år positive tendenser. Med øget opmærksomhed kan man opnå store resultater både med hensyn til beskæftigelse og attraktivitet, hvilket er en forudsætning for øget bosætning. Med »Vækst og Udvikling i hele Danmark« fra november 2015 lykkedes det at skabe en positiv dagsorden for landdistrikterne og vores øer, et af virkemidlerne var målrettede tiltag, og det har vist sig at være et nyttigt værktøj. Partierne bag dette forslag til vedtagelse opfordrer regeringen til i alle forhold at medtænke initiativer, der fremmer vækst og beskæftigelse og skærmer vores landdistrikter og øer for lovgivning, der trækker i den anden retning.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 35.)

Kl. 11:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er nu anmeldt forslag til vedtagelse. Det vil indgå i den videre debat. Der er ingen spørgsmål, så vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Rasmus Helveg Petersen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 11:01

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak for initiativet til den her udmærkede debat. Vi vil jo fra radikal side meget gerne hjælpe med at fremme udviklingen i landdistrikterne. Det vil vi jo gerne – og nødvendigvis – gøre i tæt dialog med landdistrikterne. Men vi vil ikke, som forslaget lægger op til, være med til at oprette tiltagszoner med særlige skatteregler eller afskrivningsregler eller andet, der så gælder for en geografisk lokalitet.

Norge er nævnt som eksempel. Norge er umådelig stort, Norge er umådelig velhavende. Jeg er for længst holdt op med at sammenligne Danmark med Norge, når der kommer forskellige debatter op – kunne vi ikke gøre som Norge? – fordi vilkårene er så grundforskellige.

Jeg anerkender imidlertid den grundtænkning, der er i både Sverige og Norge i deres udkantsområder, hvor man siger, at det gerne må koste mere at fastholde aktivitet i et område, der ligger umådelig langt væk. Man har ikke noget imod, at det koster mere at drive en folkeskole i en by langt væk end inde i en by, for det gør det. Og kan man lade være med at have en skole derude? Det kan man selvfølgelig ikke.

Det er meget illustrativt for de håndtag, som jeg gerne vil have fat i, når det gælder landdistrikterne. Det drejer sig om uddannelse. Jeg synes, vi skal forhindre flere uddannelseslukninger som den, vi så i Rudkøbing tidligere i år – en lukning, som jo skete efter DF's støtte til den tidligere regerings omprioriteringsbidrag. Ville man i Rudkøbing hellere have beholdt sin hf og sit vuc, eller ville man hellere have en tiltagszone? Jeg er ikke i tvivl. Det er selvfølgelig den lokale adgang til uddannelse, der er et af fundamentene i at kunne have en aktiv bosætning på landet.

Jeg vil, som ministeren også lagde op til, meget gerne være med til at skruer op for LAG-midlerne igen. Det er nogle af de tiltag, man har haft i hånden, som man har valgt at se bort fra. Det ville være

langt bedre at genanvende dem end at begynde at få nye, innovative forslag som det her med tiltagszonerne.

Men der skal ske meget. For der er ingen tvivl – jeg deler den analyse, som ministeren kom med, og som initiativtagerne også kom med – om, at der skal ske noget, og at vi har et Danmark, hvor der er store dele af landet, hvor aktiviteten er for ringe. Jeg vil meget gerne også være med til at lytte til de gode eksempler – som sagt ikke den nordnorske model.

Omkring arbejdskraft må jeg sige, at vi har en yderst beskeden arbejdsløshed, som det ser ud i dag i Danmark, og der er tiltag i finansloven, der giver bedre muligheder for at rekruttere arbejdskraft i udlandet. Det tror jeg personligt er det mest direkte bidrag, vi kan give, til den nuværende rekrutteringssituation for virksomhederne ude på landet.

Så mange af de håndtag, der skal bruges, er ikke omfattet af forslaget, såsom tiltagszoner. Så jeg må sige, at vi siger nej til den specifikke ordlyd. Vi tilslutter os den tekst, som blev læst op fra Socialdemokratiets side, og glæder os i øvrigt til at komme i gang med det her arbejde i den kommende periode for at adressere det problem, der ligger til grund her. Tak.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et spørgsmål fra hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:04

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak til ordføreren for en fin ordførertale. Når jeg rejser mig op, er det, fordi jeg også gerne vil rose ikke kun ordføreren, men også ordførerens parti for at holde fast i den dagsorden om, at vi altså hele tiden tvinges til at sikre, at vi har arbejdskraft nok. For de første områder i Danmark, der mærker, at man ikke har arbejdskraft nok, når arbejdskraften bliver knap, er landdistrikterne, fordi mange bliver draget mod de store byer. Så det er godt, at ordføreren og ordførerens parti holder den dagsorden højt alle de steder, hvor man har muligheden for det. Tak for det.

Så har jeg lige et tillægsspørgsmål. Vi kan godt blive enige om, at vi er glade for, at omprioriteringsbidraget kom væk – det lå også i vores udspil til finanslov – men det gør det ikke alene. For ude i landdistrikterne har uddannelsesinstitutionerne også behov for at skulle betale til skyggeelever osv. Er det nogle tanker, hvor man på den måde går ud og belønner skråstreg tager hensyn til, at man har nogle andre udfordringer ude i landdistrikterne, som ordførerens parti vil bringe ind, når og hvis vi skal til at snakke om en taxameterreform på ungdomsuddannelserne, og er det noget, som ordførerens parti vil skubbe på med, så vi kan få bedre muligheder for at have uddannelsesinstitutioner ude i landdistrikterne?

Kl. 11:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak til spørgeren. Med hensyn til det første, nemlig arbejdskraften, må jeg sige, at jeg kan huske første gang, jeg hørte om problematikken med, at man ikke kunne få speciallæger ude på landet, men i dag er det jo sådan, at der er steder i landdistrikterne, hvor man ikke kan få ganske almindelige eksperter på helt banale områder. Det har jo bredt sig fra at være nogle yderst små nicher til at være meget store rekrutteringsbesværigheder, man har ude i yderområderne. Og den problemstilling prøver vi selvfølgelig at holde fast i at adressere med alle til rådighed værende midler, når vi snakker om præcis den dagsorden.

Med hensyn til det andet kan jeg bare bekræfte, at vi anerkender, at når vi skal have lokale uddannelsesinstitutioner, må vi også acceptere, at det faktisk koster mere pr. elev end en stor central institution, og det skal vi tage højde for, når vi laver økonomien for de her institutioner.

Kl. 11:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Og den næste i rækken af ordførere er fru Karina Lorentzen Dehnhardt, SF. Værsgo.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Når vi nu taler om udviklingen i landdistrikterne, taler vi jo først og fremmest om alle udfordringerne, men jeg synes også, vi skal huske på, at der sker mange ting i landdistrikterne, som er spændende i de her år. Og nogle steder er der faktisk fremgang – på nogle øer og i nogle områder – fordi der er flere, der kan se kvaliteten ved at bo uden for de store bycentre med mere plads, natur og ren luft omkring sig, men også fordi den nye teknologi giver stadig flere muligheder for at arbejde hjemmefra.

Men vi ved også, at det langtfra er tilfældet for alle, og derfor har vi stadig væk store udfordringer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft i en række af yderområderne. Der er steder, hvor sundhedsvæsenet mangler læger og sygeplejersker på en lang række sygehuse uden for de allerstørste universitetsbyer; der er offshoreindustrien i Esbjerg, som mangler ingeniører, og det har også været tilfældet for Vestas i Nakskov.

Derfor skal vi gøre en særlig indsats, både for at uddanne den manglende arbejdskraft, men også for at motivere de færdiguddannede til at søge job i yderområderne. Vi synes i SF, at det er rigtig vigtigt, at de unge kan tage en uddannelse i yderområderne, bl.a. som vi har set med oprettelsen af lægeuddannelsen i Esbjerg. Men derudover er det altså også vigtigt, at både universiteterne, erhvervsakademierne og professionshøjskolerne beholder deres uddannelsesstilbud uden for de store byer og har satellitter rundt omkring i regionerne.

Vi foreslog faktisk allerede i 2015 en udflytningsplan for uddannelse, fordi vi dengang så, at det altså var nemmere at uddanne en ingeniør lokalt, end at flytte ham fra København til Sønderjylland; det mener vi stadig. Og siden har forskningen jo også bakket op om, at hvis man bliver uddannet lokalt, er det også her, man finder job. Så jeg tror faktisk, den bedste bosætningsstrategi formentlig er en fastholdelsesstrategi gennem flere uddannelser i yderområderne, for det sætter en prop i, at de unge flytter ind til de allerstørste byer – er tvunget til det – for at få en uddannelse. For de finder jo en kæreste der i løbet af de år, hvor de uddanner sig, og så vender de ikke hjem igen, desværre.

Jeg synes, at Dansk Folkepartis forslag om at oprette tiltagszoner, som man har i Norge, er et spændende tiltag, men jeg kan ikke vurdere rækkevidden af det. Men jeg synes, det er en god idé at få det undersøgt og få kortlagt, hvad vi kan bruge det til. Jeg synes, det er værd at nævne i den her sammenhæng – og det er der jo også andre, der har gjort – at utkantsproblemerne nok er af en anden karakter i Norge, forstået på den måde, at der faktisk er 1.700 km fra Oslo til Tromsø; der er en infrastruktur, som er præget af bjerge, barskt klima og en meget lav befolkningstæthed.

Så lad os få kortlagt konsekvenserne af forslaget. Altså hvad kunne det koste? Har oprettelsen af tiltagszoner i Norge løst problemerne med job – f.eks. også til medfølgende ægtefæller? For det er jo et lige så stort problem, i forhold til om man ønsker at flytte ud og bosætte sig et sted, om begge kan få et job. Og jeg synes, vi skylder at få afklaret de spørgsmål.

Når jeg så har sagt det, er det jo ikke, fordi jeg ikke synes, at der er brug for flere tiltag for at skabe vækst og udvikling i landdistrikterne; det er der – specielt de steder, hvor der har været fraflytning og mangel på kvalificeret arbejdskraft. Vi kommer til at se frem til regeringens kommende udspil til udvikling af landdistrikterne, og i den forbindelse vil SF som altid gerne spille med. Som sagt har vi tidligere foreslået bedre uddannelsesmuligheder i yderområderne, bedre mulighed for kreditrådgivning i hele Danmark, så flere folk tør slå sig ned – altså købe det der hus og bosætte sig – bedre kollektiv trafik og støtte til mindre skoler.

Kl. 11:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er et par spørgsmål, og det første er fra fru Mette Hjerminde Dencker, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:10

Mette Hjerminde Dencker (DF):

Tak til ordføreren. Jeg vil starte med at rose ordføreren for netop i starten af ordførertalen at anerkende, at det faktisk går rigtig godt i landdistrikterne, og at de mennesker, der bor derude, er glade, nøjagtig som jeg selv sagde i min ordførertale. Det er så super vigtigt, at vi politikere, når vi taler om landdistrikter her på Christiansborg, ikke bare står og taler om alt det, der ikke fungerer, for heldigvis er det sådan, at det meste fungerer.

Så vil jeg godt hæfte mig ved det, som ordføreren sagde om uddannelser. Det der med at uddanne lokalt synes jeg er en fantastisk idé. På en af øerne, jeg besøgte, var der en, der var ved at tage en uddannelse fra et universitet i Californien, og så tænkte jeg, at det er lige godt sørens, at man godt kan tage en uddannelse på en dansk ø fra et universitet i Californien, men at man ikke kan gøre det fra Københavns Universitet. Ville ordføreren også i samarbejde med Dansk Folkeparti og de øvrige partier være med til at undersøge muligheden for, at det at uddanne lokalt også sagtens kunne være satellituddannelser fra landets universiteter?

Kl. 11:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:11

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg synes, det er vigtigt at spille på en bred palette, når det handler om uddannelser, og jeg synes, det lyder rigtig spændende, at man kan sidde i Danmark og tage en uddannelse så langt væk som USA. Og så bør det selvfølgelig også kunne lade sig gøre inden for vores egne landegrænser. Så lad os endelig få det kortlagt. For der er ingen tvivl om, at uddannelse er et virkelig, virkelig vigtigt parameter i forhold til at kunne fastholde bosætning i yderområder, for bliver man uddannet lokalt, bliver man også boende.

Kl. 11:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Peter Juel-Jensen, Venstre.

Kl. 11:12

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Jeg har to korte spørgsmål. Det første drejer sig om, at ordførerens parti har fået en helt anden rolle efter valget. Vil ordførerens parti arbejde aktivt og målrettet for, at vi fortsætter den positive tendens med udflytning af statslige arbejdspladser, når ordførerens parti skal sætte sig ned sammen med regeringen og snakke om, hvordan vi kommer videre herfra?

Det næste handler om, at ordførerens parti før valget gik meget højt op i, at man skulle komme i mål med landevejsprincippet. Hvornår ser vi konkrete tiltag i den retning fra ordførerens parti?

Kl. 11:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:12

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Landevejsprincippet er vi stadig væk superpositive over for, og vi synes også, at man skal gå videre med det. Det kræver selvfølgelig noget økonomi, som ikke er helt afklaret på nuværende tidspunkt, men jeg synes da, vi skal undersøge det.

Så tror jeg, jeg har tabt tråden i forhold til de andre spørgsmål. Der var flere. Var det noget med uddannelse? Nej, men spørgeren har et spørgsmål mere. (*Den fg. formand* (Bent Bøgsted): Nej, det har ordføreren ikke). (*Peter Juel-Jensen* (V): Det var udflytning). Ja, det var udflytning, der var kodeordet, tak. Jeg tabte lige tråden. Altså, jeg synes, udflytning giver rigtig god mening, hvis det bl.a. kan understøtte det lokale, altså hvis man har en særlig styrke. Men jeg tror, det bliver et vigtigt parameter, altså det her med, at vi fremover, når vi opretter noget, tænker på, om det behøver at ligge i København alt sammen. Det tror jeg ikke, og derfor synes jeg, vi skal tænke os rigtig godt om, når vi opretter nye institutioner eller funktioner: Kan det ligge mere klogt andre steder, hvor det understøtter lokalt?

Kl. 11:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Formanden kom fejlagtigt til at sige, at hr. Peter Juel-Jensen ikke havde flere korte bemærkninger, men det var, fordi hr. Peter Juel-Jensen kun meldte sig ind med ét spørgsmål i sidste omgang. Men der er selvfølgelig to spørgsmål til hver. Og nu er det hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:14

Peter Juel-Jensen (V):

Jeg vil gerne sige til formanden, at min lampe i hvert fald lyser hernede – jeg håber ikke, at formanden har noget personligt imod den arme ordfører her fra Venstre, for jeg mener, vi har et godt forhold! (*Munterhed*).

Altså, det, jeg bare beder om, er, at man, når man står som parti med lidt andre kort at spille med, så spiller dem på en fornuftig måde. Når man inden valget lagde meget vægt på, at nu skulle vi altså i mål med det her landevejsprincip, så tror jeg faktisk, der er mange derude, som forventer, at SF mener det samme efter valget, som man gjorde før valget. Og vi mangler jo ikke meget, for den tidligere regering har gjort et kæmpestort stykke arbejde på det område til at komme i mål med landevejsprincippet. Nu har jeg ikke mulighed for at spille de kort længere, men det har ordføreren. Jeg håber, ordføreren vil spille de kort.

Med hensyn til udflytning af statslige arbejdspladser vil jeg sige, at øget bosætning jo er forudsætningen for uddannelsesinstitutioner, for skoler, for skattegrundlag – for det hele. Derfor bliver vi altså tvunget til at sprede aktiviteterne, og når der nu er så stor trængsel i de store byer, hvorfor så ikke fortsat bruge den her oplagte mulighed til at sikre, at der er vækst og beskæftigelse i hele landet? Ordføreren skal bare svare ja og så arbejde i den retning – sværere er det ikke.

Kl. 11:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen vi kommer da helt klart til at arbejde for flere initiativer i forhold til landdistrikterne. Det var jo faktisk sådan, at vi i 2015 brugte vores parlamentariske kræfter på at skabe flertal for en betænkning, som netop skulle lave en handlingsplan for yderområderne. Desværre tror jeg, at det arbejde smuldrede en lille smule, da ordførerens parti overtog regeringsmagten. Vi fik i hvert fald aldrig den samlede handlingsplan for landdistrikterne og yderområderne. Men det kunne jo godt være, at vi skulle diskutere, om vi skulle genoptage det arbejde sammen.

Kl. 11:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er der ikke flere spørgsmål. Tak til ordføreren. Og så går vi videre til den næste ordfører, hr. Henning Hyllested, som man selvfølgelig også har ret til at stille to spørgsmål til. Værsgo.

Kl. 11:15

(Ordfører)

Henning Hyllested (EL):

Tak. Der skal også herfra lyde en stor tak til og ros til Dansk Folkeparti og ikke mindst fru Mette Hjerminde Dencker for at rejse den her debat. Vi fik jo aldrig den brede principielle debat om forholdene i landdistrikterne i sidste periode, for på grund af valget fik vi aldrig forelagt landdistriktsredegørelsen og debatten om den. Så det er godt, at spørgsmålet bliver rejst her.

Grundlæggende mener vi i Enhedslisten, at det er godt med økonomiske incitamenter. De er brugbare, og de virker. Og derfor er det også helt klart, at en ordning som den norske med tiltagszoner klart kan tjene som inspiration. Altså, vi køber den ikke bare sådan en til en, men jeg kan forstå på debatten nu, at det sådan set heller ikke er det, vi snakker om. Men den kan klart tjene som inspiration.

Jeg vil sige, at det jo er sådan i Danmark, at vi rent faktisk bruger økonomiske incitamenter, og at vi også bruger midlerne målrettet – akkurat ligesom man gør det i Norge. Så det er egentlig kun et spørgsmål om omfanget af det, og at man i Norge har en norsk ordning – ja, selvfølgelig – og at vi i Danmark gør det på den måde, vi synes er fornuftig.

Ministeren nævnte jo i sin tale en hel række af de der målrettede initiativer, vi tager, og bevillinger, vi foretager: LAG-midler, befordringsfradraget og landevejsprincippet, vi jo også har gennemført, og som jo også er et udtryk for de der ting. Så det er jo nogle ting, vi gør i forvejen, og det, vi diskuterer, er jo egentlig så, om vi gør nok, og det er der vel almindelig enighed om at vi måske ikke gør. Så skal vi jo selvfølgelig lade os inspirere af, at der er andre steder, man gør det på en anden måde, og det synes jeg er fint – det er i Norge, det er i Sverige, det er rundtomkring i hele verden for den sags skyld.

Man slipper vel heller ikke for i den her situation at diskutere kommunernes og regionernes økonomi i det hele taget, for det spiller jo en enorm rolle for, hvad det er, vi har af muligheder rundtomkring i vores landdistrikter. Landdistrikterne er jo ikke sådan nogle isolerede øer, altså som er isoleret fra det øvrige samfund, og der synes jeg jo, at et af de helt store problemer er det jerngreb, som skiftende regeringer har haft omkring og stadig væk har omkring kommunernes økonomi. Det har jo været med til at lukke skoler rundtomkring i vores landsbyer, det har jo været med til at indskrænke den kollektive trafik ganske voldsomt og da ikke mindst i vores yderområder.

I den forbindelse kommer vi jo også til at skulle diskutere udligningsordningen, og der ved vi nu, at der er en reform på vej – en hårdt tiltrængt reform. Udligningsordningen er jo et spørgsmål om at omfordele mellem kommunerne her i landet fra rig til fattig. Den fungerer ikke, som den eksisterer på nuværende tidspunkt. Vi ser

frem til at få en reform af hele udligningssystemet, hvilket får en enorm betydning for den økonomi, som også vores yderområder, altså vores udkantskommuner, jo har. Vi opfordrer bare til, at det ikke bliver et nulsumsspil, men at man faktisk tilfører nye penge, for ellers tror vi ikke, at vi kommer ret meget videre ad den vej.

Man kan jo sige, at der også skal andet til end bare økonomiske incitamenter. Man kan næsten sige, at bare det faktum, at det er adskilligt billigere at bosætte sig uden for de store byer og da ikke mindst i vores yderområder, jo burde være en enorm økonomisk driver, med hensyn til at man flytter ud i yderområderne. Men det har jo ikke i sig selv været med til at vende udviklingen, så derfor er det ikke bare økonomiske incitamenter, der skal til.

Man skal på mange måder gøre det attraktivt at bosætte sig i landdistrikterne og yderområderne, og her tror vi på, at man først og fremmest skal snakke uddannelse. Det er allerede blevet nævnt af en række ordførere, at der faktisk er en sammenhæng: Hvis man ikke har så langt til sit uddannelsessted, ikke har så langt til den uddannelse, man vil have, så har det også betydning for, om man senere bosætter sig. Så det synes vi i høj grad, at man skal se på. Vi er helt parate til at flytte uddannelser ud eller etablere nye uddannelser rundtomkring – gerne hele uddannelser, ikke nødvendigvis bare satellitter og stationer, og hvad det bliver kaldt. Der synes jeg da, at man skal gå til det med et åbent sind. Vi har set, at der er en række problemer med nogle af de uddannelsesinstitutioner i yderområderne, som f.eks. fusionerer og sådan noget; det bliver de faktisk straffet for økonomisk, hvis de ikke lige er den rigtige type.

Også med hensyn til den kollektive trafik skal der helt klart gøres noget. Der opfordrer vi til at kigge lidt mod Nordjylland, hvor man er kommet rigtig langt med det der med at integrere transportformerne og også sørge for, at der faktisk er en trafikbetjening helt ude i den yderste plovfure – ja, lad os bare kalde det det.

Så der er rigtig mange ting, der skal gøres, og vi har et åbent sind i forhold til det.

Kl. 11:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er spørgsmål fra hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:21

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Jeg har nærmest skrevet en hel side, for ordføreren sagde rigtig mange spændende ting, som jeg gerne vil holde ordføreren fast på. Tak for en fin ordførertale.

Noget af det sidste, ordføreren sagde, var, at man bliver straffet for det, hvis man begynder at slå sig sammen som uddannelsesinstitutioner i såkaldte campusser. Det er jeg meget enig med ordføreren i er helt skævt. Fra at institutionerne tidligere havde hvert sit grundbeløb, så har man, hvis man slår sig sammen, stadig væk kun ét grundbeløb fremadrettet, og det er fra day one. Det er jo ikke særlig attraktivt.

Nu er der også campusser ude i landdistrikterne, som begynder at sige: Hvis vi skal have sikret et ungdomsmiljø, hvis vi skal have sikret en bedre økonomi, hvis vi skal have sikret et fuldt skema til vores lærere, skulle vi så ikke også begynde at invitere vores 10. klasser indenfor? Det er lovgivningsmæssigt meget, meget svært. Er det noget, som ordføreren vil være med til at kigge på?

Kl. 11:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:21

Henning Hyllested (EL):

Det lyder da som en rigtig spændende idé, og er der nogle barrierer og nogle ting, noget bureaukrati, som gør, at det er vanskeligt i dag,

så synes jeg da, at det er noget, vi må prøve at overvinde. Altså, som jeg sagde, har vi et åbent sind i forhold til det. Ikke mindst på uddannelsesområdet synes vi at vi skal bringe alt, vi overhovedet kan, i spil. Det er dyrere. Det bliver dyrere at drive uddannelser – det være sig folkeskoler, gymnasier, eller hvad det er – ude i et landdistrikt, hvor der ikke er det store elevgrundlag, men det må man tage med. Det skal der jo så findes økonomi til, og der er vi så inde at snakke kommunaløkonomi, vi er inde at snakke udligning osv. osv. Men det lyder spændende.

Kl. 11:22

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:22

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Nu vil jeg da sådan rigtig for alvor teste ordførerens åbne sind, for ordføreren sagde jo også, at vores landdistrikter ikke er lukkede øer – jeg mener, at det var ordførerens udtryk. Det er jeg meget enig med ordføreren i. Nogle af vores landdistrikter er meget afhængige af en infrastruktur, af at kunne bevæge sig, også hvis vi skal have folk til at pendle ind og ud – for vi vil jo også gerne have den højt betalte, den højtuddannede arbejdskraft ud i landdistrikterne.

Kunne man forestille sig, at vi på sigt begynder at bruge nogle af de muligheder, der ligger i EU-systemet, til at statsstøtte enkelte flyruter, således at fastboende eventuelt kan gives en rabat for at skulle flytte sig med fly – for at sikre, at man dels har et kundegrundlag til at opretholde en flyrute, at det dels gøres nemmere for kvalificeret arbejdskraft at flytte sig frem og tilbage, både med hensyn til at kunne uddanne sig, men også at kunne arbejde og bo ude i landdistrikterne?

Kl. 11:23

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:23

Henning Hyllested (EL):

Ja, man kan godt høre, at ordføreren kommer fra Bornholm, og det er jo fint nok, når vi diskuterer landdistrikter; så diskuterer vi jo også helt lokalt. Nej, vil jeg sige, det ligger ikke øverst på vores dagsorden at begynde at lave statsstøtte til flyruter. Vi er langt mere optaget af, at man får trafikbetjeningen i det hele taget til at fungere, og der var det med velberåd hu, at jeg henviste til netop Nordjylland, hvor man er nået rigtig langt på det her felt – man er slet ikke færdig, men man er nået rigtig langt. Jeg kan også se og høre, at de er begyndt at tage ved lære af det rundtomkring i andre regioner.

Kl. 11:24

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Mona Juul, Konservative. Værsgo.

Kl. 11:24

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Og tak til Dansk Folkeparti for debatten. Det er dejligt med inspiration, også fra Norge. Jeg synes, det er interessant, og jeg synes, det er relevant.

Jeg vil gøre det her rigtig kort. Jeg synes jo, det er en drøftelse, som man kan have på mange tider af året og forhåbentlig også i lang tid frem. Det er også en debat, som sandsynligvis har eksisteret, længe før vi har været til. For vi har jo bevæget os fra land til by siden 1800-tallet for at søge job og for at få uddannelse og måske nyde kulturen – men også for at få lidt mere forurening og lidt mere

larm og sidde lidt længere i bilkøer og bo så tæt, at det kan være svært at være privat.

For det er jo på trods af alle ulemperne, at vi fortsat i dag i højere grad rykker sammen i byerne. Kommer du fra en meget lille by på Vestkysten og tager til Aarhus for at læse på universitetet, er det jo ikke sikkert, at du kommer tilbage igen, og det er jo dit valg. Men det giver selvfølgelig nogle udfordringer – ja, begge steder, kan man sige, men måske allermest på landet, i småbyerne og på øerne, hvor der ofte både mangler jobs og uddannelse og måske også det liv, som man efterspørger, når man er ung og gerne vil bygge en familie og komme videre i sit liv.

Derfor er dagens emne som sagt yderst relevant, for hvem ønsker ikke et helt og sammenhængende Danmark, et Danmark, hvor vi ikke kun ser på løsninger for dem, der bor lidt tæt, men også anerkender, at man skal tage action i forhold til de områder, hvor der er langt mellem husene? Og der er ikke nogen tvivl om, at i Det Konservative Folkeparti har vi allerede sat flere aftryk, også på sundhedsområdet, som vi jo ikke har talt så meget om i dag, og som jo også er en vigtig forudsætning for den udvikling, der skal til. Og vi vil altid gerne tage fat, og vi vil altid gerne være med til at fremme vækst og til at arbejde for et Danmark i god og stærk balance.

Vi er også bygget sådan, at vi rigtig gerne vil have det økonomiske element med – er der noget, vi skal have mere af i nogle områder, kunne vi godt tænke os at kigge på, hvor det er, vi skal have noget mindre – medmindre vi kan godtgøre, at der er tale om en investering. For ellers er der jo bare tale om fugle på taget, og de findes faktisk over hele landet. Tak for ordet.

Kl. 11:26

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ingen spørgsmål. Den næste er hr. Sikandar Siddique, Alternativet. Værsgo.

Kl. 11:26

(Ordfører)

Sikandar Siddique (ALT):

Tak for ordet. Jeg ved, at formanden ihærdigt prøver at udtale min navn korrekt, og vi er næsten ved at være der. Det udtales Sikandar Siddique. (Den fg. formand (Bent Bøgsted): Vi prøver igen næste gang).

Alternativets vision for landdistrikter, øer og yderområder er at skabe en seriøs, bæredygtig omstilling, der fremmer udviklingen fra kyst til kyst, øger sammenhængskraften mellem land og by og sikrer, at man kan leve det gode liv og indgå i meningsfulde fællesskaber i alle dele af Danmark.

Vi har de senere år set en udvikling, som har øget afstanden mellem land og by. Især kommunalreformen fra 2007 samt stigende centralisering, nye bosættelsesmønstre og tab af arbejdspladser har svækket landdistrikternes evne til at fastholde og tiltrække borgere, institutioner og virksomheder. Lidt karikeret kan man sige, at mens mange storbyer har oplevet vækst, vokseværk og velstand, har mange mindre byer oplevet det modsatte.

Virkeligheden er selvfølgelig mere nuanceret. Nogle landdistrikter og øer er f.eks. godt i gang med omstillingen til vedvarende energi, mens andre oplever stigende interesse fra naturelskere, erhvervsliv og turister. Som samfund skal vi generelt blive bedre til at lære af de gode eksempler, men vi skal også turde se sandheden i øjnene og erkende, at man i mange landdistrikter og yderområder og på øer ikke har nydt godt af den samme positive udvikling, som man har i og omkring de store byer.

DF foreslår såkaldte tiltagszoner for at rette op på balancen, og jeg kan sådan set godt forstå ideen. Men jeg håber, at vi kan løse udfordringerne uden at dele vores land op i flere zoner og skabe endnu større skel mellem land og by. Jeg vil gerne være med til at

diskutere tiltag, der kan skabe mere liv i vores landdistriktsområder, og vi har også tidligere været ude med 38 konkrete forslag til et sammenhængende Danmark.

Vi vil bl.a. styrke og selvstændige lokalsamfund, hvor borgerne får støtte, medbestemmelse, eksempelvis med borgerforslag og borgerbudgetter. Vi skal sikre sammenhængskraften med flekstrafikale transportløsninger, lokale fjernarbejdspladser og hjemmearbejdsfradrag, så afstanden til og fra nogle dage kan gøres mindre med digitale løsninger. Vi skal også se på, hvordan vi får flere uddannelsesinstitutioner uden for de store byer, så vi booster de små lokalsamfund rundt om de mindre uddannelsesbyer.

I det hele taget håber jeg, at vi sammen kan finde de løsninger, der skal til for at få et sammenhængende Danmark. Tak for ordet.

Kl. 11:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til hr. Sikandar Siddique. Og jeg vil sige til hr. Sikandar Siddique, at jeg udmærket kender det med udtalen af ens navn, for i mit navn er der et ø, og det er der rigtig mange udlændinge der har besvær med at udtale. Så jeg håber, at det kan accepteres.

Nu er der et spørgsmål fra hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:29

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Tak for en fin ordførertale. Fjernarbejdspladser og muligheden for at omlægge sit arbejdsliv lidt, så man måske er lidt mere hjemme i sit landdistrikt, hvor man bor, og så måske kun en gang imellem, få dage om ugen, er på sin arbejdsplads for at sparre med sine kollegaer eller gøre, hvad der nu skal gøres, forudsætter så også, at man kan flytte sig.

Nu udfordrede jeg ordføreren for Enhedslisten, og jeg vil også stille Alternativets ordfører et spørgsmål om det. Nogle flyruter er økonomisk presset. Flyruter er forudsætningen for, at man kan bo ude i et landdistrikt, måske omlægge sit arbejdsliv og få noget værdi ud af det og så indimellem være inde på sin arbejdsplads og kunne deltage i det, man nu skal deltage i. Er ordføreren og ordførerens parti klar til at tage initiativer, der sikrer, at vi bruger EU-systemet og så måske går ind og giver nogle fastboende nogle muligheder for at få lavere billetpriser til fly og måske udbygger pendlerfradraget på den måde?

Kl. 11:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:30

Sikandar Siddique (ALT):

Tak for spørgsmålet. Der kan jeg svare meget mere tydeligt, end ordføreren for Enhedslisten gjorde: Nej.

Kl. 11:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:30

Peter Juel-Jensen (V):

Så alle de fine ord, ordføreren sagde om fjernarbejdspladser, gælder kun for dem, der bor så tæt på, at man ikke er afhængig af at skulle flytte sig over længere afstande. Er det sådan, man så skal forstå ordførerens tale? Og hvor meget andet af ordførerens tale kan vi så heller ikke regne med? Altså, hvor meget af det, der kom ud af ordførerens mund, har bund i virkeligheden?

Kl. 11:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:31

Kl. 11:33

Sikandar Siddique (ALT):

Jeg kan forsikre ordføreren for Venstre om, at alt, hvad jeg sagde i min ordførertale, mener vi helhjertet. Vi er villige til at kigge på flekstrafikale transportløsninger, samkørsel og delebiler. Vi er villige til at oprette et nationalt videncentret, som jeg også nævnte i et spørgsmål til en af ordførerne tidligere, hvor vi netop skal adressere de udfordringer, som vi taler om her, så vi kan finde på kloge, dygtige, grønne, bæredygtige løsninger.

Kl. 11:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 11:31

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nu nævner ordføreren borgerbudgetter. Det er simpelt hen den største umyndiggørelse af borgerne. Man tvinger folk til at aflevere penge i skat, og så giver man dem tilbage som lomme penge. Det er jo fuldstændig hovedløst. Hvorfor vil Alternativet ikke bare støtte ved at lade være med at tage borgernes penge? Det koster jo, at der sidder nogen i begge ender, der skal administrere de her ting. Kan man ikke se et problem med borgerbudgetter?

Kl. 11:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:32

Sikandar Siddique (ALT):

For Alternativet er det superafgørende, at der er borgerinddragelse. Vi vil supergerne, at borgerne også ude i kommunerne kan være med til at bestemme, hvad man bruger pengene til, og derfor er vi interesserede i borgerbudgetter. Vi mener, det er en god måde at lave borgerinddragelse på, så borgerne kan være med til at bestemme, hvilke initiativer man bruger penge på i kommunerne.

Kl. 11:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 11:32

Lars Boje Mathiesen (NB):

Men vi er da enige om, at den størst mulige borgerinddragelse, man kan få, er at lade borgerne beholde deres penge selv. Så kan de jo bruge dem på, hvad de vil i lokalområdet. Mere kan du jo ikke inddrage dem.

Kl. 11:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:32

Sikandar Siddique (ALT):

Vi er et fællesskab, og i det fællesskab skal vi være sammen om at finde ud af, hvad det er, vi vil. Vi skal være sammen om at bruge pengene i kommunerne, og der er ikke nogen, der bedre end de lokale borgere ved, hvad pengene skal bruges til. Derfor mener vi, at borgerbudgetter er en god måde at lave lokal inddragelse på, og at det er en god måde for borgerne i den enkelte kommune at få indflydelse på, hvad pengene bliver brugt til.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere spørgsmål. Den næste er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 11:33

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak for det, og tak for at udtale ordet Lars korrekt, det var jo fantastisk. (Munterhed). Jeg driller!

Løsningen på det her ligger lige for: lavere skat, færre afgifter, mere decentralisering, og så skal man lade være med at straffe mennesker, som tager et godt initiativ. Kunne det ikke være rart, hvis det var Folketingets løsning og Folketingets svar på, hvordan vi skal styrke Danmark og styrke lokalområderne? Det er i hvert fald Nye Borgerliges svar. Det er den vej, vi skal gå. FLAK-ordninger og LAG-ordninger, og jeg ved ikke hvad – mere magt til bureaukraterne, mere magt til politikere. Hvorfor skal folk søge hist og pist, lad nu borgerne beholde pengene selv. Danskerne er et driftigt folkefærd. Hvis man giver dem frihed, skal de nok løse opgaverne. Det er den vej, vi synes vi skal gå i Nye Borgerlige for at løse det for landdistriktsområderne.

For når man fra politikernes side fjerner den lokale skole derude, så har det betydning for lokalområdet. Og det kan man lade være med. Man fjerner det lokale seminarium i en by, f.eks. i det område, hvor jeg kom fra oprindeligt, hvor jeg er opvokset ude på landet nede omkring Ribe. Man flyttede seminarieret fra Ribe til Esbjerg. Det havde stor betydning for en by som Ribe. Unge mennesker lægger ikke penge i detailbutikkerne, cafeerne, bodegaerne, købmanden, andre steder. Det har stor betydning. Og når man gør det vanskeligere og gør det svært for folk at låne penge til at købe huse i landdistrikterne, så gør man det også svært for folk at flytte derud. Så der ligger altså en lang række ting, som falder på vores skuldre herinde som politikere. Der er en lang række tiltag, som vi kunne tage fat i, for at gøre det bedre og lettere at bo i de her landdistriktsområder.

Men det skal altså ikke være løsninger, som handler om tilskudsordninger, hvor man bliver forfordelt eller frafordelt. Hvis man nu fjernede registreringsafgiften på biler, ville det have en kæmpe betydning. Og så ved jeg godt, at vi altid hører parolen, også tit fra Enhedslisten, om, at det gavner folk oppe i Nordsjælland. Jamen ved I, hvem det faktisk gavner næstmest? Det er folkovre i Lemvig Kommune. Så hvis man fjerner registreringsafgiften på biler, har det gevaldig betydning for de unge mennesker, som får en lærepladsovre i Vestjylland, og som har brug for en bil for at komme frem og tilbage til deres tømrervirksomheder. Det har gevaldig betydning. Så der er en lang række tiltag, som vi kunne tage herinde, og som ville hjælpe landområderne. Men flere tilskudsordninger, fordelinger og troen på, at vi politikere er de rigtige til at detailstyre, hvordan udviklingen skal være på landet, mener vi ikke er rigtigt.

Almene boliger er et andet område. Hvorfor bliver vi ved med herinde fra politikernes side, fra statens side, at give penge til at støtte byggeri i de store byer? Det er det, man gør. Det gør alle, der stemmer for, at vi skal blive ved med at bruge penge på almene boliger. Der bliver jo ikke bygget ret mange almene boliger i Give. Det gør der i Aarhus, det gør der i København. Så når vi bliver ved med at putte penge i det system, så modarbejder vi jo direkte herinde fra Folketinget den udvikling, som vi nu står og siger at vi helst vil have. Det giver ikke mening. Så vi kunne starte med at stoppe med at træffe beslutninger, som modarbejder en styrkelse af Udkantsdanmark, Produktionsdanmark, man kan kalde det, hvad man vil. Vi kan også kalde det ryggraden af Danmark, det kan jeg bedre lide.

Det var ordene fra mig.

Kl. 11:37

Kl. 11:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Så er der et spørgsmål fra hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:37

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak for ordførertalen. Ordføreren kommer ind på rigtig mange elementer. I går var vi i Udvalget for Landdistrikter og Øer inviteret til en teknisk gennemgang i Skatteudvalget. Det er på grund af den der generationsskiftebeskatning. Der er det min påstand, at den vil føre penge fra landdistrikterne ind i byerne. Når man går til møder med erhvervsministeren og vi snakker landdistriktspolitik, så er vi alle sammen meget optaget af, at vi har mulighed for finansiering ude i landdistrikterne. Det vil sige, at så sidder vi sammen med en minister og skal kigge på, hvordan vi sikrer bedre finansieringsmuligheder. Men ovre hos en anden minister, skatteministeren, vil man så tage de penge, som vi har sikret vi kan investere i vores landdistrikter, for de skal indbetales i skat.

Hvad tænker ordføreren om den tanke fra regeringens side om en øget generationsskiftebeskatning?

Kl. 11:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:38

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det er dybt skadeligt, og det er arveafgiften generelt. Nogle gange har jeg lidt svært ved at bebrejde socialister for at føre socialistisk politik, men det er sådan, det er. Og det vil skade Danmark. Der er ingen tvivl om det. Det kommer vi også til at opleve. Jeg kan så undre mig over, hvorfor en borgerlig regering, som har haft flertallet fra 2015 til 2019, ikke fuldstændig har afskaffet arveafgiften. Så havde vi ikke haft det problem. Så havde Socialdemokratiet skullet indføre en ny skat.

Hvis det stod til os i Nye Borgerlige, afskaffede vi generationsskifteafgiften og arveafgiften fuldstændig. Jeg må da opfordre til, at man sætter de borgerlige briller på også i Venstre og så støtter en fuldstændig afskaffelse af arveafgiften, for det mener jeg jo ikke at Venstre gør. Men det ville være den rigtige vej at gå, altså fuldstændig bare at slette det her, og så har vi ikke det problem længere.

Kl. 11:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:39

Peter Juel-Jensen (V):

Vi synes jo, at det er en god idé, at man, hvis man trækker pengene ud af en virksomhed og så bruger dem på noget andet end det, som der skal bruges penge på for at drive virksomheden videre, så bliver beskattet af dem. Det synes vi jo er en god idé.

Men jeg vil måske også gerne følge op med et spørgsmål. Jeg prøvede i går under den tekniske gennemgang at stille spørgsmålet om, hvilken konsekvens det her får for vores landdistrikter. Hvor bliver der ramt flest familieejede virksomheder af den her øgede generationsskiftebeskatning? Er det i landdistrikterne, eller er det i byerne? Der fik jeg at vide, at det ikke er muligt at fremskaffe det svar. Kan vi så sige, at man i bund og grund fra den her regerings side lovgiver uden at kende konsekvenserne og rækkevidden af egne beslutninger, når man ikke engang kan give det svar, altså om det her er noget, som eventuelt kommer til at ramme meget hårdt ude i landdistrikterne, og hvordan man kan kompensere landdistrikterne for det?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:40

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jamen jeg er fuldstændig enig, og i Nye Borgerlige vil vi ikke have den. Der vil vi gå længere. Men jeg må også lige sige til Venstre, at der jo også var en afgift på generationsskifte, da Venstre sad ved magten. Man vidste, at det var skadeligt. Her snakker vi ikke om, at nogen trækker pengene ud, men selv om man beholdt pengene i virksomheden, var der stadig væk en skat, en afgift, da Venstre sad ved magten. Den synes jeg man skulle have fjernet. Og hvis Venstre sætter de borgerlige briller på og vil støtte Nye Borgerlige i det fremadrettet, jamen så vil det bare være positivt.

Kl. 11:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Mette Hjermand Dencker.

Kl. 11:40

Mette Hjermand Dencker (DF):

Tak for det. Jeg kan forstå, at ordføreren mener, at pengene har det bedst i borgernes lommer, og at vi ikke skal have for mange skatter og afgifter. Samtidig hører jeg også ordføreren ytre en bekymring, når der lukker et seminar i den by, eller når der lukker en skole i den by. Der er jeg altså nødt til at minde ordføreren om, at landdistrikterne ikke drives på markedsvilkår. Landdistrikterne har simpelt hen brug for, at vi fra statens side går ind og hjælper dem. Hvis vi ikke hjælper dem med vores alle sammens skattekroner, kan vi ikke bevare den lokale folkeskole, så kan vi ikke bevare det lokale seminarie. Vi er simpelt hen nødt til at hjælpe dem, så jeg håber, at ordføreren også er med på at betale nok i skat, så vi kan få landdistrikterne op at køre.

Kl. 11:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:41

Lars Boje Mathiesen (NB):

I Nye Borgerlige har vi intet problem med at bruge penge på grundlæggende kernevelfærd, og den måde, som vi mener er den rette måde at gøre det på, er ved at sende pengene til den grundlæggende kernevelfærd uden om bureaukraterne i kommunerne og sende dem ud direkte til de enkelte institutioner. Hvis vi sender pengene ud til den enkelte lokale folkeskole, så de får et beløb pr. elev, så er det deres ansvar at have en skole, og så har de nøjagtig de samme penge, som andre har andre steder. Så kan der være enkelte områder, hvor vi skal hjælpe, og det er vi fuldstændig villige til.

Men problemet er jo, når kommunerne kan sidde og kassetænke i at lukke de små lokale folkeskoler og se en økonomisk fordel i det, og det er det, vi gerne vil fjerne fra kommunerne, for der er de ikke deres opgave voksen.

Kl. 11:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Mette Hjermand Dencker.

Kl. 11:42

Mette Hjermand Dencker (DF):

Okay, taler ordføreren her om at øremærke penge til at drive de lokale folkeskoler og seminarer? Jeg kan godt forstå ordføreren, for os, der sidder her og været med noget tid, har også set erfaringerne med de penge, vi sender ud til kommunerne til at drive de danske

småøer, og de havner alle mulige andre steder end på småøerne. Så er det en øremærkning, som ordføreren tænker på her?

Kl. 11:44

Kl. 11:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:44

Kl. 11:42

Lars Boje Mathiesen (NB):

Absolut, og vi har jo også en politik, der siger, at vi skal have trafikal ligestilling i Danmark. Så det må ikke være dyrere at køre 1 km i Udkantsdanmark, end det er at køre 1 km inde i byerne, og det gælder også, hvis du skal til øerne. Så ja, det vil vi absolut gerne bruge penge på.

Kl. 11:42

Lars Boje Mathiesen (NB):

Vi kan starte med at fjerne registreringsafgiften og afgiften på benzin, så har folk jo råd til at køre.

Derudover vil jeg bare lige sige, at under den seneste regering fra 2015 til 2019 forøgede man udgifterne ude i kommunerne med 2,3 mia. kr. Ud af dem brugte man 435 mio. kr. på central administration og ledelse – central administration og ledelse: 435 mio. kr.! Det er altså det, man vælger at bruge pengene på ude i kommunerne, når vi giver flere penge herinde fra Christiansborg.

Kl. 11:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Henning Hyllested.

Kl. 11:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre til den næste. Det er hr. Henrik Dahl, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:45

Henning Hyllested (EL):

Til diskussionen om kommunerne: Det kunne jo også være, at det er, fordi kommunerne har en meget, meget anstrengt økonomi som følge af den politik, der føres herindefra. Lad det nu ligge.

Jeg kan forstå, at man i Nye Borgerlige er indædte modstandere af at indgå i alle mulige tilskudsordninger, så jeg skal bare lige høre, om det betyder, at man fra Nye Borgerliges side så vil afskaffe LAG-midlerne, tilskuddene til landevejsprincippet, altså de nedsatte færgetakster, kørselsfradraget? Det er jo alt sammen ordninger, som trods alt er med til på en eller anden måde at understøtte, at det skal være nemmere at bosætte sig i landdistrikter og på øer. Er det, ordføreren siger, at de ordninger skal afskaffes?

Kl. 11:43

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nu sagde jeg jo lige præcis, at Nye Borgerliges politik var, at det ikke må være dyrere at transportere sig fra Samsø, end det må være fra Skanderborg, og det betyder netop, at færgepriserne ikke skal stige. De skal måske nærmere sættes ned, så det ikke bliver dyrere at bosætte sig derovre. Så måske Enhedslisten vil støtte det.

Men jeg vil godt lige anholde det argument omkring kommunernes økonomi, for kommunerne bruger altså pengene på *meget* andet end grundlæggende kernevelfærd, og det ved jeg, for jeg har siddet 4 år i Aarhus Byråd. Jeg kunne bruge 4 timer på at fortælle om vanvittige projekter, som politikerne bruger pengene på, der ikke har noget som helst med grundlæggende kernevelfærd at gøre.

Kl. 11:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Henning Hyllested.

Kl. 11:44

Henning Hyllested (EL):

Jeg er lidt interesseret i så at høre, om kernevelfærd bl.a. omfatter, at man giver tilskud, så færgetransporten til vores små øer kan blive billigere, så det er i hvert fald lidt mere attraktivt at bosætte sig på en ø. Er kørselsfradraget – der er endda et forhøjet kørselsfradrag for yderkommunerne, som understøtter bosætning i yderkommunerne – også kernevelfærd, som skal støttes eller ikke støttes? Og det samme med LAG-midlerne: Er det kernevelfærd, som skal afskaffes eller ikke afskaffes?

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for det, og tak til Dansk Folkeparti for at indkalde til en spændende debat og for alle de her spændende oplæg, vi har hørt. En af folketingskandidaterne for Ny Alliance, som jo er forløberen for LA, foreslog under valgkampen i 2007 at gøre Fyn til en tiltagszone. Lars Kolind mente nemlig, at man kunne sætte skatten ned til 40 pct. på Fyn. Jeg kan se nogle erindringsglimt, der dukker op hos ordførerne. Forslaget blev modtaget på samme måde ude i den almene befolkning som her i salen. Det druknede i latter og kostede Lars Kolind hans politiske karriere. Derfor er vi i mit parti altid lidt bange, når folk begynder at snakke om tiltagszoner, differentieret skat og den slags – brændt barn skyr tiltagszoner.

Når jeg skal forberede mig til en debat som den her i dag, slår jeg op i en af de bedste bøger, der overhovedet er skrevet om den såkaldte udkantsproblematik. Den er skrevet af vores nuværende boligminister, hr. Kaare Dybvad, før han kom i Folketinget i 2015. Og hvis man ikke har læst den, bør man virkelig gøre det. Og det mener jeg helt alvorligt, for den er fagligt stærk og god at blive klog af. En af de ting, som forfatteren siger, er, at det er en kombination af globaliseringsideologi og centralisme, der har skabt udkantsmyten og den konkrete politik i 00'erne. Det er altså ikke en uafvendelig udvikling, at de store byer skal have al udvikling. Det er den her kombination af konkret politik og mere diffus ideologi, som skaber det billede, vi ser i dag. Jeg mener simpelt hen, at det fagligt set er en korrekt analyse – ikke politisk, men rent fagligt. Argumenterne, som hr. Kaare Dybvad lægger frem i sin bog, holder.

En anden ting, som hr. Kaare Dybvad hæfter sig ved i bogen, er, at livet faktisk er godt i provinsen. Det er der jo også flere af ordførerne der har været inde på. Rådighedsbeløbet er højt, fordi boligudgiften er lav; beskæftigelsen er høj, fordi det er Produktionsdanmark, vi taler om. Statistikkerne er misvisende, fordi virksomhedernes indtjening bliver godskrevet af den kommune, hvor hovedkvarteret ligger. Det vil altså sige, at for den produktionsfacilitet, som Novo Nordisk har i Kalundborg, bliver indtjeningen godskrevet af hovedkontoret i Bagsværd. Det skjuler, hvor godt det faktisk går i provinsen.

Så der er meget godt at gøre, og det, som så er diskussionen, er selvfølgelig, hvordan vi tilrettelægger rammebetingelserne. Der må jeg ærligt sige, at vi har en regering, der fører en provinsfjendsk politik. Man prøvede at tage livet af den forhøjede koblingsprocent til friskolerne. Det blev stoppet, men det ville have været til stor, stor skade for navnlig udkantsområderne, hvor friskolen erstatter

det kommunale tilbud, der er lukket ned. Man suger kapital ud af landbruget med en tredobling af afgiften på generationsskiftet. Man belaster med symbolpolitiske miljøkrav. Det bliver vanskeligere at komme omkring, når familiebilerne bliver dyrere. Man skal også være opmærksom på fradraget for at udleje sommerhuse, for det skaber beskæftigelse i oplevelsesøkonomien, som er utrolig vigtig mange steder.

Så det vigtige er, at landdistrikternes rammevilkår bliver fastsat politisk på en fornuftig måde, og det er vigtigt at huske, at udvikling ikke er en naturlov. Det, vi ser i dag, er menneskeskabt.

Generelt er vi ret skeptiske over for statsstøtte i Liberal Alliance, fordi det forvrider samfundsøkonomien. Så vi vil gerne lave nogle tiltag, der ikke har den her forvriddningseffekt, men vi bidrager gerne til en politik, der er til gavn for hele landet.

Det sidste, jeg vil bruge min taletid til, og det kan vi så have en forespørgselsdebat om en anden gang, er betydningen af provins-hovedstæder. Det står mig mere klart end nogen sinde, at de her provinshovedstæder, som ligger spredt ud over landet, er virkelig vigtige, for at regionerne kan fungere. Så en eller anden form for omsorg for, at vi har nogle provinshovedstæder, som fungerer godt og kan løfte opgaven som provinshovedstad rundtomkring i landet, er faktisk rigtig vigtig, for at de omkringliggende kommuner også kan fungere.

Jeg fik overdraget den her sag ret sent i går, så jeg ved ikke, hvad den egentlige ordfører har aftalt med hensyn til forslagene til vedtagelse. Det finder vi ud af inden afstemningen. Tak for ordet.

Kl. 11:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er et spørgsmål. Hr. Henning Hyllested.

Kl. 11:50

Henning Hyllested (EL):

Det var lige hr. Henrik Dahls sidste bemærkning omkring provinshovedstæder. Det lyttede jeg til med stor opmærksomhed. Det synes jeg lød rimelig spændende. For at forstå det rigtigt vil jeg spørge: Omfatter det også større byer uden for de store provinsbyer? Det kunne jeg godt tænke mig lige at vide, for det synes jeg faktisk har en betydning. En ting er eksempelvis Region Midtjylland, hvor man jo helt klart har Århus, men der ligger jo også en række andre større byer i vores egen region. Det er jo også andre byer end Odense osv.

Kl. 11:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:51

Henrik Dahl (LA):

Først skal jeg sige til ministeren, at selv om hr. Kaare Dybvad er en af mine personlige, gode venner, kommer vi ikke til at stemme med regeringen. Beklager.

Regionale hovedstæder er rigtig vigtige. I Syd- og Sønderjylland er det selvfølgelig Esbjerg, der spiller en vigtig rolle, i Midtjylland spiller Herning en utrolig vigtig rolle, og i Nordjylland spiller Aalborg en vigtig rolle. Et af Vestsjællands problemer er jo nok, at der ikke rigtig er en klar regionalhovedstad. Det kunne jo være Næstved. Det gør, at livet bliver svært i de her byer, og derfor skal man selvfølgelig være meget opmærksom på det.

Syddansk Universitet løfter jo sin opgave som regionalt universitet, forstår sig selv som et regionalt universitet og gør det rigtig godt. I resten af landet er forståelsen for at være et regionalt universitet – hvad skal vi sige – ikke udviklet lige så godt. Så der er mange ting at tage fat på der. En samlet opmærksomhed fra Folketingets side på, at regionalhovedstæderne fungerer, tror jeg bare er ret vigtig.

Kl. 11:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 11:52

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. En af de ting, som er med til at skævvride Danmark, er de her massive statsstøtter, der bliver givet til almene boliger. Liberal Alliance har tidligere været meget arg modstander af almene boliger, men så kom der altså en periode, hvor man var i regering, og der blev det lidt mere diffust, hvad Liberal Alliances holdning var til det. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til, hvad Liberal Alliances holdning er til den almene boligsektor.

Kl. 11:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:52

Henrik Dahl (LA):

Vi har den helt generelle holdning, at der er store dele af boligreguleringen i det her land, der er forføjlet og fører til en forkert boligpolitik. Det er klart, at man, når man sidder i en koalitionsregering, ikke får sit partiprogram gennemført, og det vil Nye Borgerlige selvfølgelig også opdage, efterhånden som man får mere erfaring i Folketinget. Vi andre er jo ikke valgt for at realisere Nye Borgerliges partiprogram, og det må Nye Borgerlige leve med. Vi har jo lært at leve med, at de andre partier ikke vil realisere vores partiprogram.

Kl. 11:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 11:53

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det tror jeg nu nok jeg er klar over. Vi har jo en vis historik i det samme parti. Man svarer ikke rigtig på, hvad holdningen nu er til almene boliger. Skal statsstøttemidlerne til almene boliger stoppes?

Kl. 11:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:53

Henrik Dahl (LA):

Vi er meget kritiske over for den måde, som systemet fungerer på. Det er også klart, at man ikke bare kan sige, at nu lukker vi det hele ned, for så vil der opstå en hel masse problemer. Men den nuværende ordning er vi meget kritiske over for.

Kl. 11:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ordføreren, og så går vi over til erhvervsministeren. Værsgo.

Kl. 11:53

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak. Jeg øjnede lige en chance for et meget bredt politisk samarbejde her med Liberal Alliances ordfører, men fair nok. Jeg vil starte med at sige tusind tak for en rigtig god og spændende debat og måske lægge mig lidt i forlængelse af, hvad Enhedslistens ordfører også sagde, nemlig at det er godt at få den her brede debat. Jeg tør i hvert fald godt at tage kollegiet her til indtægt for at være enig med regeringen i én ting i min tale, nemlig at der ikke er nogen one

size fits all-løsning på landdistrikterne. Det åbenbarer debatten jo så tydeligt for os alle sammen.

Jeg synes også, det klæder os alle sammen rigtig godt at huske på – og det var Mette Hjermind Dencker, der gjorde opmærksom på det som det første – lykken og glæden og de positive sider, der er forbundet med vores landdistrikter. For de er store, og de er mange, men det står mange gange i skyggen i nogle af debatterne, fordi vi hurtigt – og det skal vi vel også – kaster os over udfordringerne og problemerne og forsøger at løse dem hen ad vejen. Men tak for også at huske os alle sammen på det element.

Jeg tænker, at jeg vil holde mig til at kommentere på nogle af de ting, som har været bragt frem i debatten i dag, og ét emne, som mange af os kredser meget om, er hele uddannelsesspørgsmålet. Det blev i hvert fald også bekræftet den aften, vi i landdistriktsordfører kredsen havde sammen med repræsentanter fra den finansielle sektor, som var inde at sige, at uddannelser er et kerneelement i spørgsmålet om fremtidige lånemuligheder og lånefaciliteter i vores yderområder og vores landdistrikter. Derfor vil jeg bare kvittere for det og sige, at det i hvert fald er noget, jeg tager ned som et emne, vi skal se bredt på, og noget, der skal arbejdes videre med.

Enhedslisten nævner det her med landdistriktsredegørelsen og ærgrer sig over, at vi ikke fik den store, brede debat. Den har vi nu, og jeg håber, at vi kan have den i mange andre regier. Vi har også haft et godt samråd i udvalget, hvor vi jo i virkeligheden kom meget vidt omkring. Jeg tror nok, at det var sådan, at landdistriktsredegørelsen faktisk blev offentliggjort, men valget blev udskrevet, 30 minutter før debatten skulle starte i Folketingssalen. Så den debat må vi have til gode, og den får vi selvfølgelig, efterhånden som vi kommer længere hen i det hele.

Jeg kommer som nævnt i min tale til – og det gør vi i regeringen som helhed – at komme med et bredt politisk udspil på landdistriktsområdet. Vi vil gerne skabe et Danmark i balance. Vi vil gerne bringe nærheden tilbage igen. Vi vil gerne styrke landdistrikterne og områderne uden for de store byer. Og der vil blive sat nogle forberedelser i gang her i den kommende tid.

Der var en af kollegerne, der på et tidspunkt – ikke i debatten i dag, men på et andet tidspunkt – sagde, at vi jo *er* landdistriktspartiet, forstået på den måde, at kollegerne fra alle partierne nærmest var sammen i ét parti. Jeg synes bare, at debatten i dag bekræfter det. Jeg hører jo ikke nogen, der anfægter, at der skal gøres noget for landdistrikterne. Man kan jo også godt have den holdning, at man siger, at det må drive sig selv, at markedet må bevæge sig, som det gør, og så må landdistrikterne lukke ned, hvis ikke de kan køre. Den holdning har jeg ikke hørt udtrykt nogen steder, og derfor tænker jeg bare, at i det arbejde, jeg i hvert fald vil kaste mig over, vil jeg selvfølgelig prøve at inddrage nogle af alle de gode erfaringer, som jeg selv har fået fra de besøg, jeg gør i landet, og de besøg, kollegerne gør ude i landet, men også erfaringerne fra udvalgets medlemmer.

For jeg hører, at vi alle sammen vil i samme retning, og det er et rigtig godt udgangspunkt. Jeg kan jo bare sige, at hvis nogen sammen med et glas rødvin eller andet skal have de søde juledage til at gå med noget fornuftigt, så er man meget velkommen til også at gøre sig tanker om landdistriktspolitiske tiltag og så sende dem – sådan at man ikke bare gør sig tanker. Man må også gerne sende dem.

Når jeg siger det, er det, fordi jeg også har været med i Landdistriktsudvalget. Jeg blev valgt første gang i 2011, og siden har jeg siddet med nogle af kollegerne i udvalget. Hvis jeg skal være en lille smule selvkritisk i forhold til hele det her debatkompendium, vil jeg sige, at jeg i hvert fald er utålmodig. Jeg vil gerne se noget handling, jeg vil gerne se resultater, og derfor er jeg meget, meget interesseret i de ting, der er kommet frem i debatten i dag. Jeg har selv taget gode noter, de gode folk, der sidder ovre i embedsmandslogen, har taget

gode noter. For det er værdifuld viden, og man kan lade sig inspirere af den debat, vi har i dag, og af de partier, som deltager.

Kl. 11:59

Det er vigtigt, at vi får set på udfordringer og potentialer, og at vi tager os tid til at finde de bedste løsninger for et sammenhængende Danmark, og at det, som jeg siger, sker i god dialog med hinanden og med de relevante interessenter. At vi undgår et Danmark, der knækker over, skal være en af vores væsentligste prioriteter. Det er det for mig som minister, og det tænker jeg at det er for os alle sammen. Derfor vil jeg bare sige, at jeg ser frem til at løfte den opgave sammen med mine kolleger i regeringen og sammen med så mange af Folketingets partier som overhovedet muligt.

Kl. 11:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er nogle spørgsmål, og den første spørger er Sikandar Siddique.

Kl. 11:59

Sikandar Siddique (ALT):

Tak til ministeren. Jeg er ligesom ministeren superglad for en god, sober og saglig debat. Det er anden gang, jeg på det her område vikarierer for Uffe Elbæk. Sidst var, da vi lukkede aftalen om Nets og havde et doorstepinterview. Det er altid en fornøjelse at vikariere for Uffe i det her udvalg.

Jeg vil lige høre, fordi jeg er den her meget, meget nysgerrige type, om ministeren kan tegne et billede af eller give os et indtryk af, hvor meget af sin ministertid ministeren bruger på landdistriktsområdet? Altså, kan ministeren tegne et billede af, hvordan det hænger sammen, når nu du er erhvervsminister og beskæftiger dig med så mange ting? Hvor meget fylder landdistriktsområdet i ministerens arbejde?

Kl. 12:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 12:00

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg tror ikke, at jeg kan give et fyldestgørende svar. Vi laver i den forstand ikke timeregistrering af, hvornår jeg er landdistriktsminister, og hvornår jeg er erhvervsminister. Men vi er jo mange, der kommer fra landdistrikterne – jeg kommer selv fra Thy – og jeg kan mærke, at jeg har det i mig og med mig i den måde, jeg tænker på, så jeg føler mig rigtig meget som landdistriktsminister, og jeg har det rigtig godt i rollen.

Det er klart, at der en gang imellem også er aftaler om betalings-servicetjenester, der fylder, eller kviklån og andre ting, som lige for tiden er en lille smule besværlige. Men det her fylder rigtig meget, og når jeg tidligere henviser til min egen utålmodighed som folketingsmedlem og næstformand i Landdistriktsudvalget, er det, fordi jeg kan se en debat, som er vigtig, og som jeg ligesom alle kollegaerne bærer rigtig dybt i mig. Vi har bare snakket om mange af tingene, og mange af debatterne har vi altså haft i mange år, så skulle det ikke være nu, vi rykkede sammen i Tinget her og fik sat noget handling bag? Det er i hvert fald min egen ambition.

Kl. 12:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Sikandar Siddique.

Kl. 12:01

Sikandar Siddique (ALT):

Jeg fik ikke helt et indtryk af, hvor meget tid der blev brugt. Men grunden til, at jeg spørger, er, at Alternativet gerne vil oprette et selvstændigt ministerium for landdistrikter. Vi vil gerne have et ministerium, som ligger uden for København, hvor man arbejder med

de muligheder og de udfordringer, der er på landdistriktsområdet. Vi mener simpelt hen, at det er et område, der skal prioriteres langt højere, end det bliver i dag. Ser ministeren det samme behov, som Alternativet gør, for et selvstændigt ministerium for landdistriktsområdet?

Kl. 12:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 12:02

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Nej, det gør jeg ikke. Altså, i sidste ende er det jo selvfølgelig også statsministeren, der afgør, hvordan regeringen indrettes. Men jeg mener, at vi skal jagte resultaterne, og jeg mener, at der er god mulighed for, at vi kan skabe gode resultater sammen. Det er den måde, jeg i hvert fald tager debatten i dag på, og jeg kan forsikre, at jeg bruger rigtig meget tid på det.

Jeg vil også bare sige, at meget af det er overlap. Altså, når man er på et virksomhedsbesøg i Vestjylland eller på Sjælland et sted, eller hvor det er, er der jo altid et element af landdistriktsovervejelser i, hvordan sådan en virksomhed drives og har mulighed for at låne penge til videre investeringer osv.

Kl. 12:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 12:03

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Der er en masse ting, som gør, at man kan tage nogle tiltag for at styrke landområdet. Jeg håber, at vi kan få gjort debatten meget, meget smal nu her.

Vil ministeren anerkende, at hvis man fjernede registreringsafgiften på biler, ville det hjælpe folk, der bor i landområderne?

Lad os fokusere på det her med, om man så anerkender, at det ville hjælpe folk, der boede i de områder, hvis man nu fjernede den registreringsafgift. Man siger så, at det er der ikke råd til, for det koster rigtig mange milliarder at fjerne den – og det koster nogle milliarder – men hvis man nu bare sænkede den til 85 pct., ville det faktisk også have en stor betydning. Det koster 100 mio. kr. At sige, at man ikke kan finde 100 mio. kr. på et nationalt budget, som har over 1.150 mia. kr., bliver altså en anelse useriøs. Og så er det jo politisk vilje, der ikke er der til det. Så derfor undrer det mig, og jeg vil gerne spørge ind til det.

Har man ikke politisk vilje til at kigge på at sænke registreringsafgiften, som netop vil gavne folk, som bor i Thy, og folk, som bor i Lemvig? For undersøgelsen siger netop, at det vil gavne de mennesker, som bor i de områder.

Kl. 12:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 12:04

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Så kan man jo køre den videre, som jeg også tror at der var en af kollegaerne fra den anden side af Folketingssalen der gjorde, og spørge, om det så skulle være et element i tiltagszonerne her, at der skulle være differentierede afgifter osv. Jeg har det lidt sådan, at jeg ikke tror på, at det er skattelettelser, der skal løfte landdistrikterne. Jeg tror, at vi har et meget stort behov for at lave nogle rigtige og vigtige investeringer i uddannelse, i velfærd, i infrastruktur og i nogle af de ting, som er rammerne om vores landdistrikter. Og det er jo ikke så simpelt, som ordføreren gør det til, for når man bruger penge, går

de altid fra noget andet. Og i dag har vi også talt om, hvor svært det er at drive velfærdsinstitutioner, drive uddannelsesinstitutioner og drive andre ting i vores landdistrikter. Og hvis pengene til det at drive et velfungerende, stærkt Danmark bliver færre, ved jeg godt, hvor man mærker det først, og det er i yderområderne. Derfor er jeg bare skeptisk over for det forslag, som ordføreren bringer frem.

Kl. 12:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 12:05

Lars Boje Mathiesen (NB):

[Lyddufald] ... Jeg har aldrig snakket om differentiering - jeg har sagt, at hvis man sænker registreringsafgiften generelt til 85 pct., koster det 100 mio. kr., og selvfølgelig kan man finde 100 mio. kr. Regeringen har selv sagt, at man kan finde 3 mia. kr. på eksterne konsulenter, men i sit finanslovsforslag har man kun finansieret det med 800 mio. kr. Dvs. at der er 2,2 mia. kr. til at overbetale eksterne konsulenter med. Så det må jo være, fordi man hellere vil blive ved med at bruge penge på eksterne konsulenter ude i kommunerne, regionerne eller staten, end man vil sænke registreringsafgiften på biler. Hvis det er argumentet, at man simpelt hen ikke kan finde 100 mio. kr., så skal jeg gerne være lidt behjælpelig med *mange* eksempler på, hvor man kunne finde dem. Det kunne være på eksterne konsulenter; det kunne være på udviklingsbistanden; det kunne være på en lang række af de områder, som man bruger penge på. Men vi kunne bare starte med eksterne konsulenter, som man bruger over 11 mia. kr. om året på.

Der er rigeligt at finde, men hvis man hellere vil bruge pengene på eksterne konsulenter og styrke dem end at sænke registreringsafgiften, som i høj grad vil komme folk, der bor i yderområderne, til gavn, så må det være socialdemokratisk politik. Det bliver aldrig nogen sinde Nye Borgerliges.

Kl. 12:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Tak. Ministeren.

Kl. 12:06

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Vores mål om at reducere det antal midler, som man bruger på eksterne konsulenter, står jo uforandret. Jeg tror bare, at vi har forskellige opfattelser af, hvad man så skal bruge de midler til. Vi har lavet en finanslov nu, hvor vi styrker velfærden i Danmark – igen. Efter mange års nedslidning af vores velfærdssamfund er der igen råd til, at vi kan komme op på at ansætte 1.000 ekstra sygeplejersker, at vi kan styrke vores velfærdssamfund, og at vores børn i institutionerne kan få mere voksenopmærksomhed og flere voksne relationer. Det er jo det, der er brug for, også når man kommer ud i vores landdistrikter.

Kl. 12:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Henning Hyllested.

Kl. 12:06

Henning Hyllested (EL):

Ja, vi kommer jo vidt omkring, og det illustrerer i øvrigt bare min pointe om, at landdistrikter og yderområder ikke er isolerede øer i vores samfund, men er en del af Danmark og derfor jo er påvirket af den almindelige politik, som der føres. Det er klart, at det bærer den her debat selvfølgelig også præg af: Hvad er det f.eks., vi kan gøre for at understøtte en udvikling i landdistrikterne, der gør, at det bliver attraktivt at bosætte sig der?

En gang imellem kan man godt få brug for at tænke lidt ud af boksen. I Landdistriktsudvalget diskuterer vi i øjeblikket – især i det gamle Landdistriktsudvalg gjorde vi det; vi er begyndt på det igen – spørgsmålet om f.eks. frilandsbyer, som det er blevet foreslået. Det er endnu ikke særlig konkret, men det er sådan et forsøg på at diskutere sådan lidt mere bredt, hvordan vi styrker fællesskaberne og ildsjælene rundtomkring, hvordan vi nedbryder barrierer, bureaukrati, og hvad der kan være, for at sætte noget udvikling i gang. Det kunne jeg godt tænke mig at høre ministerens indstilling til, vel vidende at det her ikke er voldsomt konkret, men det handler om ideen om at tænke ud af boksen om f.eks. frilandsbyer.

Kl. 12:08

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg har jo den grundlæggende holdning, at mit politiske mål som socialdemokrat er at forsøge at skabe lige muligheder i vores samfund, og det gælder også på tværs af de postnumre, vi har – om det er et højt eller lavt postnummer, man har – og at man har lige muligheder for at realisere et godt liv, uanset om man bor i en landsby eller man bor i en storby. Derfor er jeg ikke bange for, at man nogle gange må behandle folk forskelligt for at give dem lige muligheder. Det viser alt, hvad vi gør med LAG-midler, uddannelses tiltag, nedrivningspuljer osv., jo også. Så på det principielle plan synes jeg, det er spændende at overveje, hvad mulighederne er, og hvad begrænsningerne er, for dem er der jo sikkert også nogle af.

Der vil jeg også bare vende tilbage til ordføreren for forslagsstillerne i dag og sige, at i lyset af den debat, vi har fået om forslaget, synes jeg også, det er blevet mere nuanceret, og at det måske er mere den tænkning, der her er tale om: at man går mere differentieret til værks, og det som princip afskrækker mig ikke. Men om frilandsbyer er den rigtige model for det, er jeg ikke i stand til at sige ja eller nej til i dag.

Kl. 12:09

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Henning Hyllested.

Kl. 12:09

Henning Hyllested (EL):

Nej, det er klart. Det kan man ikke sige ja eller nej til, når det ikke er mere konkret. Ideen er jo udsprunget af, at man mener at have kunnet identificere, at mange af de der lokale fællesskaber, landsbylav, og hvad det hedder rundtomkring, og ildsjæle, som i høj grad driver udviklingen i mange yderområder, i mange landsbyer, ofte oplever, at de render ind i nogle barrierer i form af bureaukrati eller meget indviklede regler eller meget restriktive regler på nogle punkter.

Så det ligger lidt i forlængelse af hele spørgsmålet om frikommuneforsøg og den slags ting. Man kan bare tænke en lille smule bredere f.eks. på landsbyniveau som sådan. Det er det, det ligesom er udsprunget af, og den idé synes jeg umiddelbart lyder tiltalende. Jeg har også helt klart nogle forbehold i forhold til den, og selvfølgelig skal vi se det konkret, men ideen synes jeg kan være spændende.

Kl. 12:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Parallellen er jo direkte til vores erhvervspolitik i regeringen, hvor vi siger, at hvad der er af bøvlg og bureaukrati, der står i vejen for, at dem, der driver en helt sund, ordentlig forretning i vores samfund, skal vi selvfølgelig kunne være i stand til at fjerne for dem, hvis ikke det giver nogen mening. Derfor har jeg også været med til selv at styrke hele vores EU- og Regelforum, som netop skal kigge på bøvlg og bureaukrati. Så derfor vil jeg bare gentage mig selv: Princippet om at se på, at sådan noget ikke skal stå i vejen, ligger mig i hvert fald ikke fjært.

Kl. 12:10

Kl. 12:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Mette Hjerminde Dencker.

Kl. 12:10

Mette Hjerminde Dencker (DF):

Tak til ministeren, og også tak til de øvrige ordførere for en rigtig sober debat. Noget af glæden ved at sidde i Landdistriktsudvalget er altså, at i modsætning til de andre af Folketingets udvalg er vi faktisk alle sammen her enige i substansen. Vores uenigheder kommer først, når vi er længere nede i detaljen, og det synes jeg faktisk er rigtig rart. Så tak for det.

Og så bliver jeg bare så glad, når ministeren siger, at han er rigtig utålmodig i forhold til, at der nu skal ske noget, at der nu skal gøres noget. Så jeg vil altså godt høre, hvad det er af tiltag fra ministeren, vi kan se i de kommende uger, måneder, fordi ministeren er så utålmodig.

Kl. 12:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 12:11

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

I første omgang er det jo, at vi skal have sat gang i det her. Vi har jo allerede lavet nogle ting. LAG-midlerne er et udtryk for utålmodighed, der bliver forløst. Nu kom bredbåndspuljen også på plads her i finansloven; det er også rigtig godt. Uddannelser bliver etableret uden for de store byer. Der viser utålmodigheden jo heldigvis positivt sit ansigt for regeringen som helhed.

Så skal vi have lavet et samlet udspil for landdistriktsområdet. Der synes jeg da bare, vi skal overveje at komme i gang inden for den nærmeste fremtid, og jeg inviterer bare partierne til at tage del i det forberedende arbejde der. Sammenhængende med det er der selvfølgelig løbende diskussioner: Så er der udligningsdiskussioner. Så er der politireformer og andre ting, som skal tages i betragtning, men utålmodigheden har allerede givet udslag i nogle konkrete resultater, som jeg er superglad for og stolt over. Nu skal vi så videre med et lidt større og sammenhængende blik på vores landdistrikter. Der inviterer jeg bare kollegerne til at være med.

Kl. 12:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Mette Hjerminde Dencker.

Kl. 12:12

Mette Hjerminde Dencker (DF):

Det lyder alle tiders. Når der skal laves et samlet landdistriktsudspil, vil ministeren så invitere udvalget her, for det består altså af en masse rigtig dygtige mennesker, som ved en masse om landdistrikterne? Vil ministeren invitere udvalget her til at komme med deres gode ideer til et samlet udspil, så det er noget, vi kan gøre i samlet flok?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 12:12 meget stor ulempe for en lang række friskoler, der er oprettet, fordi kommunerne har lukket skoler. Jeg kan slet ikke se provinsvenligheden der, og jeg vil gerne høre en kommentar til det.

Kl. 12:15

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Det kan jeg love jer for at jeg vil – både invitere, men også give en stående invitation. Som jeg sagde, bliver det snart jul, og vi får alle sammen lige lov til at falde lidt til ro. Det kan jo være, at der kommer gode ideer. Vi skal jo ikke begrænse os af, om der bliver holdt et møde eller ikke bliver holdt et møde, men jeg holder derudover meget gerne et møde.

Kl. 12:12

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 12:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Henrik Dahl.

Kl. 12:13

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Min kommentar til det første er, at det er muligt, at vi skal have kigget på de økonomiske lærebøger. Jeg tror nemlig, at der er lærebøger, som giver udtryk for, at den grønne omstilling ikke er til gavn for dansk erhvervsliv. Det mener jeg at den er. Og så vil jeg bare i sagen om bo- og gaveafgiften henvise til OECD's anbefalinger. Det er dog også med en vis økonomisk tyngde, at de har skrevet en anbefaling om at sætte lige præcis den afgift på det niveau.

Kl. 12:13

I forhold til spørgsmålet om skoler er hele investeringen i vores skolevæsen med den finanslov, der er lavet nu, mærkbar og markant, og, må jeg også bare tilføje, tiltrængt oven på mange års borgerligt styre af det her land. Så der bliver en styrkelse af vores skolevæsen i Danmark, og ja, friskoleområdet ligger helt uforandret.

Kl. 12:16

Henrik Dahl (LA):

Tak for nogle gode afsluttende bemærkninger. Det er ikke for at ødelægge den gode stemning, at jeg vil påpege, at det altså har et element af skåltale i sig, når erhvervsministeren erklærer sig som medlem af en meget provinsvenlig regering. Jeg kan altså ikke få øje på det provinsvenlige i at suge kapital ud af landbruget, og det gør man altså ved at tredoble afgiften ved generationsskifte. Hvad er det provinsvenlige ved at suge kapital ud af landbruget? Prøv at forklare mig det.

Kl. 12:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til erhvervsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 17. december 2019.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 12:13

Inden vi går videre til det sidste punkt på dagsordenen, skal vi lige have de nye ordførere og ministeren på plads.

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg synes måske, at hr. Henrik Dahl lidt ligesom kollegaen, der sidder til venstre, bliver meget snæver i sin kritik, for sæt nu, at vi er i gang med at lave et system, hvor dansk landbrug bliver fremtids-sikret, bliver grønnere, mere klimavenligt og får nye markedsandele, fordi vi rent faktisk har et landbrug, som er effektivt og attraktivt og noget, man gerne vil se til og købe produkter fra i andre lande, så er det måske i virkeligheden den modsatte historie, der gør sig gældende i landbruget. Det, der er hele ambitionen med at lave en grøn omstilling så ambitiøs, som vi gør det, er jo, at vi er i stand til at skabe vækst og skabe erhvervseventyr ud af det.

Man kan jo godt se helt snævert på enkelte elementer, men jeg ser på det i en lidt større sammenhæng, og med fare for, at det får karakter af en skåltale, og sådan er det sådan set ikke ment, vil jeg sige, at jeg tror, der er store potentialer i det også for dansk landbrug og for dansk erhvervsliv i det hele taget. Nu brugte jeg udtrykket Produktionsdanmark, men mange af vores produktionsvirksomheder rundtomkring i Danmark vil have en stor fremtid foran sig med den grønne omstilling, som vi er i gang med.

Kl. 12:14

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Henrik Dahl.

Kl. 12:15

Henrik Dahl (LA):

Jeg har aldrig set en økonomisk lærebog, hvoraf det fremgik, at det var gavnligt at suge kapital ud af virksomhederne. Det giver jo ikke nogen mening. En anden ting, der heller ikke er særlig provinsvenligt i Socialdemokratiets politik, er anslaget imod friskolerne. Hvis Socialdemokratiet havde haft magt, som det har agt, havde man jo gjort koblingsprocenten meget mindre, og det har været til meget,

Det sidste punkt på dagsordenen er:

2) Forespørgsel nr. F 16:

Forespørgsel til sundheds- og ældreministeren:

Hvilke tiltag vil regeringen igangsætte inden årsskiftet for at sikre, at danskerne trygt kan gå deres alderdom i møde?

Af Karina Adsbøl (DF), Liselott Blixt (DF), Mette Hjermind De-ncker (DF) og Jens Henrik Thulesen Dahl (DF).
(Anmeldelse 25.10.2019. Fremme 31.10.2019).

Kl. 12:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 17. december 2019.

Men som sagt bliver der lige et par minutter, hvor vi skal have ordførerne på plads på de forreste rækker.

Det ser ud til, at alle er kommet på plads nu. Den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Og det er for at begrunde forespørgslen. Værsgo.

Kl. 12:19

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Karina Adsbøl (DF):

Tak, formand. I Dansk Folkeparti har vi valgt at indkalde ministeren til denne forespørgselsdebat med ordlyden: Hvilke tiltag vil regeringen igangsætte inden årsskiftet for at sikre, at danskerne trygt kan gå

deres alderdom i møde? I Dansk Folkeparti finder vi det vigtigt at sikre, at danskerne trygt kan gå deres alderdom i møde, og derfor var det også bekymrende at læse regeringen og støttepartierne forstælsespapir. For der stod godt nok ikke meget om det, ud over at man ville igangsætte et arbejde, der skulle reducere unødvendige dokumentationskrav og kontrol- og minuttyranni i ældreplejen og dermed frigøre tid til arbejdet med den enkelte ældre. Det var et arbejde, der i øvrigt blev iværksat af den tidligere regering og afsluttet med en rapport i 2018.

Med regeringens finanslovsudspil var det også særdeles skuffende, at finanslovsforslaget ikke indeholdt konkrete initiativer, der kunne levere et løft i ældreplejen, og da finanslovsaftalen var indgået, var der desværre heller ikke noget til ældreområdet ud over en lille pulje.

Jeg læser et citat op fra Ældre Sagen:

Det er rystende, at der er så få konkrete initiativer for de mest svækkede ældre, når 73.000 ældre sidder i eget hjem uden den hjælp, de har behov for. Der er mangel på 25.000 plejeboliger, og den sociale omsorg svinder ind.

Derfor synes jeg, det er rigtig vigtigt at høre, hvad regeringen har tænkt sig at gøre. Jeg ser frem til debatten i dag. Tak for ordet.

Kl. 12:21

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren for forespørgerne, og så er det sundheds- og ældreministeren for at besvare forespørgslen. Værsgo.

Kl. 12:21

Besvarelse

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Tak for det, tak for ordet, og tak til Dansk Folkeparti for at indkalde til denne forespørgselsdebat. Jeg må nok undskyldte min stemme. Jeg har simpelt hen noget virus på stemmen, og det beklager jeg dybt. Jeg tager lidt vand, og så skal det nok gå.

Det er en vigtig forespørgselsdebat, for det er vigtigt, at vi løbende drøfter, hvordan vi sikrer en tryk og værdig alderdom for alle. Derfor har jeg set meget frem til debatten i dag. Jeg tror, at alle partier ser det som noget meget vigtigt, og jeg kan sige, at vi fra regeringens side sætter velfærden først. Det gælder selvfølgelig ikke mindst på ældreområdet, for ældreomsorgen er en af grundpillerne i vores velfærdssamfund. Derfor er det helt afgørende, at vi alle kan regne med, at der er en ordentlig og værdig hjælp og pleje, når vi får brug for den – at vi med andre ord kan gå vores alderdom trygt i møde.

Det gælder også, når vi bliver flere ældre i de kommende år. Den demografiske udvikling stiller jo bl.a. krav til, at der er de nødvendige ressourcer til at løfte opgaverne med flere ældre, der har behov for pleje og omsorg. Det forudsætter selvfølgelig, at rammerne er i orden, og det er jo det helt centrale fokus her: Er rammerne nu også i orden? Der er ingen tvivl om – og det tror jeg også var det, som Ældre Sagen rejste i det citat, der blev brugt i begrundelsen for forespørgselsdebatten – at kommunerne har været presset økonomisk de senere år. Der har været skåret ned, skåret hårdt, skåret ind til benet mange steder. Medarbejderne løber rigtig stærkt derude, rigtig stærkt.

Samtidig har vi hørt beretninger fra pårørende om svigt i plejen af og svigt i omsorgen for deres svækkede ældre familiemedlemmer. Det er ikke kun ganske forfærdeligt for den enkelte ældre og de pårørende, når den slags konkrete svigt sker; det er også et brud på den helt grundlæggende tillid, vi alle forventer at kunne have til vores velfærdssamfund og ældrepleje. Og så risikerer vi også, at der opstår en snigende utryghed i befolkningen i forhold til hele samfundskontrakten, som jo netop skal sikre, at vi alle kan have

tillid til, at der er en ordentlig hjælp og pleje, når vi engang selv får behov for hjælp.

Derfor er det også kernen i regeringens ældrepolitik, at vi skal have bygget velfærden op igen. Vi skal sikre, at rammerne er i orden, så kommunerne kan følge med, når der kommer flere ældre. Der skal være tryk om velfærden i kommunerne, både nu og i årene fremover.

Lige efter at vi overtog regeringsansvaret, tog vi det første vigtige skridt til genopbygning af velfærden, da vi indgik aftalen om kommunernes økonomi, hvor vi løftede økonomien i kommunerne med 1,7 mia. kr. i forhold til året før. Det løft på 1,7 mia. kr. er mere end beløbet i de sidste 4 års kommuneaftaler tilsammen. Samtidig løftede vi med økonomiaftalen med regionerne sundhedsområdet med lige omkring 1,5 mia. kr. Dermed dækker vi det demografiske træk, samtidig med at vi sikrer, at der lægges en bund under velfærden. Det betyder, at kommunerne har flere penge til bl.a. vores ældre end på noget andet tidspunkt de seneste 4 år.

Det andet vigtige skridt til sikring af velfærd og tryk i ældreplejen har vi taget med finanslovsaftalen for 2020, som jo netop er indgået. Her har vi sammen med aftalepartierne fra 2020 og frem afsat 125 mio. kr. årligt til at udvikle og afprøve nye måder, hvorpå vi igen kan få nærvær og omsorg ind i ældreplejen. For mig at se er det en vigtig del af en tryk og værdig ældrepleje, at der er tid til at være der for de svækkede ældre. Det handler ikke kun om, at vores ældre får gjort rent eller får hjælp til at komme i bad. Det handler i høj grad også om, at der f.eks. skal være tid til at tage en snak over en kop kaffe og høre om børnebørnene, uden at social- og sundhedsmedarbejderne skal sidde og tælle minutter. Det handler om, at der ude på plejehjemmene skal være tid og rum til, at beboere i højere grad kan opleve at være en del af livet og hverdagen dér.

Som en del af finanslovsaftalen har vi også indgået en aftale om social- og sundheds- og arbejdsmarkedsreserven, hvor der er afsat mere end 244 mio. kr. i alt over 4 år til opfølgning på den nationale demenshandlingsplan, og det vil jeg godt her fra talerstolen kvittere for over for partierne bag aftalen.

Kl. 12:26

Demens er en forfærdelig sygdom, som har store konsekvenser både for den enkelte, men selvfølgelig også for de pårørende. Derfor er det vigtigt, at vi fortsat følger op på de centrale dele af demenshandlingsplanens initiativer, så vi kommer ordentligt i mål. Aftalen om social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven indeholder derudover også 20 mio. kr. til opfølgning på fast tilknyttede læger på plejecentrene, en ordning, som vi ved fungerer rigtig godt de fleste steder.

Så finanslovsaftalen og den her aftale om social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven bygger altså oven på den bund, vi har lagt under kommunernes og regionernes økonomi med økonomiaftalerne for 2020. Den samlede aftalepakke på ældreområdet betyder, at vi både sørger for, at pengene følger med, så vi holder hånden under kernevelfærden, samtidig med at vi styrker indsatsen over for de svageste ældre. I den forbindelse vil jeg i øvrigt godt tilføje, at vi i regeringen selvfølgelig anerkender, at den forrige regering fik sikret bedre vilkår omkring folkepensionisternes økonomi ved at droppe reguleringen af folkepensionen. Det er vi glade for, og vi har til punkt og prikke videreført den nye reguleringsmodel. Men den del af det giver jo selvfølgelig ikke flere hjemmehjælpstimer til de ældre, bare for at tage ét eksempel, og det er derfor, vi med den samlede aftalepakke på ældreområdet »Aftale om kommunernes økonomi for 2020«, aftalen om social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven og finanslovsaftalen har prioriteret at lægge en bund under velfærden, samtidig med at vi styrker indsatsen over for de svageste ældre. Det er helt afgørende.

Så har vi i regeringen også meldt ud, at pengene skal følge med, når der bliver flere ældre og flere børn, for den udvikling kommer jo

til at fortsætte, og det er en god udvikling, og det koster penge, og de penge leverer vi på. Vi sætter velfærden først, og vi har som nævnt taget de første skridt med økonomaftalerne og finanslovsaftalen. De aftalte rammeløft til kommuner og regioner og de øvrige velfærdsprioriteringer i finanslovsaftalen er højere end væksten i det demografiske træk. Regeringen ønsker nogle mere klare forpligtelser, og derfor vil vi lave en velfærdslov. Regeringen vil derfor fremsætte et forslag til en velfærdslov senere i det her folketingsår. Så vi sætter ikke kun en ny retning ved fremover at sikre en økonomi og en økonomisk bund under velfærden – vi holder hånden under velfærden – men vi vil også sætte en ny retning i forhold til at få genskabt tilliden til de mange dygtige medarbejdere, der dagligt udfører pleje og omsorg til vores ældre.

Mange medarbejdere oplever, at der bliver lagt alt for mange krav ned over dem i forhold til, hvordan de skal udføre deres arbejde hver eneste dag, og de oplever, at dokumentationskrav tager tiden fra kernen i deres arbejde, nemlig at yde en god og ordentlig og nærværende pleje og omsorg, og det påvirker naturligvis medarbejdernes arbejdsglæde og deres motivation til at bruge deres faglighed og almindelige sunde fornuft, og i sidste ende påvirker det måske også lysten til at søge ind på sosu-uddannelsen eller søge jobbet som medarbejder i ældreplejen. Det duer ikke, og den udvikling skal vi have vendt. Vi skal have tillid til, at medarbejderne med deres faglighed og kendskab til borgerne ved langt bedre end os her på Christiansborg, både hvordan livet leves på det enkelte plejehjem, og hvordan hjemmehjælpen skal organiseres bedst lokalt. Så vi skal altså med andre ord turde slippe lidt mere kontrol herindefra. F.eks. skal vi holde os tilbage med straks at lovgive om mere kontrol, hvis der har været én uheldig enkeltstående.

Men det stiller jo også krav til kommunerne. Der skal gives plads til, at lederne og medarbejderne lokalt står til ansvar og sammen retter op på eventuelle fejl, og det er ikke nogen let opgave; det ved vi godt. Jeg ved også, at der er rigtig mange, der har prøvet det før os, uden at det for alvor er lykket. Men skal vi ikke være sammen om at gøre endnu et forsøg? Det er i hvert fald det, regeringen har planlagt, og derfor har vi i økonomaftalen med kommunerne aftalt at igangsætte det her arbejde, der skal undersøge, hvorfor nogle dokumentationskrav opleves som unødvendige. Det gælder både de centralt fastsatte krav og de krav, der kommer fra kommunalt og lokalt hold, med det formål helt klart at få reduceret dokumentationsbyrden og dermed finde nye veje til, hvordan vi kan frigøre medarbejdernes tid, så den bruges på den enkelte ældre. Samtidig vil vi tage fat på en kommende nærhedsreform, som sammen med ordentlige økonomiske rammer for kommunerne, som jo er det centrale, skal gøre det muligt for kommuner og medarbejdere at koncentrere sig om kerneopgaven, nemlig at give den allerbedste behandling og pleje til nogle af vores mest svækkede borgere.

Kl. 12:31

Så det var nogle af elementerne, men penge og tillid kan jo heller ikke stå alene. For vi står også med en gigantisk udfordring, altså at man mange steder har vanskeligt ved at skaffe medarbejdere til ældreplejen. Derfor er det en fælles ambition i aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi, at vi sammen tager fat på at løse udfordringerne med at skaffe nok personale. Det handler bl.a. om at uddanne flere social- og sundhedsmedarbejdere, men det handler jo også om, at flere medarbejdere får mulighed for at gå op i tid, at vi skal have nedbragt sygefraværet, og at der kommer fokus på at bruge medarbejdernes kompetencer bedst muligt. Til det arbejde har vi nedsat en taskforce, som får til opgave at finde frem til konkrete tiltag, der kan understøtte ambitionen om uddannelse og ansættelse af flere social- og sundhedsmedarbejdere samt fastholdelse af de eksisterende medarbejdere.

Så foruden alle de konkrete initiativer på ældreområdet vil regeringens igangværende arbejde omkring de sundhedspolitiske priori-

teringer sammen med et vedvarende fokus på at mindske uligheden også komme de ældre til gavn. For det er rigtig positivt, at mange lever længere, og at mange har et godt liv, også når man er oppe i årene. Det er fantastisk positivt, men mange af vores ældre medborgere er jo også nogle af dem, der har allermost brug for, at f.eks. overgangene mellem sygehus, hjemmepleje og alment praktiserende læger fungerer godt. Det stiller også store krav til, hvordan vi f.eks. indretter vores sundhedsvæsen.

Derudover låser ulighed blandt ældre stadig alt for mange fast til et liv med sygdom, med færre leveår og med ringere mulighed for et godt liv i forhold til andre. De muligheder er stadig væk skævt fordelt, og hvis man ikke selv har ressourcer eller har stærke pårørende, står man ikke godt. Det er vigtigt, at vi får ændret på det. Vi skal have alle med, alle ældre, der har behov for hjælp, skal føle sig sikre på, at hjælpen altid er der. Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at sikre det, både i de sundhedspolitiske prioriteringer og i vores vedvarende fokus på at bekæmpe ulighed, så vi sætter en ny retning for ældreområdet, hvor der lægges en økonomisk bund under velfærden, hvor det bliver muligt at prioritere mere tid til pleje, omsorg og nærvær, og hvor uligheden mindskes.

Udbygningen af velfærden på ældreområdet kommer til at tage tid – det kan ikke løses på én gang – men vi har taget det første vigtige skridt, og det er der brug for, hvis vi alle skal kunne gå vores alderdom trygt i møde. Tak for ordet.

Kl. 12:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Der er par spørgsmål, som jeg håber at ministerens stemme stadig væk kan holde til. Den første spørger er fru Karina Adsbøl.

Kl. 12:34

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, og tak for ministerens tale. Det lyder, som om ministeren kunne trænge til en Gammel Dansk til at smøre halsen. Det kunne vi alle.

Jeg kunne godt tænke mig spørge ministeren om, hvor mange midler der specifikt er sat af til ældreområdet, altså øremærket til ældreområdet, så vi præcist ved, at de går til og ældreområdet. For vi har jo tidligere set, at vi har sat midler af og øremærket dem til ældreområdet – klippekortsordningen – men så snart midlerne ikke er øremærket længere, ser vi også, at der sker besparelser. Vil ministeren redegøre for det?

Så har jeg et andet spørgsmål til ministeren, og det er i forhold til klippekortsordningen. Vi ved, at flere kommuner er begyndt at spare klippekortsordningen væk, og da Dansk Folkeparti gik til forhandling omkring reserven, som ministeren jo nævnte, kæmpede vi virkelig for ældreområdet og for at få sat flere midler af på ældreområdet, fordi regeringen også har nedprioriteret midlerne på området. Vil ministeren redegøre for, om ministeren også vil skrive klippekortsordningen ind i serviceloven?

Kl. 12:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ministeren.

Kl. 12:35

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Tak for de spørgsmål. Jeg mener, at man må se det som et hele, altså økonomaftalerne, finanslov og reserveforhandlingerne, for de er jo den samlede konsekvens af hele regeringens politik.

Økonomaftalerne leverer 1,7 mia. kr. mere til kommunerne end året før for at følge med de store demografiske ændringer, altså 1,7 mia. kr. mere.

Der er jo to demografiske ændringer, der sker. Den ene er, at vi bliver flere ældre, og vi lever længere. Den anden er, at der også

bliver født flere børn. Begge to er meget, meget positive elementer. Så der er 1,7 mia. kr. til at betale for det, og derudover er der i finansloven afsat 125 mio. kr. årligt fra og med den finanslov, der bliver indgået aftale om, og som kommer til at virke fra årsskiftet.

Kl. 12:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Susanne Zimmer.

Kl. 12:36

Susanne Zimmer (ALT):

Tak til ministeren. Jeg helt ked af at stille spørgsmål til den stemme der.

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til dokumentationskravene, for det er jo klart, at jo mere tid, man bruger på at dokumentere, jo mindre tid kan man bruge på borgeren. Det vil jo ofte også være sådan, at med dokumentation følger der nogle retningslinjer for, hvordan man skal løse opgaverne. Det betyder, at man tager friheden fra den ansatte til at kunne gøre det, der måske er størst behov for, og som måske kunne hjælpe borgeren. Og så tror jeg også, at det ville gøre det meget mere attraktivt at komme ind som SOSU-assistent, altså at søge ind på uddannelsen, som ministeren også er inde på.

Så mit spørgsmål, som jeg egentlig godt ved at ministeren ikke direkte kan svare på, er: Tænker ministeren, at vi snakker om en nedsættelse af dokumentationskravet på 5, 10, 20 eller 40 pct.? Hvor er vi henne?

Kl. 12:37

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 12:37

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Tak for det spørgsmål. Vi har meget store ambitioner. Det kræver jo, at Folketinget er med på det, men også at vi sammen er med på, at det, der sker, og som jo lidt er lakmusprøven på det, må man have en tillid til, nemlig at man helt lokalt ude på det enkelte ældrecenter, ude i den enkelte ældrepleje, ude på plejehjemmene og ude i kommunerne, tilrettelægger og organiserer sig på en måde, som kræver mindre dokumentation, og som mere baserer sig på tillid mellem den enkelte ældre og medarbejderne.

Så jeg kan ikke komme med sådan et konkret tal for det, men jeg er meget, meget glad for den tilgang til det, for det lyder så nemt at sige: Vi skal have mindre dokumentation, men kan vi ikke få lidt flere øremærkede midler, puljer og ting? Hver gang man laver øremærkede midler, puljer og ting, så skal der dokumenteres, og så skal der ansøges, og så kommer der bunker af papir. Det er det, vi skal væk fra.

Kl. 12:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Jane Heitmann.

Kl. 12:38

Jane Heitmann (V):

Tak for ordet. Jeg har søreme også helt ondt af ministeren, og hatten af for, at ministeren er her i dag og stiller op. Ministeren nævner igen og igen kommuneaftalen på de 1,7 mia. kr., og jeg synes da, at man skal glæde sig over, at regeringen kom i mål med en kommuneaftale. Mit spørgsmål går på det at sikre kommunerne uændret velfærd. Når man tager i betragtning, at der kommer flere og flere ældre, flere og flere børn, flere handicappede, som jo heldigvis også lever længere, altså alle dem, der bliver flere af i kommunerne, men samtidig skal have sikret uændret velfærd samlet i de danske kommuner, så man

kan få det samme serviceniveau til næste år, som man har i år, hvad skulle man så have løftet med i kommuneaftalen?

Kl. 12:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 12:39

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Jeg var selv med til at forhandle med KL og lave en aftale, så tak for kvitteringen for, at vi lykkedes med en aftale. Man lykkes faktisk altid med en aftale, men det er indholdet, der er det afgørende, og jeg synes, indholdet er helt entydigt markant anderledes, fordi vi netop leverer på det, som fru Jane Heitmann spørger om, nemlig det demografiske træk. Det er jo et tal, man kan slå op og finde i Finansministeriet, altså hvad det demografiske træk er, så det kan man ikke være uenige om politisk. Man kan være uenig om, om man vil levere på det og sætte penge af til det, og de midler, 1,7 mia. kr., som vi har leveret her, dækker præcis det demografiske træk, plus at man kan løfte velfærden, hvis man ser det i sammenhæng med finansloven.

Kl. 12:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 12:40

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Jeg er meget enig med ministeren i, at pengene ofte forsvinder, jo længere du kommer ned i systemet. I Nye Borgerlige har vi en tilgang, hvor vi gerne så, at midlerne blev givet direkte ud til de enkelte institutioner, altså også på ældreområdet, således at kommunerne ikke har mulighed for at få dem, men så pengene bliver givet direkte ud til den enkelte leder, til den enkelte bestyrelse, så de kan bruge pengene bedst der. Er det noget, Socialdemokratiet kunne se sig selv i?

Kl. 12:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ministeren.

Kl. 12:40

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Jeg har en stor, stor kærlighed til vores danske lokale demokrati, som jeg er vokset op i, og tilliden til vores demokrati og nærheden til borgerne er guld værd, og kommunerne har stor frihed i forhold til mange, mange andre lande. Når man spørger danskerne om, hvem de har mest tillid til, deres folketingsmedlemmer eller deres byrådsmedlemmer og borgmestre, må man bare sige, at de altså har mere tillid til dem, der er tæt på dem, end de har tillid til os, der er medlemmer her. Det må vi være ærlige og sige. Så derfor er jeg enig i pointen i at sige, at kommunerne også skal have en tilgang til det, som nedsætter deres krav om dokumentation og andet, men det skal være noget, vi skal gøre sammen med kommunerne og ikke bare trække det ned over hovedet på dem.

Kl. 12:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så siger vi tak til ministeren. Der er ikke flere spørgsmål i dennerunde. Så går vi over til forhandlingen, og der er det jo de almindelige regler for spørgsmål, der er gældende, altså to korte bemærkninger. Den første, der har ordet, er ordføreren for forespørgerne, fru Karina Adsøl. Dansk Folkeparti. Værsgo.

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Og også tak til ministeren for at møde frem i dag trods en virus. Det vidner måske også om, at ældreområdet er utrolig vigtigt for ministeren. Og hvis det er det signal, ministeren sender ved at møde op her i dag, er vi i Dansk Folkeparti selvfølgelig glade for det.

Ældreområdet er utrolig vigtigt for Dansk Folkeparti, og vi har jo ved alle de forhandlinger, vi har været med til, prioriteret ældreområdet. Nogle af resultaterne på ældreområdet fra 2015 til 2019 er bl.a. værdighedsmilliarden, 0,5 mia. kr. om året til varme hænder, 1.000 flere ansatte i ældreplejen, afskaffelse af satspuljen, så folkepensionen fremover følger den almindelige lønudvikling, køkkener tilbage på flere af plejehjemmene, mindre modregning for pensionister med pensionsopsparing, øget fradrag for arbejdsindkomst for pensionister, skattefri seniorpræmier, en indsats for at rekruttere kvalificeret social- og sundhedspersonale, midler til bekæmpelse af ensomhed, en pulje til at gøre plejehjem hyggeligere – ja, den måtte vi så kæmpe for endnu en gang i forhandlingen omkring satspuljereserven, ligesom vi også måtte kæmpe for demenshandlingsplanen – en ugentlig halv times selvvalgt hjælp til plejehjemsbeboere, mere fokus på kvalitet i ældreplejen, et bedre tilsyn på ældreområdet, mere selvbestemmelse i forbindelse med plejehjemsvalg, en indsats mod konkurer i ældreplejen, et videncenter for værdig ældrepleje, en handlingsplan for det gode ældreliv, som regeringen desværre også har amputeret lidt, et nationalt sorgcenter for kompliceret sorg, gruppeterapeutiske behandlingstilbud til ældre med komplicerede sorgreaktioner, en kortlægning af viden om grupper af ældre med særlige behov, en ekstra indsats over for pårørende, den nationale demenshandlingsplan, bedre hjælp til borgere med demens i det offentlige rum. Og så fik jeg også afsat en pulje til en ledsageordning, som skulle være landsdækkende, på 80 mio. kr., så blinde og svagsynede over 67 år kunne få en ledsager. Desværre må jeg bare konstatere, at de 80 mio. kr. endnu ikke er udmøntet. Og vi var også med til at vedtage permanent fritagelse fra digital post.

En af vores grundværdier i Dansk Folkeparti er, at de ældre, der har opbygget vores samfund, og som endda har betalt en meget høj skat igennem deres liv, selvfølgelig også skal have en tryk og værdig alderdom.

Faglige Seniorer frygter et digebrud i ældreplejen. De siger, at med regeringens forslag til finanslov er det slut med øremærkede tilskud til kommunernes indsats for ældre, og pengene går så i stedet til bloktilskud. Fremadrettet vil der ingen garanti være for, at de midler, der er afsat, også kommer de ældre til gavn. Og regeringen kan altså ikke leve højt på en økonomiaftale. Det er jo så mine ord, men det, som Faglige Seniorer siger, er, at der ingen garanti er for, at pengene går til de ældre. De mener, der er god grund til at være bekymret. De siger, og jeg citerer:

»Plejen af de ældre går virkelig en usikker fremtid i møde, som situationen tegner sig nu. Vi må derfor som minimum kræve, at der fra statens side følger en garanti med om, at midler i bloktilskud til ældre rent faktisk bliver brugt på ældreområdet. Det gælder også de ekstra penge, der tilfalder kommunerne som led i kommuneaftalen, fordi de får flere ældre. Vi er nødt til at have nogle garantier for, at pengene ender der, hvor de er tiltænkt og ikke til kulturhuse og huller i vejene,« siger Palle Smed.«

Jeg er faktisk ret enig, for kan regeringen sikre, at de midler, der er afsat i økonomiaftalen, går til de ældre? Nej, det kan regeringen sikkert ikke. Regeringen har ikke øremærket nogen af midlerne, klippekortet bliver sparet væk, også på trods af økonomiaftalen, som

regeringen er meget stolt af. Men her mangler ministeren også at give et svar på, hvor mange kommuner der har sparet klippekortsordningen væk.

Det rører også mig dybt, ligesom jeg tror, det rører de fleste andre her, når vi ser de her triste eksempler, som f.eks. eksemplet med Einar, der trods sin høje alder, sit nedsatte syn, sin kroniske sygdom og sine egne udtalelser om ikke at være tryk derhjemme ikke kunne få en plads på et plejehjem. Derfor skal vi også have sikret, at man som ældre borger kan få en plejehjemsplads. Vi skal være sikre på, at der er personale nok til at varetage en kærlig omsorg og pleje. Vi skylder som samfund at levere en ordentlig omsorg og pleje til vores ældre.

Kl. 12:47

Ældreomsorgen er kernevelværd og skal prioriteres som sådan. Og når der prioriteres skævt i kommunerne, mener vi jo i Dansk Folkeparti, at vi må hjælpe til med at få prioriteterne i orden. Og vi er helt med på at øremærke flere midler til ældreområdet, så vi også er sikre på, at de bliver brugt til ældreområdet. Desværre har vi set, at når man ikke gør det, går de til alt muligt andet.

Jeg vil gerne på vegne af Dansk Folkeparti, Venstre, Liberal Alliance og Konservative læse følgende forslag til vedtagelse op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget noterer sig, at ældreområdet og værdighed i ældreplejen ikke er højt prioriteret på regeringens finanslov. Eneste initiativ er en ansøgningspulje på 125 mio. kr., som kommunerne kan søge. Folketinget finder det afgørende, at danskerne trygt kan gå deres alderdom i møde. En værdig ældreomsorg er en selvfølge. Ligesom man skal kunne komme på plejehjem, når behovet opstår. Folketinget noterer sig, at flere kommuner har sparet klippekortsordningen væk, som den tidligere regering og Dansk Folkeparti afsatte midler til. Det svækker ældres frie valg, hvilket bekymrer Folketinget. Folketinget bemærker, at det var en kamp under forhandlingerne om reserven at få tilkæmpet flere midler til demenshandlingsplanen, men regeringen gav sig. Folketinget pålægger regeringen at prioritere ældreområdet og bl.a. have fokus på ensomhed, mistrivsel og seniorbofællesskaber. Folketinget ønsker en styrkelse af den faglige kvalitet i ældreplejen samt løsningsforslag på de rekrutteringsudfordringer, der er på ældreområdet. En udfordring, som Folketinget vil følge op på.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 36).

Tak for ordet.

Kl. 12:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Der er nu fremsat forslag til vedtagelse, der vil indgå i den videre behandling.

Jeg skal lige oplyse ordføreren om, at ordføreren har mulighed for senere at gå herop og gøre sin tale færdig, hvis det er det.

Der er nogle spørgsmål, og først er det fra hr. Peder Hvelplund.

Kl. 12:49

Peder Hvelplund (EL):

Ordføreren kunne jo i det her tilfælde overveje at donere noget af sin stemmekraft til ministeren, så vi kunne få det udlignet lidt her. (Karina Adsbøl (DF): Jeg giver gerne lidt).

Jeg er jo ikke i tvivl om Dansk Folkepartis engagement i forhold til ældreområdet – det er jo et engagement, vi i Enhedslisten deler med Dansk Folkeparti – men når nu ordføreren remser alle de her tidligere tiltag op, der er blevet taget, og bl.a. også nævner klippekortsordningen, som vi også støtter, og som jo i sin tid blev indført på Enhedslistens foranledning, synes jeg, at jeg også vil nævne, hvorfor kommunerne har skåret i klippekortsordningen. Det er jo,

fordi der har været en generel underfinansiering af kommunerne og den kommunale velfærd. Det er jo ikke, fordi der ude i kommunerne har siddet onde politikere og sagt, at det her vil de gerne skære væk. Det er, fordi der har været en underfinansiering igennem adskillige år, og det er sket bl.a. gennem økonomiaftaler og finanslov, som Dansk Folkeparti også har lagt stemmer til. Der har været en underfinansiering, og så har der efterfølgende været nogle puljer, som kommunerne så har brugt til at lappe de steder, hvor der ellers har været besparelser.

Så derfor skal jeg bare høre, om fru Karina Adsbøl ikke kan bekræfte, at den kommuneaftale, der er lavet i år, jo samlet set giver et langt større løft til den kommunale velfærd, end de kommuneaftaler, der blev indgået i tidligere år, har givet?

Kl. 12:50

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 12:50

Karina Adsbøl (DF):

Tak. Nu har jeg fået ny formand eller rettere forkvinde i formandsstolen ved siden af mig. (*Første næstformand* (Karen Ellemann): Værsgo.) Ja, jeg kan bekræfte, at den til enhver tid siddende regering og KL laver økonomiaftaler, og så forhandler de jo, altså dem, der sidder omkring bordet, en aftale så god som det, de nu når i mål med, på plads. Og jo, jeg synes også, at det er godt, at der er forhandlet en økonomiaftale på plads, helt sikkert, men det er jo ikke nok med, at man har en økonomiaftale. Det, jeg også taler om her fra talerstolen, handler om, om vi så kan være sikre på, hvad pengene går til. Bliver de brugt de rigtige steder? For det handler jo også om prioritering ude i kommunerne, det handler om, om man skal prioritere en kunstgræsbane eller varme hænder i ældreplejen. Altså, det handler det jo også om.

Kl. 12:51

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 12:51

Peder Hvelplund (EL):

Men den prioritering afhænger jo også lige præcis af, hvor mange midler man tilfører, for det er jo klart, hvis kommunerne ikke får tilført midler nok til at kunne løse den opgave, de får, med det stigende antal ældre og det stigende antal børn, så bliver man nødt til at lave en benhård prioritering, og så kommer man til at skære ned, også på ældreplejen, og bagefter kan vi så komme med nogle puljer og stå og pudse glorien og sige: Nu giver vi nogle penge – men de penge bliver reelt set bare brugt til at aflyse besparelser, der i forvejen var meldt ud. Derfor er det jo fuldstændig nødvendigt at se økonomiaftaler i sammenhæng med finansloven, og der må vi jo bare konstatere, at med de her økonomiaftaler og det her finanslovsforslag skaber vi en vækst i den offentlige økonomi på 1,3 pct., hvilket ligger ud over det demografiske træk. Det har vi altså ikke set tidligere i årene med en borgerlig regering.

Kl. 12:52

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 12:52

Karina Adsbøl (DF):

Altså, jeg synes ikke, hr. Peder Hvelplund er helt fair, for det er jo sådan, at hver gang Dansk Folkeparti er gået til valg eller er gået ind i et forhandlingslokale, har vi sat ældreområdet højt på dagsordenen – hver evig eneste gang – men så er det jo desværre sådan, at jeg

ikke sidder og forhandler sådan en økonomiaftale; det ville jeg ellers gerne, for så er jeg også sikker på, at den kunne blive ret god.

Kl. 12:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Nils Sjøberg fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 12:52

Nils Sjøberg (RV):

Tak, og tak for, at den her sag bliver rejst. Når jeg gerne vil spørge, så er det, fordi Dansk Folkeparti for ½ år siden sad med de afgørende stemmer her i Folketinget. Jeg synes, at der bliver gjort opmærksom på rigtig mange problemstillinger, som ikke er blevet løst i den periode, som vi netop har været igennem. Derfor vil jeg gerne spørge: Når Dansk Folkeparti har siddet med de afgørende stemmer og velviljen helt givet er til stede og vi er fuldstændig enige om de problemstillinger, som Faglige Seniorer, Ældre Sagen og andre gør opmærksom på – virkelig alvorlige problemstillinger, som vi prøver at arbejde med nu – hvordan kan det så være, at disse problemstillinger ikke er blevet løst?

Kl. 12:53

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 12:53

Karina Adsbøl (DF):

Tak for et rigtig godt spørgsmål. Jeg kunne godt sende min tale over til ordføreren bagefter, hvor jeg igen kan opremse alle de ting, Dansk Folkeparti har kæmpet for på ældreområdet og har fået sat af på ældreområdet, og også i forhold til de øremærkede midler. Det, jeg har rejst her i dag, er også bekymringen for, at der jo ikke er øremærket specielt til ældreområdet. Det, der er, er, at vi har indgået en aftale, men vi ved jo faktisk ikke, hvad de midler er blevet brugt til. Vi kan bare se, at så snart man ikke øremærker midler til bestemte områder, herunder ældreområdet, så bliver de ofte brugt på noget andet. Men nu bliver det jo spændende at se, hvordan og hvorledes det kommer til at foregå. For som det lyder her, skulle den økonomiaftale jo løse alt, men det tror jeg bare ikke på. Der er fortsat store udfordringer, som vi skal have fokus på her fra Folketingets side, og derfor rejser jeg også den her debat.

Kl. 12:54

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Nils Sjøberg.

Kl. 12:54

Nils Sjøberg (RV):

Der er ingen tvivl om, at den økonomiaftale, der er lavet her, er bedre end de økonomiaftaler, der har ligget under den borgerlig regering. Det er derfor, at vi i Det Radikale Venstre bl.a. har været med til den her aftale. Og der er heller ingen tvivl om, at vi kun betragter det som en begyndelse. Det tror jeg gælder for alle parter her. Men jeg vil gerne vende tilbage til det spørgsmål, jeg stillede lige før: Når Dansk Folkeparti rent faktisk har siddet med de afgørende stemmer, hvordan kan det så være, at der ikke er sket en øremærkning, når det nu har været et ønske?

Kl. 12:54

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 12:54

Karina Adsbøl (DF):

Lige nu er vi jo ikke inde ved finanslovsforhandlingsbordet. Det var jo sådan, at vi gerne så en ekstra milliard til ældreområdet, bl.a.

sammen med SF. Og så snakker man meget om økonomiaftalen, men hvis der ikke havde været nogle, der havde taget ansvar, da vi havde en krise, og lavet nogle reformer, så havde økonomien jo heller ikke set ud, som den gør i dag. Det synes jeg bare er værd at huske på. Og så kan jeg godt sende en liste over med alle de initiativer, vi har taget på ældreområdet. Jeg kunne jo vende det om og spørge: Hvad er De Radikales ældrepolitik?

Kl. 12:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 12:55

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og også tak fra mig for at indkalde til forespørgselsdebatten, og i øvrigt tak for et rigtig fint samarbejde med Dansk Folkeparti om ældrepleje. Jeg tror, vi to brænder lige meget for ældreplejen – vi kommer derfra begge to – og nogle af de initiativer, som ordføreren læser op, kan jeg jo også godt genkende, bl.a. fra satspuljeforhandlingerne igennem tiden, men jeg synes alligevel, det lykkes ordføreren at springe over et rigtig vigtigt spørgsmål her. Når man nu rent faktisk lykkes med at lave en finanslovsaftale, hvor pengene kan følge med den demografiske udvikling – et spørgsmål, som vi har drøftet igen og igen igennem de sidste 4 år, og endelig lykkes det – mener ordføreren så ikke også, at vi er godt på vej til at give kommunerne mulighed for at løse opgaven?

Kl. 12:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 12:56

Karina Adsbøl (DF):

Jeg synes, at det er rigtig godt, at pengene følger med den demografiske træk, som det kaldes. Det anerkender jeg fuldt ud. Det er også det, Dansk Folkeparti altid har sagt, og vi er heller aldrig nogen sinde gået til valg på minusvækst.

Men når nu SF's ordfører rejser sig, vil jeg bare godt lige følge op på vores lille pagt, vores samarbejde. Vores formænd indgik jo en aftale om, at man ville kræve en ekstra milliard til ældreområdet, og der er det jo bare skuffende at konstatere, at det blev det ikke til. Det blev ikke til en øremærket milliard til ældreområdet, men jeg håber, at SF fortsat vil kæmpe kampen ved bordet.

Kl. 12:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 12:57

Kirsten Normann Andersen (SF):

Vi er heldigvis på vej, og der er forhåbentlig en rigtig lang valgperiode endnu at lave en masse godt arbejde i. Men pointen er, som hr. Peder Hvelplund også var inde på før, at hvis pengene ikke følger med demografien, er man jo i virkeligheden nødt til at spise øremærkede midler op, og det er vel altid bedre at sørge for, at man får penge til det, der rent faktisk er brug for, end det, som vi herindefra sidder og gætter på, at den enkelte kan have brug for. Er ordføreren ikke enig i ... [Lyddufald].

Kl. 12:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Karina Adsbøl (DF):

Jeg tror ikke, at vi – jeg gør det i hvert fald ikke selv – sidder og gætter på, hvad der er brug for. Jeg har i hvert fald selv en fornemmelse af, at jeg er i daglig kontakt med mennesker og organisationer, bl.a. Ældre Sagen, og ude på besøg. Jeg besøgte en dejlig kvinde i Assens Kommune under valgkampen, hvor vi var i en debat om Assens Kommunes nedskæringer. Så jeg tænker ikke, det er noget med, at vi politikere sidder og gætter, hvad pengene skal bruges til. Nu gav man en klippekortsordning, netop fordi man vidste, at der var behov for det, og folk er rigtig glade for den.

Kl. 12:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 12:58

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Og tak for ordførerens tale. Jeg lægger jo mærke til, at ordføreren brænder rigtig meget for ældreområdet, og det er vi jo mange der gør, så vi er rigtig glade for, at du er så optaget af det. Det, jeg så lige bider mærke i, er talen om, hvor mange penge vi alle sammen vil finde til det her område.

Så jeg vil bare gerne lige høre ordføreren til det. For det er jo sådan, at den borgerlige regering, som ordførerens parti jo støttede, ville øge det offentlige forbrug med 0,7 pct., og vi har sagt, at vi vil hæve det med 1,3 pct. Og jeg kan ikke rigtig få det til at passe med den her milliard kroner, som Dansk Folkeparti vil øge det med, så hvordan forestiller Dansk Folkeparti sig egentlig at det skulle kunne finde sted?

Kl. 12:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 12:59

Karina Adsbøl (DF):

Åh, der har jo været mange bud på det, også fra Socialdemokratiets side, altså i forhold til hvad den skulle ligge på, om den skulle ligge på 0,6 pct., om den skulle på 0,8 pct., eller om den skulle ligge på 0,3 pct. Altså, den diskussion om, hvad den skulle ligge på, har jo kørt rigtig mange gange.

For Dansk Folkeparti er det vigtigt, at pengene følger med, og ud over det havde vi jo også gerne set en ekstra ældre milliard, altså 1 mia. kr. øremærket til ældreområdet. Det er et bud herfra, netop i forhold til det her: at pengene selvfølgelig skal være der, men det handler også om, hvordan man bruger de penge, der er, hvordan man prioriterer ude i kommunerne. Og der siger vi bare, at hvis kommunerne ikke helt kan finde ud af de der prioriteringer, så vil vi rigtig gerne hjælpe dem; så vil vi rigtig gerne hjælpe dem med at prioritere ældreområdet, at prioritere klippekortsordningen, at prioritere omsorgen. Nu har vi bare en regering, der ikke vil indskrive klippekortsordningen i lovgivningen og heller ikke vil indskrive omsorg i lovgivningen.

Kl. 13:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Birgitte Vind.

Kl. 13:00

Birgitte Vind (S):

Jeg kan ikke få et klart svar, kan jeg godt høre, men jeg prøver bare alligevel lige en sidste gang: Kan det stadig væk lade sig gøre med den her ene milliard kroner, som Dansk Folkeparti gerne vil tilføre,

hvis man kun vil hæve det offentlige forbrug med 0,7 pct.? Jeg kan bare stadig væk ikke få regnestykket til at passe.

Kl. 13:03

Kl. 13:00

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:03

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:00

Karina Adsbøl (DF):

Karina Adsbøl (DF):

Nej, og det kan jo godt være svært for ordføreren at regne ud, når ordføreren sidder med et eller andet regnestykke foran sig ud fra nogle udtalelser, der har været i diskussionen om, hvor meget den offentlige vækst skulle ligge på. Det kan jeg godt forstå er svært for ordføreren.

Jeg siger her fra talerstolen, at det er vigtigt, at pengene følger med ud til borgerne; at det er vigtigt, at man prioriterer en værdig ældreomsorg. Og der kan jeg bare se, at regeringen ikke har øremærket nogen som helst midler til ældreområdet ud over en pulje, så man ved reelt ikke, om ældreområdet får det løft, som regeringen siger at de gør i forhold til kommuneaftalen.

Kl. 13:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:01

Henrik Dahl (LA):

Tak for at indkalde til den her spændende debat. Bare for at få sat nogle rammer kan ordføreren så bekræfte, at hvis man bryder befolkningen ned i aldersintervaller, så er de ældre dem, der har haft den største økonomiske fremgang de sidste 10 år?

Kl. 13:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:01

Karina Adsbøl (DF):

Somme tider kan jeg ikke lade være med at smile over, at der sidder nogle folketingspolitikere, som stiller nogle spørgsmål, som de godt kender svaret på. Det kan godt være, at det hænger sådan sammen, som ordføreren siger; det kan sagtens være, for ordføreren er jo en klog mand.

Men det, jeg gerne vil sige i forhold til den her forespørgselsdebat – og det ved jeg også er noget, Liberal Alliance går ind for – er i forhold til det med afbureaukratisering. Jeg har jo bidt mærke i, at ordføreren har været på turné med det. Det, der er interessant, er jo at finde ud af, hvor henne på det her område man skal afbureaukratisere – netop set i lyset af, at ordførerens egen ældreminister satte det her arbejde i gang, som blev færdigt i 2018 i form af en rapport. Og den nuværende regering har også indskrevet det i deres forståelsespapir: at man skal finde ud af, hvor man skal afbureaukratisere henne.

Kl. 13:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Henrik Dahl.

Kl. 13:02

Henrik Dahl (LA):

Jeg synes ikke, at vi skal tale om personer, der ikke er til stede i salen her. Men ældre er den gruppe, der har haft den største økonomiske fremgang, og hvis man ser på gruppen af dem, der er over 85 år gamle, så mener to tredjedele af dem, at de har et godt helbred. Altså, skal præmissen for debatten ikke være, at ældre har en god økonomi, og at de fleste af dem har et ret godt helbred?

Første næstformand (Karen Ellemann):

Således er spørgsmålet til ordføreren i den her runde blevet besvaret af ordføreren, så tak for det. Den næste ordfører er fra Socialdemokratiet, og det er fru Birgitte Vind. Værsgo.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Birgitte Vind (S):

Tak for ordet, og tak for at rejse debatten om en tryk alderdom. Det er et område, som Socialdemokratiet har meget højt på dagsordenen, og hvor regeringen siden folketingsvalget har taget flere store skridt i den helt rigtige retning. Efter mange års nedskæringer på vores fælles velfærd har regeringen de seneste måneder indgået tre vigtige aftaler, som styrker og udvikler velfærden. Tak til danskerne for at give os det mandat. Som ældreordfører er jeg selv sagt meget begejstret for, at vi nu endelig kan se fremad.

I september indgik regeringen økonomiaftaler med både regionerne og kommunerne. Med aftalerne sikrede vi, at kommunerne fortsat har økonomi svarende til antallet af ældre. Regeringen har også bebudet, at den vil fremlægge et forslag til en velfærdslov, og den skal sikre, at pengene også i fremtiden følger med, når vi bliver flere ældre, og dermed giver de rette økonomiske rammer til at sikre en god og ordentlig ældrepleje. Ligeledes har vi også sikret økonomi til, at sygehusene kan følge med, når der kommer nye behandlingsformer. Regionernes formand udtalte, at aftalen giver det største løft af sundhedsreformen siden finanskrisen.

I november kom så turen til udmøntning af reserven på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet. Under den tidligere regering blev satspuljen, som bl.a. havde finansieret demenshandleplanen, nedlagt. Midlerne til demenshandleplanen stod til at udløbe, og det lykkedes os at lave en bred politisk aftale, der sikrede 244 mio. kr. til at arbejde videre med flere gode initiativer i demenshandleplanen, bl.a. rådgivnings- og aktivitetcentre for demensramte og deres pårørende. Her vil jeg ligesom ministeren takke et bredt flertal i Folketinget for at bakke op om, at vi kan fortsætte indsatsen for borgere med demens. Og jeg vil så oven i købet sige særlig tak til DF, kan jeg høre. I udmøntningen af reserven blev også afsat 20 mio. kr. i perioden 2020-21 til at arbejde videre med ordningen med fast tilknyttede læger til vores plejecentre samt 20,3 mio. kr. i 2021-22 til en pulje til mere hjemlighed på plejehjemmet. Det er nogle rigtig gode initiativer.

Her i december lykkedes det så regeringen at lande en finanslovs-aftale, hvor der bl.a. er afsat midler til, at der ansættes 1.000 flere sygeplejersker frem til 2021. Men der er selvfølgelig ikke mindst de 125 mio. kr., der er afsat til styrkelse af omsorg og nærvær i ældreplejen, for vores meget dygtige og dedikerede personale oplever meget ofte, at de skal bruge tid på opgaver, der ikke direkte handler om omsorg for den ældre eller syge, og derfor vil vi nu igangsætte en undersøgelse af, hvordan vi kan mindske papirarbejdet for de ansatte.

Socialdemokratiet er optaget af at give kommunerne mulighed for at opbygge den nære og trygge ældrepleje, og med de tre aftaler her sætter regeringen en ny retning for Danmark, hvor vi styrker vores fælles velfærd og dermed også ældreområdet. Som den gamle DR-reklame sagde om licensen, vil jeg gerne sige: Velfærd er noget, vi giver til hinanden – og det er de ovenstående tiltag rigtig gode eksempler på.

Jeg vil bestemt ikke påstå, at vi er i mål, men vi har taget nogle skridt i den rigtige retning. Mange opgaver skal løses i fremtiden, og noget af det, vi ikke kender alle svarene på endnu, men helt sikkert kommer til at rette vores stærke projektør på, er, hvordan vi i fremtiden sammen med kommuner og regioner kan få uddannet, rekrutteret og fastholdt arbejdskraften. Det er simpelt hen en bunden opgave, som skal løses i fællesskab, og som jeg håber alle vil være med til at løse.

Så skal jeg på vegne af Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Alternativet oplæse aftaleteksten og fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget finder tryk og værdig ældreomsorg afgørende. Udgifterne til velfærden skal følge det demografiske træk, jf. forståelsespapiret. Folketinget noterer, at økonomiaftalen for 2020 løfter kommunernes økonomi med 1,7 mia. kr. i forhold til 2019. Udgifterne følger den demografiske udvikling som minimum, og kernevelfærden løftes, så kommunerne kan prioritere et reelt løft af ældreplejen. Finanslovsaftalen 2020 afsætter penge til mere nærvær, omsorg og tryghed i ældreplejen. Med aftalen om social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven sikres nødvendig opfølgning på demenshandlingsplanen. Regeringen fremsætter forslag til en velfærdslov, der skal sikre, at det demografiske træk på velfærden dækkes. Fremadrettet skal der sættes fokus på ældresektorens store udfordring med rekruttering af medarbejdere, reduktion af bureaukrati og meningsløse kontrolkrav samt den stigende ulighed blandt ældre. Der skal også fokus på den nødvendige fornyelse, forbedring og innovation i ældreomsorgen i bredeste forstand, så nye generationer af ældre oplever, at ældreplejen tilpasses dem og ikke omvendt.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 37).

Kl. 13:08

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er et forslag til vedtagelse, som vil indgå i de videre forhandlinger.

Så er der en række af ordførerne, som har bedt om korte bemærkninger. Den første er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:09

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Som social- og sundhedsassistent har jeg været vant til at skulle dokumentere. Det er bl.a. i form af væskeskemaer, afføringsskemaer og medicinskemaer. Det er også et vigtigt redskab, når man arbejder med mennesker, også når der er vagtskifte, i forhold til hvordan det går og hvordan man følger op. Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren: Hvad er det præcis, regeringen mener ikke skal dokumenteres? Hvor er det præcis, man kan finde noget dokumentation, som man kan spare væk, og hvor er det, man kan afbureaukratisere, som regeringen lægger op til? Der er jo nogle ting, det er livsnødvendigt at registrere. Men hvad er det så, man skal undlade at registrere? Det kunne jeg godt tænke mig at høre ordførerens bud på i den her debat.

Kl. 13:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:10

Birgitte Vind (S):

Tak for ordet, og tak for spørgsmålet, som jo i virkeligheden er meget relevant. Det er også derfor, at vi nu nedsætter en taskforce til at finde ud af, hvordan vi kan mindske dokumentationskravet og undgå unødvendigt administrativt arbejde for de ansatte. Vi ved, at der er rigtig meget nødvendig dokumentation, og vi ved også, at noget af den er livsvigtig. Så det kan vi simpelt hen ikke komme uden om skal foretages.

Det, jeg oplever, når jeg er rundt på ældrecentre og specielt i den udkørende hjemmepleje, er, at der er rigtig store udfordringer for personalet i at nå at få det dokumenteret i løbet af en dag. Så noget af det, jeg tænker at man kommer til at kigge på, men jeg er ikke fagperson – jeg håber bestemt, at der er nogle, der har mere forstand på det end jeg, som kan pege på det – er, hvor vi i dagligdagen kan gøre det nemmere og mere smidigt, så vi tager tiden væk fra det administrative og over til den nære pleje. Men det skal selvfølgelig ikke koste liv eller betyde sygdom, at man ikke dokumenterer.

Kl. 13:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 13:11

Karina Adsbøl (DF):

Okay, jeg kan bare konstatere, at ordføreren ikke havde nogen bud på, hvad man skulle lade være med at dokumentere, ud over at ordføreren sagde, at personalet har svært ved at nå at dokumentere. Men så kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren om midler til ældreområdet: Hvordan vil ordføreren sikre, at de midler, der nu er afsat, også går til ældreområdet? Hvordan vil ministeren sikre, at sådan en som Einar vil kunne komme på plejehjem, og at man stadig væk kan bevare sin klippekortsordning? Hvordan vil ordføreren sikre det?

Kl. 13:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:11

Birgitte Vind (S):

Nu bliver jeg lige gjort til minister – det var dejligt, tak for det; det vil jeg tage til mig. Det var lige før, jeg blev så befippet, at jeg ikke lagde mærke til, hvad du spurgte om. Tænk, er jeg virkelig blevet minister! Det, du spurgte om, var, hvordan vi vil sikre, at pengene vil gå til ældreområdet – jeg kan se, at jeg har 8 sekunder tilbage. Vi er ved at få vedtaget en velfærdslov, og den håber jeg simpelt hen kan være med til at sikre i hvert fald det demografiske træk, og der vil pengene helt sikkert gå til ældreområdet.

Kl. 13:12

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren bedes også huske, at uanset om man er minister eller ordfører, anvendes der ikke direkte tiltale fra talerstolen.

Den næste spørger er fru Jane Heitmann fra Venstre. Værsgo.

Kl. 13:12

Jane Heitmann (V):

Tak for det, og også tak for ordførerens tale. For et øjeblik siden spurgte jeg ministeren om den aftale på 1,7 mia. kr., som regeringen jo har indgået med KL, og blev betrygget i, at der skam er penge nok derude.

Jeg vil gerne spørge ind til de her ni punkter i velfærdsudspillet, som Socialdemokraterne jo lovede danskerne før valget. Et af punkterne i den her nupunktsplan – det er punkt nr. 4 – hedder

flere hjemmehjælpstimer og flere plejehjem. Nu bliver der jo tilført midler til kommunerne. Hvis man spørger regeringen, får man nogle gange indtryk af, at det vil flyde med mælk og honning. Jeg kan jo forstå, at man ikke er interesseret i øremærkede midler, og jeg vil bare høre: Hvor mange flere hjemmehjælpstimer vil vi opleve det kommende år, og hvor mange flere plejehjem vil vi se derude?

Kl. 13:13

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:13

Birgitte Vind (S):

Tak. Nu er det jo heldigvis kommunerne, der selv bestemmer, hvor der skal sættes ind. De ved, hvor skoen trykker. Der er jo meget, meget stor forskel – og det er jeg sikker på at ordføreren også ved – på kommunerne. Så derfor vil der selvfølgelig også være stor forskel på, hvor man sætter ind med hvad. Vi har meget, meget stor tillid til, at kommunerne nu med de her mange, mange flere midler, de har fået at gøre godt med, kan sætte ind lige der, hvor der er behov for det. Der er forskel på, hvor mange f.eks. hjemmehjælpstimer, der er i de forskellige kommuner.

Kl. 13:14

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Jane Heitmann.

Kl. 13:14

Jane Heitmann (V):

Socialdemokraterne gik til valg på et velfærdsloft, nemlig at nu skulle der ske noget ude i kommunerne. Vi har hørt gode begrundelser for, at man ikke synes, at man skal øremærke midlerne, nemlig fordi man er fuld af tillid til det kommunale selvstyre. Det er sådan set også et udmærket synspunkt at have, men samtidig er man jo som socialdemokrat gået til valg på – og det er jo ikke noget, jeg opfinder her – at love danskerne flere hjemmehjælpstimer og flere plejehjem. Så jeg spørger sådan set bare ind til Socialdemokraternes egen politik. Jeg spørger bare igen: Når man nu går til valg på, at man vil have flere hjemmehjælpstimer, og at man vil have flere plejehjem, og når man ovenikøbet lige fra talerstolen selv har sagt, at der er kommet flere penge til kommunerne, hvor mange flere hjemmehjælpstimer vil vi opleve i de kommende år ude i kommunerne?

Kl. 13:15

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:15

Birgitte Vind (S):

Jeg vil meget gerne gentage, hvad jeg sagde lige før, nemlig at jeg har meget stor tillid til, at det er kommunerne, som beslutter sig for, om det er flere hjemmehjælpstimer, eller om det er flere plejehjem. Det er jo forskelligt fra kommune til kommune, hvad der er behov for.

Kl. 13:15

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.
Værsgo.

Kl. 13:15

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg deler ikke altid Socialdemokratiets hyldelse til det kommunale selvstyre. Anerkender ordføreren, at kommunerne også bruger penge på områder, som er fuldstændig afkoblet fra grundlæggende kernevelfærd?

Kl. 13:15

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:15

Birgitte Vind (S):

Det skal jeg da ikke kunne sige om sker i enkelte kommuner. Grundlæggende ved jeg at alle kommuner er optaget af at levere god velfærd for deres borgere, og det er jo sådan set det, kommunerne er sat i verden for. Så det er jeg da sikker på, at de er optaget af.

Kl. 13:15

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:15

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nu har jeg siddet 4 år i Aarhus byråd, altså i en socialdemokratisk ledet kommune. Jeg kan sige, at man bruger penge på alt muligt andet end grundlæggende kernevelfærd. Aarhus Kommune har i de sidste 5 år brugt knap 0,5 mia. kr. på eksterne konsulenter. Samtidig er det en kommune, hvor 60 pct. af samtlige folkeskoler er forældet.

Når man giver flere penge fra Folketinget ud til kommunerne, er der jo ingen garanti for, at de penge bliver brugt til det. Det samme sker, når man siger, at man vil have tusind lærere mere, og man så giver nogle penge ud til kommunerne, hvor der er ikke noget krav om, at man skal bruge dem på lærerne. Så kan de lige så godt bruge dem på centraladministration og ledelse i stedet for på den grundlæggende kernevelfærd.

Kl. 13:16

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:16

Birgitte Vind (S):

Jeg anerkender simpelthen ikke den præmis, for det er jo sådan, at kommunerne skal løfte de her opgaver, så selvfølgelig kommer de også til det. Det er jo også sådan, at en kommune er fri til at skulle bruge de midler, de vil, til børn og ældre, som de bedst kan fordele det. Jeg vil ikke købe den præmis. Det kan godt være, at Aarhus Kommune har valgt eksterne konsulenter. Det er der mange kommuner, der har. Det har den venstredrevne kommune, som jeg i 9 år har siddet i byrådet for, bestemt også gjort. Så jeg tror ikke, at det handler om, hvilken borgmesterfarve der er.

Kl. 13:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Der er ikke flere spørgsmål til ordføreren, derfor er det nu Venstres ordfører fru Jane Heitmann.
Værsgo.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

Tak for ordet, formand. Tak til Dansk Folkeparti for at indkalde ministeren til sådan en vigtig forespørgselsdebat om vores ældre. Ældreområdet har høj prioritet for os i Venstre. Det er afgørende for os, at vi trygt kan gå vores alderdom i møde, ligesom det er afgørende, at vores ældre nu og her oplever tryghed i hverdagen, at nutidens og fremtidens ældre kan være betrygget i, at man tilbydes en værdig pleje og omsorg. Det kræver, at vi har et stærkt velfærdssamfund, som holder hånden under os, når vi efter et langt og slidsomt liv har brug for, at samfundet træder til og passer på os.

Derfor har Venstre gennem de seneste år haft et særdeles skarpt fokus på nye initiativer på ældreområdet; initiativer, som på forskellig vis har bidraget til at løfte ældreområdet. Vi har sammen med Dansk Folkeparti bl.a. taget initiativ til en værdighedsmilliard, en klippekortsordning for vores ældre, så de får frihed til selvvalgte aktiviteter, og renovering af plejehjemsskøkkener, så vores ældre igen kan nyde duften af frisk tilberedt mad, hvor de bor – for det er værdighed.

Ligesom vi både er glade for og stolte over de initiativer, vi har taget, er vi i Venstre også dybt, dybt bekymrede over den nye socialdemokratiske regerings prioriteter på ældreområdet, for de er nærmest ikke eksisterende. Og vi har måttet kæmpe en kamp for f.eks. at sætte midler af til en fortsættelse af demenshandlingsplanen. For hånden på hjertet var det da nedslående, at den nye socialdemokratiske regering, der gik til valg på at ville løfte velfærden, kun havde valgt at videreføre 3 ud af 23 initiativer i demenshandlingsplanen. Demenshandlingsplanen har sikret et løft af indsatsen for demente og deres pårørende, men vi er langt fra i mål endnu.

Negligeringen af prioriteter på ældreområdet må vi tolke sådan, at velfærd kun er for udvalgte grupper, og at vores ældre tydeligvis ikke er i kridthuset hos socialdemokraterne. Og når jeg siger det på den måde, ja, så er det, fordi det ikke bare er demenshandlingsplanen, som så ud til at lide en krank skæbne, for med den nye finanslov, som den røde regering har indgået med støttepartierne, ja, så er ældreområdet ikke bare kørt over, det er kørt i grøften. Og jeg er helt enig med Ældre Sagens formand, Bjarne Hastrup, som til Ritzau i forbindelse med regeringens finanslov sagde:

»Det ryster os, at der i finansloven er så få konkrete initiativer, der hjælper svækkede ældre. Ældreområdet er blevet stedmoderligt behandlet.«

Og ja, finansloven er mager. Der er et lille initiativ på 125 mio. kr. og en pulje til en forsøgsordning, som kommunerne kan søge ind på. Og det er da noget paradoksalt, at den røde regering opretter endnu en pulje, når Mette Frederiksen tordnede mod puljesystemet sidste år og varslede et opgør med puljerne. Ja, man har som bekendt et standpunkt, til man tager et nyt, og sådan er det jo ofte med socialdemokrater, fristes man til at sige. Man mener ét før valget og noget andet efter valget.

Allerede i 2030 vil vi have omkring 230.000 flere ældre. Hvis nutidens og fremtidens ældre skal sikres en værdig omsorg, som de har fortjent, er det den forkerte vej at gå, når Socialdemokraterne skriver vores ældre ud af finansloven. I sidste periode måtte vi igen og igen lægge ører til Socialdemokraternes Astrid Krag, som langede hårdt ud efter ældreminister Thyra Frank for ikke at have lovforslag med i lovkataloget.

Så jeg kunne ærlig talt ikke lade være med at trække på smilebåndet, minister, da jeg så regeringens eget lovkatalog. På ældreområdet er der ikke et eneste lovforslag – ingen lovforslag og kun et enkelt lille ældreinitiativ på den røde finanslov. Har regeringen overhovedet ingen ambitioner på ældreområdet? Jeg spørger bare. Mange ældre vil de kommende år have massivt brug for både pleje og omsorg i kommunerne, og selv om regeringen har lovet danskerne 1.000 nye sygeplejersker, kommer det jo ikke umiddelbart de svækkede ældre hjemme i kommunerne til gode, at regeringen har valgt at prioritere de nye sygeplejestillinger til regionernes hospitaler.

Regeringen hænger gang på gang deres hat på økonomiaftalen med kommunerne, men den sikrer jo ikke det store løft, som man lovede før valget. Og for nylig kunne vi læse i pressen, at regeringens finanslov med de røde partier øger uligheden i det danske samfund. Det må være flovt. Og gang på gang må vi høre, at Socialdemokraterne vil have tidlig pension for de nedslidte. Men helt ærligt, hvornår er det, at Arne kan gå på pension? Skal I ikke snart gøre ord til handling? At lade Danmarks bedsteforældre i stikken er usund socialdemokratisk politik og meget lidt klædeligt for et parti,

der gik til valg på at styrke velfærden. I Danmark føler omkring 33.000 ældre sig ensomme, og omkring 8.000 står på venteliste til en seniorbolig. Venstre havde gerne set, at regeringen havde prioriteret finanslovsinitiativer for at dæmme op for ulighederne og sikret indsats og omsorg målrettet f.eks. de ensomme ældre, der hver eneste morgen vågner til en grå og trist hverdag uden for fællesskabet.

Statsministeren raslede i sin åbningstale til Folketinget med sablen om det frie valg. Det frie valg er en grundlæggende værdi, og det er den rene gift, hvis Socialdemokraterne leger med tanken om at reducere ældres muligheder for frit at kunne vælge leverandør til personlig pleje. I 2018 modtog 36 pct. af vores ældre privat hjemme-hjælp – og hvorfor fratage dem den mulighed? For os i Venstre er det helt afgørende, at vi har noget at vælg imellem, både i forhold til daginstitutioner, skoler og ældrepleje. Mennesker er forskellige og har forskellige præferencer – det gælder hele livet.

Kl. 13:22

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger til ordføreren. Den første er fra hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:23

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Nogle gange kommer den retoriske selvfredme til at drive så tykt ned ad væggene herinde i Folketingssalen, at man bliver nødt til at reagere på det.

Lad os starte med at sige, at jeg jo er fuldstændig enig med fru Jane Heitmann i, at ældreområdet trænger til at blive prioriteret, og at alle problemer med de initiativer, der er blevet taget her, slet ikke er løst, men en forudsætning for at kunne sikre en værdig ældrepleje er, at man dækker udgifterne til det demografiske træk. Det, at der bliver flere ældre, medfører, at der skal tilføres flere midler til kommunerne. Der må jeg bare konstatere, at den tidligere regering både igennem økonomiaftaler og igennem finanslove ikke har dækket det demografiske træk, og det har betydet, at der er sket besparelser i ældreplejen. At man så efterfølgende har haft behov for at gå ud og pudse glorien i finanslovsforhandlinger og har sagt, at man nu kommer med en ældre milliardi, at man nu kommer med en værdighedsmilliardi, som vil blive brugt til at dække det hul, man selv har gravet for kommunerne i økonomiaftalen, er jo en lidt billig måde at brillere på.

Så jeg skal bare høre ordføreren efter, om ordføreren ikke kan bekræfte, at de økonomiaftaler og finanslove, som den tidligere regering har indgået, ikke har dækket det demografiske træk.

Kl. 13:24

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Jane Heitmann (V):

Jeg kan bekræfte, at den tidligere regering faktisk har løftet velfærden i kommunerne i forhold til situationen, som den tidligere socialdemokratiske regering efterlod tilbage i 2015. Det var nogle mørke år fra 2011 til 2015 i Danmark. Det var nogle mørke år, for der blev skåret hårdt i den danske velfærd. Så det var en kæmpe opgave, da vi overtog regeringsmagten i 2015, igen at løfte velfærden i Danmark, og det har vi gjort. Vi har løftet velfærden i forhold til det niveau og i forhold til det udgangspunkt, som vi havde, da vi overtog regeringsmagten i 2015, hvor man jo havde skåret ned i forhold til den kommunale økonomi. Det var nogle sorte år, så jeg kan i allerhøjeste grad bekræfte, at ja, vi har løftet velfærden i forhold til det udgangspunkt.

Kl. 13:25

Kl. 13:27

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 13:25

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:27

Peder Hvelplund (EL):

Nu var det ikke det, jeg spurgte efter. Det, jeg spurgte efter, var, om man i de år havde dækket det demografiske træk, og det ved jeg og det tror jeg også godt ordføreren ved at man ikke har. Og i den samme periode, hvor man syntes der var mulighed for at give skattelettelser for 24 mia. kr., kørte man også med nogle år, hvor man mente at det, der var råd til af vækst i den offentlige økonomi, var et sted på omkring 0,6 pct. Vi kan jo bare konstatere, at der med den finanslov og med den økonomiaftale, der er indgået her, bliver en vækst i det offentlige forbrug på 1,3 pct., hvilket betyder, at man reelt kan gå ind og dække det demografiske træk. Og det er jo det, der er forudsætningen for, at vi kan skabe en ordentlig ældrepleje.

Kl. 13:25

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:25

Jane Heitmann (V):

Jeg kan bekræfte, at vi har løftet den kommunale økonomi i den periode, hvor vi har haft regeringsmagten, og jeg vil gerne gentage, at ja, det var nogle mørke år i perioden 2011-2015, hvor der jo var en negativ vækst i kommunerne. Der har vi ændret fra et minus til et plus, og det er jeg da stolt over, og jeg er glad for, at man ude i kommunerne har fået bedre muligheder for at prioritere både ældrepleje, skoler og børneinstitutioner. Det er jeg da både stolt over og glad for.

Kl. 13:26

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:26

Birgitte Vind (S):

Tak, og tak for ordførertalen. Jeg kan godt høre, at ordføreren har en idé om at skulle fortælle en historie om Socialdemokratiet som et parti – og hun tager i øvrigt støttepartierne med i den ombæring – der ikke vil de ældre det godt, og som ikke afsætter penge. Jeg vil bare lige høre ordføreren om noget. Hvis 1,7 mia. kr., som er langt, langt mere, end den tidligere regering afsatte over 4 år, ikke er et løft af velfærden og ældreplejen, hvad er det så?

Kl. 13:26

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:26

Jane Heitmann (V):

Jeg anerkender fuldt ud, at der er afsat 1,7 mia. kr. på kommuneaftalen.

Kl. 13:27

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Birgitte Vind.

Kl. 13:27

Birgitte Vind (S):

Det er jeg rigtig glad for. Vil ordføreren også bekræfte, at det også er et løft af ældreplejen?

Jane Heitmann (V):

Det kan jeg ikke vide. Da den socialdemokratiske ordfører var på talerstolen, spurgte jeg lidt ind til bl.a. plejehjem og timer i ældreplejen, og hvad vi så næste år får mere af. Men det vidste ordføreren jo ikke, og jeg ved det jo heller ikke, for midlerne er jo ikke øremærket, så vi kan ikke vide, hvor meget der går til ældreplejen. Jeg har tidligere stillet det samme spørgsmål til sundhedsministeren, men det kan da være, at sundhedsministeren vil fortælle det, når han går på talerstolen, altså hvor meget ældreområdet bliver løftet med via kommuneaftalen. Det vil da være super interessant. Jeg har tidligere stillet spørgsmålet, men har ikke fået noget svar.

Kl. 13:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Den næste spørger er fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 13:27

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Lidt i forlængelse af det: 1,7 mia. kr. til kommunerne, som i det mindste endelig kan dække det demografiske træk, i forhold til at flere og flere ældre får brug for hjælp, er altså væsentlig mere end det, som vi har kunnet se i de seneste 4 år – 4 år, som jo altså ikke var mørke år, men som netop var optursår, som var efter krisen-år, som var år, hvor vi kunne rydde op i velfærden. Og alligevel lykkedes det ikke en eneste gang i de seneste 4 år regeringen at lave en kommuneaftale eller en finanslovsaftale, som sikrede, at man kunne følge med det demografiske træk. Anerkender ordføreren, at den tidligere økonomiminister gentagne gange har bekræftet, at man ikke fulgte med det demografiske træk – at det mente den tidligere regering skulle klares ved effektiviseringer?

Kl. 13:28

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:28

Jane Heitmann (V):

Jeg tror, hvis jeg skal være helt ærlig, at der er mange veje til at håndtere den udfordring, at vi i 2030 vil have 230.000 flere ældre. Jeg tror simpelt hen ikke på, at penge alene gør det. Det kan godt være, at Socialdemokraterne tror det eller SF tror det. Jeg tror ikke på, at det er penge alene, som gør det. Jeg tror også, at vi skal rykke os som samfund. Vi skal tage nye teknologier til os. Vi skal blive smartere til at indrette os, vi skal løse opgaverne på nye måder. Der skal rigtig, rigtig mange ting i spil, og vi skal have hele paletten i spil. Det handler også om økonomi, men det handler også om den måde, som vi arbejder på – vores måde, som jeg sagde, at tage nye teknologier ind på og bruge dem til at styrke og løfte ældreplejen, både til glæde for dem, der arbejder derude, men jo også til glæde for de ældre. Så jeg anerkender ikke, at det kun handler om penge.

Kl. 13:29

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 13:29

Kirsten Normann Andersen (SF):

Det er jeg simpelt hen så glad for at høre. Jeg spekulerer faktisk på, om det så også betyder, at ordføreren vil overveje sin vedtagelses-

tekst en gang mere – mere sådan ud fra devisen, at den *kun* handler om penge og overhovedet ikke tager hensyn til, at der faktisk netop er prioriteret penge til kommunerne, penge til lokal frihed, til at prioritere det, som betyder noget i de enkelte kommuner, som jo har meget forskellige vilkår og i øvrigt også meget forskellig befolkningssammensætning. Lige præcis det forhold var jo årsagen til, at eksempelvis klippekortet forsvandt. For man manglede pengene, og der var mange, der ikke brugte det. Så kunne man forestille sig, at ordføreren overvejede sin vedtagelsestekst igen?

Kl. 13:30

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:30

Jane Heitmann (V):

Jeg kan da godt læse det sidste afsnit op, hvis det kan hjælpe SF's ordfører:

»Folketinget pålægger regeringen at prioritere ældreområdet og bl.a. have fokus på ensomhed, mistrivsel og seniorbofællesskaber. Folketinget ønsker en styrkelse af den faglige kvalitet i ældreplejen samt løsningsforslag på de rekrutteringsudfordringer, der er på ældreområdet. En udfordring, som Folketinget vil følge op på.«

Der kan jo være mange veje til at have fokus på ensomhed og mistrivsel og seniorbofællesskaber.

Kl. 13:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 13:31

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg bliver simpelt hen nødt til at spørge om noget, for der bliver godt nok sagt en del vrøvl lige nu. Kunne ordføreren ikke bekræfte, at det demografiske træk er en mekanisk beregningsmodel, som grundlæggende er til for at fastlægge langtidsholdbarheden i en økonomi? Hvis man har et demografisk træk, er det ingen garanti for, at man hverken løfter den grundlæggende kernevelværd eller sænker den grundlæggende kernevelværd, for det kommer an på, hvordan man bruger pengene, og det kommer an på, om der sker en effektivisering samtidig, om der sker en omprioritering samtidig fra de mennesker, som har ansvaret for at sidde med de her midler.

Kl. 13:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:31

Jane Heitmann (V):

Jamen jeg er da fuldstændig enig med ordføreren i, at når vi skal håndtere det demografiske træk, kan der være mange veje til at gøre det. Det handler både om økonomi, men det handler også om den måde, som vi indretter vores samfund på.

Kl. 13:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 13:32

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Det er jeg glad for at man bekræfter. For det er, som om man lige nu fra venstrefløjens side bruger det demografiske træk som en eller anden form for hellig ko til at sige, at nu er al grundlæggende kernevelværd sikret. Og det er den på ingen måde. Det er sådan en falsk præmis, man lægger ud til borgerne. Så jeg er glad for, at

Venstres ordfører også siger, at det demografiske træk ikke er den her hellige ko, hvor man kan sige, at så er der god grundlæggende kernevelværd derude.

Kl. 13:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Jane Heitmann (V):
Tak for den præcisering.

Kl. 13:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er hr. Nils Sjøberg fra Radikale Venstre.

Kl. 13:32

Nils Sjøberg (RV):

Jeg vil gerne sige tak til ordføreren og glæde mig over, at ordføreren også er opmærksom på, at ældreomsorg også drejer sig om andet end penge, og at ældre som sådan også er en meget uhomogen gruppe.

Jeg bemærker, at ordføreren gør opmærksom på, at man har et standpunkt, til man tager et nyt, og jeg bemærker også, at ordføreren gør opmærksom på, at man har ét standpunkt før et valg og et andet efter et valg. Det synes jeg også i høj grad gælder det, som Venstre giver udtryk for her.

Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge om – nu har vi talt meget om klippekortsordningen, og den nåede jo ikke rigtig at blive gennemført under den tidligere, borgerlige regering – er, om der er andre områder, hvor det på nogen måde lykkedes den tidligere, borgerlige regering at øremærke nogle af de penge, der skulle gives til ældreområdet.

Kl. 13:33

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Jane Heitmann (V):

Altså, jeg skal lige være sikker på, at jeg forstår spørgsmålet rigtigt. Spørgeren spørger om, på hvor mange områder det er lykkedes at øremærke midler – altså ud over ældreområdet?

Kl. 13:33

Nils Sjøberg (RV):

Nej. Jeg vil gerne vide, på hvilke områder det lykkedes for den tidligere regering at øremærke penge til ældreområdet.

Kl. 13:33

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:33

Jane Heitmann (V):

Til ældreområdet. Klippekortsordningen har vi jo nævnt flere gange. Man kunne også nævne puljen til plejehjemsskøkkener, og man kunne også nævne klippekortsordningen til, at man i højere grad selv kan bestemme, hvordan man skal bruge sin tid. Det er noget, vi i Venstre værdsætter, altså at man har frit valg, og at man, også selv om man bliver ældre, har en høj grad af selvbestemmelse. Nu har jeg nævnt tre initiativer.

Kl. 13:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Jeg giver spørgeren lov til en meget kort anden bemærkning, eftersom første bemærkning kom i to omgange. Så værsgo for en kort anden bemærkning.

Kl. 13:34

Nils Sjøberg (RV):

Tak. Så vil jeg i så fald gerne spørge: Hvor mange penge drejer det sig så om?

Kl. 13:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Det var kort. Ordføreren.

Kl. 13:34

Jane Heitmann (V):

Der må jeg simpelt hen blive spørgeren svar skyldig, i forhold til hvad der tilsammen er af økonomi i de tre initiativer, for det kan jeg simpelt hen ikke huske på stående fod. Men hvis jeg ikke husker helt galt, var det med finansloven i 2018, at ældreområdet var det område, som blev løftet mest – hvis jeg ikke husker helt galt sådan på stående fod, men jeg mener, at det var med finansloven for 2018. Så der har i høj grad været prioriteret midler til ældreområdet – alene værdighedsmilliarden, som jo tilfører 1 mia. kr. ekstra hvert år, er et gigantisk løft.

Kl. 13:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Den næste ordfører på talerstolen er ordføreren fra Det Radikale Venstre, og det er hr. Nils Sjøberg.

Kl. 13:35

(Ordfører)

Nils Sjøberg (RV):

Tak, formand, og tak til den, der har foreslået forespørgslen her, fru Karina Adsbøl. Det glæder mig meget, at ældreområdet nu bliver opprioriteret generelt – det er jo en fælles oplevelse – og at det ligger os alle meget på sinde. Der er hidtil blevet lappet lidt på området med en ældrecheck i ny og næ. Der er ikke sket det, som vi havde håbet, da vi fik en ældreminister.

Det glæder mig derfor, at vi foreløbig er blevet enig med den nye regering om at øge kommunernes økonomi med 1,7 mia. kr. i 2019. Vi følger på den måde udgifterne til den demografiske udvikling, vi sikrer, at kernevelfærden løftes, og det er det første skridt med et reelt løft af ældreplejen, vi er i gang med her. Men når jeg siger, at man skal være opmærksom på, at det er et første skridt, er det, fordi der fortsat mangler meget. Det vil Det Radikale Venstre meget gerne bidrage til at rette op på.

Men også på dette område er der altså tale om en ny retning. Siden valget er der afsat penge til en ny indsats til mere nærvær, omsorg, tryghed i ældreplejen, og hvad der har ligget Det Radikale Venstre meget nært: en nødvendig opfølgning af demenshandlingsplanen. Det har også haft betydning for os. Her ønsker vi en forebyggende indsats i et tæt samarbejde med Alzheimerforeningen.

For os drejer det sig om hjælp til de fattige pensionister, de mest trængende, de syge og om at få etableret nogle af de mange tusinde ældreboliger, som vi mangler, og om at få skabt gode og bedre muligheder for dem, der kan klare sig selv, så længe de kan klare sig selv. Det handler om at give tryghed til disse mennesker – os alle sammen, for vi lever heldigvis længere. Vi har med andre ord brug for mere nærhed. Vi har grund til at have respekt for den enkelte ældre.

Ældrepolitikken i Folketinget skal i høj grad handle om, hvad vi kan gøre for at hjælpe de dårligst stillede ældre, og det er helt korrekt, at der er nogle markante udfordringer. I vores politik vil vi i høj grad bygge på en fremtidssikring af ældrepleje og omsorg. Vi lægger vægt på, at der i det forslag til vedtagelse, der er fremsat, bliver lagt vægt på rekruttering. Vi lægger vægt på en begrænsning af den meningsløse kontrol.

For Det Radikale Venstre betyder det også meget, at vi får flere plejehjemsboliger og ældreboliger. Vi skal samarbejde med Ældre Sagen, og vi mødes med dem umiddelbart efter jul. Der mangler 25.000 plejehjemspladser i Danmark. Og Det Radikale Venstre lægger vægt på, at der kommer mulighed for en bolig i et oldekolle og i bofællesskaber, men også på retten til at bo i eget hjem.

Vi ønsker også, at der i højere grad bliver gjort noget ved den stigende ulighed blandt ældre. Alle skal have ret til at gå på pension. Det er også vigtigt for Det Radikale Venstre. Men i den sammenhæng er det også uhyre afgørende for os at gøre det muligt for den ældre i en eller anden form at kunne blive så længe på arbejdsmarkedet som overhovedet muligt. Der er Faglige Seniorer kommet med nogle rigtig gode forslag, som vi gerne inddrager. Vi vil gerne give pensionisten mulighed for at arbejde uden modregning i pensionen. Vi har brug for en dygtig og kvalificeret og i den her sammenhæng jo klart erfaren arbejdskraft. Og Folketinget skal være med til at skabe rammerne for nye muligheder på arbejdsmarkedet. Samfundsøkonomisk er der ingen tvivl om, at det betyder meget for os, at pensionisterne arbejder mere. De skal have mulighed for det, og vi skal skabe nogle ordentlige vilkår for det. Det hjælper vi meget gerne med til.

Men også på det frivillige område er der grund til at arbejde meget mere med det. Vi skal anerkende det, vi skal respektere det, og vi skal åbne muligheder for frivillighed. Det er helt afgørende, at ældre, der arbejder, ikke bliver straffet. Jeg oplever faktisk ude i landet, at venskabskredsen i Vojens står i den situation, at de bliver straffet, fordi de er så venlige at sørge for at tage nogle ting med for andre. Men når de går på affaldspladsen med de overskydende ting, som de har fået forskellige steder fra, skal de betale for det. Så også på det område er det afgørende nødvendigt, at vi får kigget på, hvilke muligheder vi kan skabe for de ældre.

Ældreomsorgen er helt afgørende for os. Vi ønsker fornyelse. Vi ønsker en klar holdning til, hvordan man skaber en bedre ældreomsorg på det område. Vi ønsker innovation. Vi ønsker i det hele taget at være med til at skabe en ældrepleje, som giver grundlag for nyudvikling. Derfor ønsker vi også at få sammensat et nationalt ældreråd, så vi kan samle alt, hvad der har med ældreområdet at gøre – der er mange input – så vi kan vise respekt for den ældre og skabe gode forhold for den ældre.

Jeg vil sådan set slutte af med at citere Piet Hein, der siger, at vi bliver født som kopier, men dør som originaler. Det er helt vitalt at huske på, at vi har så meget i os, når vi bliver ældre. Og vi når forhåbentlig alle sammen den alder. Det var mine ord, tak.

Kl. 13:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Den første spørger til ordføreren er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:40

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg sad hernede og smilte, for jeg tænkte: Hold da op, det var da en masse ting. De Radikale ønskede på ældreområdet. Derfor er mit spørgsmål til ordføreren: Af alle de ting, ordføreren opremsede, hvilke ting tog De Radikale med ind til finanslovsforhandlingerne på ældreområdet? Hvilke af de ting, ordføreren har nævnt, tog man med til finanslovsforhandlingerne? Og grunden til, at jeg spørger, er, at der i maj var en folketingskandidat

for Det Radikale Venstre, som havde et indlæg i avisen. Indlægget gik på:

»Mit parti har fuldstændig glemt hensynet til ældre borgere. Signalet fra partitoppen til de radikale lokalpolitikere kunne ikke være mere klart: Det er børnene, der skal prioriteres. Eller kulturen.«

Derfor er det jo en interessant tale, ordføreren har holdt, så jeg ser frem til svaret.

Kl. 13:41

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:41

Nils Sjøberg (RV):

Tak, og tak for spørgsmålet. Det, der jo grundlæggende har været vigtigt for os – det var også det, som jeg gjorde opmærksom på først – er, at der er en gruppe af svage ældre, som skal sikres, og det er den gruppe, vi har lagt vægt på i første omgang. På andre områder ønsker vi at indgå i forhandlinger om, hvordan vi kan skabe bedre muligheder for ældre på arbejdsmarkedet osv. Men grundlæggende set har det vigtigste for os været de svage ældre, der ikke har været taget sig nok af før, så det har været det, vi gik ind til finanslovsforhandlingerne med, og det er derfor, vi bl.a. har været med i en finanslovsaftale, som løfter økonomien med 1,7 mia. kr.

Kl. 13:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 13:42

Karina Adsbøl (DF):

Det var ikke rigtig noget klokkeklart svar, så jeg må spørge mere præcist. Når ordføreren siger, at det er de svage ældre, man gerne vil hjælpe, bedes ordføreren først og fremmest definere de svage ældre, og derefter må ordføreren gerne forklare, hvad det er, man prioriterer i forhold til de svage ældre. Hvad er det, de svage ældre får? Hvordan vil ordføreren forklare, hvad det er, de svage ældre får i forbindelse med den her finanslov?

Kl. 13:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Nils Sjøberg (RV):

Tak. Det, vi bl.a. lægger vægt på, er, at der kan komme mere arbejdskraft, at der kan komme mere hjælp til ældre. Det er en af de ting, vi lægger vægt på, så vi vil gerne være med til at uddanne folk, og vi vil gerne være med til at ansætte flere i kommunerne. En stor del af ældreplejen, en stor del af ældreomsorgen, foregår i kommunerne, så det er et spørgsmål om at give dem en mulighed for ikke at skulle afskedige, hvad rigtig mange kommuner desværre har været nødt til på nuværende tidspunkt – at afskedige folk, der har taget sig af netop det her område – og sørge for, at de får mulighed for at sikre sig en økonomi, så de i højere grad bl.a. kan bistå det her område.

Kl. 13:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 13:43

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at skulle spørge om noget, og så kommer ordføreren alligevel ind på det der med, at det skal kunne betale sig at arbejde. I min omgangskreds har jeg også venner, som er kommet i folkepensionsalderen, og som heldigvis

stadig væk kan arbejde, og som rigtig gerne vil det, for det gør bare, at deres hverdag er væsentlig lettere, end hvis det havde været sådan, at de havde været nødt til at nøjes med deres folkepension, hvilket der er rigtig mange andre der skal. Så jeg forstår simpelt hen ikke, hvad ordføreren mener, når ordføreren siger, at der er nogle, der betaler for at gå på arbejde, at det koster pensionister noget at gå på arbejde.

I mit hoved er det en forbedring af min livssituation, når jeg magter at gå på arbejde, når jeg har overskredet folkepensionsalderen. Men det kan ordføreren måske prøve at udfolde lidt mere.

Kl. 13:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Nils Sjøberg (RV):

Jeg beklager, hvis jeg ikke udtrykte mig tydeligt nok. Det, der er afgørende for os, er, at vi giver mulighed for, at folk kan blive på arbejdsmarkedet så længe som muligt, og vi vil gerne give den enkelte mulighed for at beholde eller modtage sin pension, samtidig med at han eller hun tjener penge ved siden af. Det er den ene del af det.

Den anden gruppe, som ordføreren gør opmærksom på i den her sammenhæng, er den gruppe, som er selvstændige. Helt konkret oplever vi, at humanitære organisationer på en måde straffes – eksempelvis en ældregruppe i Vojens, som er en gruppe, som tager ud og tager sig af dødsboer. De tager sig af dødsboer, sørger for at sælge det, de kan sælge, giver de penge, som de tjener, til plejehjemmet, og resten skal de så af med og aflevere på en affaldsplads. Det betaler de for. Det vil sige, at de, om jeg så må sige, straffes for at gøre et stykke humanitært arbejde. Det er den gruppe, som det vil hjælpe, og det er den gruppe, som vi vil hjælpe, sådan at vi har mulighed for at tilskynde folk til at lave et stort stykke frivilligt arbejde. Der er mange mennesker, mange pensionister, der gør et stort stykke frivilligt arbejde, og det er alt fra at passe børnebørn til alle mulige andre aktiviteter.

Kl. 13:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Fru Kirsten Normann Andersen for anden korte bemærkning.

Kl. 13:45

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg er nødt til at prøve en gang til så, for i mit hoved er det sådan, at hvis jeg stadig væk er i stand til at arbejde og prioriterer at gøre det, hvilket der er mennesker, der er både kan og har lyst til, så er det mere værd end pension. Men hvis jeg får løn, hvorfor er det så, jeg også skal have pension, for så har jeg jo stadig væk min løn? I min omgangskreds tror jeg at folk har en oplevelse af, at de faktisk har et bedre liv, så længe de stadig væk kan arbejde og tjene deres egen løn, end når de skal nøjes med pension. Hvorfor er det, at ordføreren mener, at man skal have både-og?

Kl. 13:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:46

Nils Sjøberg (RV):

Det er et spørgsmål om at tilskynde flere til og give flere mulighed for at være på arbejdsmarkedet. Det behøver jo ikke at være et ubegrænset beløb, man rent faktisk skal have. Men der er stillet forslag fra flere partier, som vi bakker fuldstændig op om, om, at man skal kunne arbejde og måske tjene 100.000 kr. ud over sin pension. Det

vil i hvert fald betyde, hvis man følger Faglige Seniorers beregning, at det danske samfund vil blive beriget med ca. 350 mio. kr. ekstra. Det er betydelig flere penge, end vi havde forestillet os som sådan. Det er deres beregning: 350 mio. kr. Det er et ganske positivt beløb, og det vil ovenikøbet bidrage til, at folk har mulighed for at være på deres arbejde så længe, de vil.

Kl. 13:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Jane Heitmann fra Venstre. Værsgo.

Kl. 13:47

Jane Heitmann (V):

Tak. Også tak til ordføreren for en rigtig spændende ordførertale. I Venstre deler vi sådan set det udgangspunkt, at vi må og skal have fokus på vores svageste ældre. Der, hvor jeg måske blev en lille smule overrasket, var omkring ordførerens definition af de svageste ældre, nemlig at det er dem, man skal hjælpe ud på arbejdsmarkedet. Den havde jeg ikke lige set komme, men der er jo selvfølgelig mange måder og mange vinkler at anskue tingene fra.

Men lad mig spørge ordføreren om noget. I forhold til det, som man nu har bragt til torvs i finanslovsforhandlingerne, hvor er det så helt konkret på finansloven man kan se det radikale aftryk, hvad angår ældre?

Kl. 13:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:47

Nils Sjøberg (RV):

Vi er fire partier, som er blevet enige om en finanslov, og vi mener, at det, vi bl.a. har bidraget til, er de 125 mio. kr., som vi ønsker at bidrage med til forskellige løsningsforslag.

Kl. 13:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Jane Heitmann.

Kl. 13:48

Jane Heitmann (V):

Tak for den oplysning, altså at de 125 mio. kr. var den radikale prioritering på finansloven. Tak.

Kl. 13:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:48

Nils Sjøberg (RV):

Må jeg så lige have lov til at sige, at vi jo også trods alt har bidraget til andre løsningsmodeller, som bl.a. giver 1,7 mia. kr. ekstra. Vi har prøvet på at få de ting igennem, som vi kunne få mulighed for med de relativt få mandater, som vi har til rådighed, og dem er vi så lykkedes med bedst muligt, synes jeg, at få honoreret på den måde, også på det her område. Når jeg taler om de 125 mio. kr., så drejer det sig om, at vi ønsker en række forsøgsordninger på det her område. Så ud over at være med til at bidrage til et generelt løft på 1,7 mia. kr., så har vi også været med til at sætte gang i en række forsøg.

Kl. 13:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Den næste ordfører er fra SF, og det er fru Kirsten Normann Andersen.

(Ordfører)

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og tak til Dansk Folkeparti for at indkalde til forespørgselsdebatten: Hvilke tiltag vil regeringen sætte i gang inden årsskiftet for at sikre, at danskerne trygt kan gå deres alderdom i møde? Og jeg har sådan lyst til bare at svare, at vi jo kunne sætte nogle i gang med at koge nogle klejner og bage nogle vaniljekranse, men det var nok ikke det, ordføreren tænkte. Men her lige midt i december ville det have været lidt oplagt.

I de sidste tre år har jeg ved rigtig mange lejligheder stået på den her talerstol og efterlyst initiativer, som kunne sikre ældre en tryk alderdom. Bagtæppet var, at flere og flere ældre fik brug for hjælp, alt imens de kommunale budgetter langt fra kompenserede for den stigende efterspørgsel på ældrepleje. Ældre Sagen har mange gange udtalt bekymring om strammere visitation, som var et udtryk for, at det var blevet sværere at få den hjælp, som man havde behov for, og når de samme ansatte skulle tage sig af flere ældre, som samtidig havde væsentlig større behov for pleje og omsorg, så smittede det naturligvis også af på de ansattes helbred. Og endelig har rygterne om det enorme arbejdspresset naturligvis også i sig selv smittet af på interessen for at søge ind på social- og sundhedsuddannelserne.

Det var også status, da den tidligere statsminister udskrev valg lige før sommerferien. I SF gik vi til valg på at sikre, at kommunernes budgetter skulle kompenseres for den demografiske udvikling, hvor flere og flere ældre får brug for hjælp. Jeg er rigtig glad for, at den første aftale om kommunernes budgetter både har sikret, at budgetterne kan følge med den demografiske udvikling, og også i nogen grad har kompenseret for den enorme udhuling af budgetterne, som vi har set i de seneste fire år.

Det betyder ikke, at jeg er tilfreds, endnu. Der er nemlig stadig rigtig meget, der skal gøres. I SF vil vi fortsat kæmpe for, at ældre får den hjælp, som de har brug for, i tide. Vi vil bekæmpe, at hjælpen til de svageste ældre kun skal koncentreres om bad og bleskift og om mad og tandbørstning. En værdig ældrepleje til de svageste ældre handler om det liv, der leves i den sidste tid, altså alt det, der foregår, når den nødvendige soignering er overstået.

I SF vil vi også kæmpe for, at ældre får langt mere direkte indflydelse på den hjælp, som de selv mener de har brug for. I SF vil vi kæmpe for, at veluddannede medarbejdere får frihed til i samarbejde med borgeren at tilrettelægge arbejdet på en måde, som stemmer overens med det liv, som den ældre selv har lyst til at leve. I SF vil vi kæmpe for, at ensomme ældre kan få nødvendige tryghedsbesøg, hvor bekymringer om aldringens genvordigheder kan drøftes med nogle professionelle. I SF vil vi kæmpe for, at frisk luft og aktiviteter på egne betingelser er en del af hverdagen. I SF vil vi kæmpe for, at pårørende får langt lettere adgang til at hjælpe til med opgaver, som pårørende gerne vil varetage. I SF vil vi kæmpe for, at pårørende får frihed til at være til stede i de sidste dage eller timer af den ældres liv. I SF vil vi bekæmpe den øgede brugerbetaling, som sniger sig ind ad bagdøren i ældreplejen. Og i SF vil vi kæmpe for, at ældre får deres egen hjælper, fordi det i sig selv skaber tryghed, når relationerne og tillid kan gå hånd i hånd med en hverdag, hvor der er brug for en hjælpende hånd.

Oprydningsarbejdet er sådan set kun lige begyndt. Vi er stadig i arbejdstøjet og beholder det rigtig gerne på, til vi når i mål med en ældrepleje, som vi kan være bekendt. SF støtter den vedtagelses-tekst, som Socialdemokraternes ordfører har læst op. Dermed vil jeg bare sige tak for ordet.

Kl. 13:52

Dermed er det ordførerens tid.

Kl. 13:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger. Den første, der har bedt om ordet, er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:53

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Ordføreren er selvfølgelig også velkommen til at støtte vores forslag til vedtagelse.

Tak for talen. Jeg kan godt lide, når ordføreren snakker om frit valg. For i dag har ældre jo et frit valg i forhold til at vælge den kommunale hjemmepleje, men også det private, og der kunne man jo godt have sådan en fornemmelse af, at regeringen mere eller mindre gerne vil lidt af med det private, netop det frie valg. Så det er rigtig fint. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til klippekortsordningen, når man nu snakker om frit valg. Anerkender ordføreren, at netop klippekortsordningen jo giver de ældre en mulighed for et frit valg? Det var den ene ting.

Så vil jeg stadig væk gerne minde ordføreren om den her artikel om, at DF og SF i en ny pagt kræver en milliard mere til ældre. Så ordføreren må gerne fortælle, hvad SF gik ind til regeringens finanslovsforhandlinger med.

Kl. 13:54

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Kirsten Normann Andersen (SF):

SF gik den her gang til finanslovsforhandlinger med en prioritering, der handlede rigtig meget om børn og om klima. Men det betyder ikke, at SF ikke også har rigtig mange andre prioriteringer med i finanslovsforhandlingerne. Det tror jeg også at ordføreren selv ved.

Jeg har måske lyst til at sige indledningsvis, at pagten om 1 mia. kr. til ældreplejen står ved magt, men der er rigtig, rigtig mange områder, der skal rettes op på. Det er et faktum, at vi mangler voksne i daginstitutionerne, at vi mangler personale i ældreplejen, at vi mangler personale i psykiatrien, og vi havde et sundhedsvæsen, hvor personalet hen over sommeren har haft rigtig svært ved at få enderne til at nå sammen. Så der er bare nogle steder, hvor vi bliver nødt til at prioritere ressourcer, sådan at man kan få noget ro på, og sådan at man også kan komme i gang med at løse opgaverne, og det kan godt være, at vi skal løse opgaverne på en anden måde i fremtiden. Det vil jeg ikke afvise.

Kl. 13:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 13:55

Karina Adsbøl (DF):

Ordføreren siger, at vi *havde* et sundhedsvæsen, der havde svært ved at få enderne til at nå sammen. Betyder det så, at ordføreren mener, at vi har et fremragende sundhedsvæsen nu?

Så vil jeg selvfølgelig gerne sige tak for samarbejdet i forhold til det her område, for det er vigtigt, at vi holder regeringen op på at prioritere det her område netop i forhold til at sikre, at ældre får en værdig behandling og trygt kan gå en alderdom i møde.

Og formanden rejser sig, inden uret er tikket ud, men okay.

Kl. 13:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Formanden rejser sig, fordi taletiden er opbrugt, og jeg tror, at alle værdsætter, at taletiderne bliver overholdt.

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Havde og har. Men det er jo det, som regeringen har prioriteret, netop budgetter til regionerne henholdsvis til kommunerne, for at prøve at få lappet nogle af de her huller, der er undervejs, og jeg vil også rigtig gerne takke ordføreren for samarbejdet. Det håber jeg at vi kan fortsætte. Vi har en fælles mission.

Kl. 13:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak for det. Jeg vil blot minde om, at man har 1 minut til det første spørgsmål og 1 minut til at besvare det og kun ½ minut til det andet; ½ minut varer ½ minut. Sådan er det.

Den næste spørger er hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:56

Henrik Dahl (LA):

Jeg skal bare høre, om ordføreren kan bekræfte, at hvis det ikke var i strid med alle love i universet, så kunne man klare det demografiske træk ved at hæve produktiviteten.

Kl. 13:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:57

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg hørte det som »positivitet«, og det kan man også nogle gange godt forveksle Liberal Alliances politik med. At hæve produktiviteten kan man selvfølgelig, hvis der er noget at hæve af. Jeg tror sådan set også godt på, at man kunne frigøre ressourcer i den offentlige sektor – også i den private for dens skyld – sådan at man kunne bruge flere ressourcer direkte på den opgave, som man egentlig agter at løse. Sådan tror jeg det er fat.

Jeg vil ikke afvise, at der også kunne være plads til, at man kunne lave nogle andre typer af strukturer, altså omorganisere måden, som man løser opgaverne på, fjerne nogle bureaukratiske led i den måde, man har organiseret den offentlige forvaltning på. Det kan man bare ikke gøre hen over en nat, og der er ikke sket noget i de sidste 4 år. Ergo bliver vi også nødt til at prøve at rette op på de huller, der reelt er derude lige nu, både i ældreplejen og på sundhedsområdet.

Kl. 13:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Henrik Dahl.

Kl. 13:58

Henrik Dahl (LA):

Den anden ting, jeg skal spørge om, er måske lige så crazy i SF's ører, men jeg prøver: Hvis borgerne frit kunne vælge mellem tilbud, hvor de selv kendte kvaliteten, er det så ikke rigtigt, at vi kunne slippe for at sidde her?

Kl. 13:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:58

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jo, hvis det er sådan, at det var en mulighed. Men hvis det nu var mig og jeg pludselig fik brug for akuthjælp – lad os sige, jeg er blevet syg, så har jeg i forhold til det velfærdssamfund, som jeg så er en del af, en forventning om, at der, hvor jeg henvender mig, får

jeg faktisk den allerbedste kvalitet fra starten af, og at jeg ikke først skal på internettet for at søge, hvor der måske er en læge, der har forstand på lige præcis den eller den problemstilling. Det ville være en forudsætning for at kunne det, som ordføreren forestiller sig her.

Kl. 13:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:59

Jane Heitmann (V):

Tak for det. »DF og SF i ny pagt: Kræver en milliard mere til ældre, end Løkke lægger op til«. Det her er fra en artikel fra maj måned 2019.

SF er gået til valg på at ville give en milliard mere. Jeg vil egentlig godt kvittere for, at ordføreren så hudløst ærligt bare lægger det frem og siger, at man slet ikke gik til finanslovsforhandlinger med et ønske om prioritering på ældreområdet. SF har med ordførerens egne ord prioriteret børn og klima. Det var i det mindste meget, meget ærligt at sige til alle de vælgere, der måtte have læst den her artikel: Desværre, venner, det ville vi ikke alligevel. Vi ombestemte os hen over valgkampen.

Ordføreren nævner en række områder, som man gerne vil styrke: ensomme, pårørende, egen hjælper til ældre. Det synes jeg er rigtig fint, men hvordan vil man komme i mål med den prioritering, når man ikke vil øremærke midler?

Kl. 14:00

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:00

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg tror sådan set, at rigtig mange af de her prioriteringer også er prioriteringer, som man rigtig gerne vil arbejde med i kommunerne. Så første skridt på vejen til, at man faktisk kan nå til at gøre de her ting i hverdagen, er, at der er personale nok fra starten af, for det er jo ganske almindelige regulære ældrepleje, at der er tid til at gøre de ting, som jeg nævner. Hvis der ikke er den tid, bliver hjælpen reduceret til, at man får hjælp til at komme på toilettet eller til at få noget tøj på eller til at få noget mad, og så må man ellers selv finde ud af, hvordan man klarer resten af dagen. Og det er en konsekvens af, at man udhuler ældreplejen så meget, som man har gjort.

Ja, jeg vil gerne være meget ærlig. Altså, der har været utrolig mange prioriteringer både fra den nye regerings side, men også fra støttepartiernes side i forhold til den her finanslov, og derfor er det jo selvfølgelig også en prioritering, når man skal få enderne til at nå sammen. Jeg synes faktisk, at det er lykkedes at skrue en finanslov sammen, der imødekommer rigtig mange områder. Man har taget fat i nogle klumper og er lykkedes med det.

Kl. 14:01

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak! Det er fru Jane Heitmann til en anden bemærkning. (*Kirsten Normann Andersen* (SF): Så tager jeg bare resten af svaret senere).

Kl. 14:01

Jane Heitmann (V):

Det blev i hvert fald klart for alle, at det jo ikke blev en milliard til ældreområdet; det blev en mager finanslov, en lille pulje på 125 millioner, som et antal kommuner kan søge at få del i. Det var så det, man kunne blive enige om mellem SF og de øvrige røde partier.

Men lad mig spørge ind til et enkelt initiativ, som ordføreren nævnte: Alle ældre skal have deres egen hjælper. Nu er der jo så

lavet en kommuneaftale til 1,7 milliarder, som ordføreren jo selv har pointeret løfter området. Hvornår har alle ældre deres egen hjælper?

Kl. 14:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:02

Kirsten Normann Andersen (SF):

De kunne i princippet have haft det for længe siden, hvis det var sådan, at vi havde fået vedtaget et lignende forslag i den seneste valgperiode; men man er nødt til at sørge for, at kommunerne har ro på deres budgetter, hvis det er sådan, at de skal have mulighed for at prioritere faste teams, sådan at de også kan tilbyde den enkelte borger sin egen hjælper.

Så vil jeg lige understrege, at det jo ikke er sådan, at det bare er en mager finanslov. Det er jo ikke sådan, at vi ikke har prioriteret ældreplejen. Kommunerne er prioriteret med 1,7 mia. kr. i aftalen med kommunerne, og det har sikret, at man godt og vel har taget højde for det demografiske pres.

Kl. 14:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste spørger er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 14:02

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til SF's holdning til besparelser ude på den grundlæggende kernevelfærd, f.eks. ude i kommunerne. For herinde i Folketingssalen er SF imod, at der skal spares der, men SF ude i kommunerne støtter jo socialdemokratiske regeringer ind ad en kant og støtter år efter år budgetter, hvor der ligger krav om besparelser helt ude decentralt på de enkelte daginstitutioner og på de enkelte plejehjem, så politikerne i kommunerne kan samle til bunke. Det vil sige, at man tager pengene fra det yderste led og putter dem ind centralt. Hvad er SF's holdning til det?

Kl. 14:03

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:03

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg tror ikke, at man så entydigt kan sige, at sådan gør kommunerne. Jeg tror faktisk, at kommunerne er lige så forskellige som antallet af kommuner. Men jeg har lyst til at sige, at vi da i SF ikke har et ønske om at bruge en eneste krone mere, end der rent faktisk er brug for. Jeg vil ikke afvise, at man godt kunne have valgt at bruge pengene anderledes. Det er der nogle historiske forklaringer på. Der kom en kommunalreform, og der er prioriteret på sundhed på en måde, der også har skabt nogle bureaukratiske led, som man godt kunne have kigget på.

Selvfølgelig skal man bruge pengene fornuftigt, og jeg har ikke nogen problemer med besparelser, hvis det giver mening. Til gengæld vil jeg så også rigtig gerne sørge for, at vi først og fremmest prioriterer kernevelfærden. Det trænger vi ærlig talt til at gøre noget ved.

Kl. 14:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:04

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nu skete det her jo i 2014 under den tidligere regering, som SF også støttede herinde fra Folketingssalens side af, nemlig at man valgte at

gøre det i Aarhus Kommune, hvor jeg kommer fra, og hvor SF også støttede det. Samtidig tordnede man imod et omprioriteringsbidrag, som også flyttede rundt på pengene. Det var ikke, fordi pengene bare forsvandt. Så jeg savner kontinuitet i det her. Er man kun imod effektiviseringer, når de sker fra den borgerlige side, eller er man også tilhænger af, at man konstant effektiviserer ude i kommunerne? For de penge, som man har givet i finanslovforhandlingerne, er der jo ingen garanti for ryger ud til lærere. Der er ingen garanti for, at de ryger ud til børnehaverne. De kan lige så godt ende i kommunekassen – helt centralt – og blive brugt på andre ting.

Kl. 14:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Det er ordføreren for besvarelse.

Kl. 14:04

Kirsten Normann Andersen (SF):

Det er jo rigtigt. Det er også derfor, at vi er endt i en situation, hvor vi synes, vi har været nødt til at kræve minimumsnormeringer, for det er jo også en prioritering af lokale forhold. Så selvfølgelig vil der også være nogle politiske prioriteringer, hvor man siger, at det her vil vi simpelt hen rigtig gerne have.

Lad mig lige sige, at omprioriteringsbidraget jo i virkeligheden bare var sådan en karrusel, hvor man lod pengene flyve rundt i en centrifuge, uden at der rigtig var nogen, der faktisk formåede at gribe dem igen. Det var noget af det mest bureaukratiske, jeg nogen sinde har set i forhold til budgetmæssige tiltag.

Kl. 14:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for SF. Spørgsmålene er blevet besvaret, og så er den næste ordfører hr. Peder Hvelplund, der kommer fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:05

(Ordfører)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Først på det år, der nu går på hæld, kom VIVE, det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd, med en skræmmende rapport om forholdene i hjemmeplejen. Det drejer sig nærmere bestemt om den hjemmehjælp, som de svageste ældre modtager. Tallene talte deres eget tydelige sprog, næsten halvdelen af de svage ældre modtager i dag ingen form for hjælp, hverken fra familie, hjemmehjælp, venner eller privat købt hjælp. I 2007 var det hver tredje, der ikke fik hjælp. Svage ældre er ældre, der selv vurderer, at de ikke kan udføre en eller flere hverdagsopgaver uden hjælp, f.eks. at gå udendørs, tage tøj på eller gå i bad. Selv blandt de allersvageste ældre, som har behov for hjælp til mere end en hverdagsopgave, er der mange, der ikke modtager hjælp.

Udviklingen ser udelukkende ud til at skyldes, at langt færre i dag får hjemmehjælp til praktiske opgaver. Antallet af svækkede ældre, der modtager praktisk hjælp, er de seneste år faldet fra 43 pct. til 25 pct. Selv når man renser tallene for effekter af rehabilitering og alle, der har en ægtefælle til at hjælpe, er faldet markant, nemlig fra 36 pct. til 25 pct. Blandt de mest svækkede ældre er andelen, der må klare sig selv uden hjælp, steget fra 17 pct. til 29 pct. de seneste 10 år. Det er en direkte konsekvens af adskillige års nedskæringspolitik, hvor kommunerne ikke er blevet tilført tilstrækkelige midler til det stigende antal ældre. Det har betydet nedskæringer, der har dramatiske konsekvenser for ældre borgere og deres pårørende.

Det er vigtigt at understrege, at det ikke er, fordi vores byråd er befolket med onde mennesker, der hver morgen står op med ønsket om at forringe vilkårene for deres ældre borgere og deres pårørende, det er, fordi vi ikke har tilført tilstrækkelige midler. Det har bl.a. betydet, at vi har oplevet kommuner, der har overvej

et skæret ned på rengøring, så der kun tilbydes rengøring hver femte uge. Hver femte uge! Det er konsekvensen af flere år med det, man kalder ansvarlig økonomisk politik. Jeg bliver bare nødt til at spørge: Ansvarlig for hvem? Konsekvensen er klar, en overhængende risiko for, at vi får en ældrepleje, der er delt op i et A- og et B-hold, hvor de, der har råd, kan købe sig til ekstra hjælp, hvor de, der har ressourcestærke pårørende, kan trække på hjælp, mens de, der ikke har, er overladt til sig selv. 73.000 svage ældre modtager hverken hjælp fra det offentlige eller fra andre. De er overladt til sig selv, selv om de angiver, at de har klart behov for hjælp. Det er konsekvensen af adskillige års udsultning af ældreplejen.

Derfor er det også positivt, at det i forståelsespapiret blev slået fast, at udgifterne til velfærd som minimum skal følge det demografiske træk. Det betød en økonomiaftale, der gav det største økonomiske løft til kommunerne i de seneste 10 år. Det er ikke en aftale, der løser alle problemer, men som er det første skridt mod en mere værdig ældrepleje. Det er en økonomiaftale, der er med til at sikre en bund under velfærden. Enhedslisten vil fortsat arbejde for at sikre et egentligt velfærdsloft, også i ældreplejen, og derfor vil vi fortsat arbejde for at sikre minimumsrettigheder for de ældre, for at social omsorg bliver skrevet ind i serviceloven, for at få en national pårørendestrategi og en styrket indsats for at sikre bedre bo- og levemuligheder for de ældre, også de ældre på plejehjem.

Samtidig har vi en vigtig opgave med at fastholde og tiltrække personale ved at sikre gode løn- og ansættelsesforhold for vores dedikerede ansatte, velfærdens helte, der leverer en fantastisk indsats i ældreomsorgen, der også mange steder heldigvis fungerer rigtig godt. Men vi har et stykke vej endnu. Vi har sammen med regeringen taget de første små, men vigtige skridt i retning af at sikre en ældrepleje, hvor alle, der har et berettiget behov for hjælp, kan få det. Vi ser frem til at fortsætte arbejdet, og især med at få fokus på at nedbringe uligheden er det vores klare forventning, at vi også kan forbedre forholdene for de ældre, især de svageste ældre. Det burde være en selvfølgelig.

Derfor skal jeg meddele, at Enhedslisten også kan bakke op om det forslag til vedtagelse, som den socialdemokratiske ordfører tidligere læste op.

Kl. 14:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er et par korte bemærkninger til ordføreren. Først fra fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:09

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, og tak for talen. Det undrer mig bare, at Enhedslisten taler så varmt om, hvor mange ting man skal gøre på ældreområdet, når man ikke har prioriteret det mere i finansloven. Og når man snakker om den her kommunaftale – at den er så god, og at vi nu i hvert fald kan sikre, at man får en bedre ældrepleje – så kan jeg bare konstatere, at det jo ikke er det, der sker. Altså, det, der sker, er jo, at man sparer på klippekortordningerne. Det, der sker, er, at flere kommuner lige har lavet en række budgetaftaler. Så hvordan kan det være, at det ikke er det, der sker i den her økonomiaftale, som alle praler rigtig meget af? Altså, der sker ikke det, som jo var ønsket, da man lavede den her økonomiaftale. Hvordan vil Enhedslisten sikre, at midlerne går til de ældre? For det handler jo også om, at det er et prioriteringsspørgsmål i kommunerne.

Kl. 14:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:10

Peder Hvelplund (EL):

Altså, jeg vil gerne sige, at jeg ikke praler af den her økonomiaftale. Jeg konstaterer, at den her økonomiaftale præcis dækker det demografiske træk. Vi har på ingen måde sikret, at alle problemer er løst med den her økonomiaftale, men for første gang i adskillige år – i hvert fald så lang tid tilbage, jeg kan huske – laver vi en økonomiaftale, som reelt dækker det demografiske træk og altså reelt anerkender, at kommunerne står i en situation, hvor der kommer flere ældre og der kommer flere børn, og hvor man anerkender, at midlerne selvfølgelig skal følge med, så der er det samme beløb per ældre. De penge, man bruger per ældre, har været faldende de seneste mange år, og der er det bare, jeg siger, at forudsætningen for at kunne sikre en ordentlig ældrepleje er den bund, vi skal lægge ind. Når den ligger der, kan vi gradvis begynde at bygge ovenpå, og det er det, der er Enhedslistens opgave fremover, nemlig at sikre, at vi kommer til at gøre det.

Kl. 14:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 14:11

Karina Adsbøl (DF):

Man kan stadig væk konstatere, at Enhedslisten ikke gik til valg på ekstra penge øremærket ældreområdet på finanslovsaftalen. Det, der sker i øjeblikket, er jo, at der sker besparelser trods en økonomiaftale, hvor alle her fra regeringens side praler af, at man nu har styr på en værdig ældrepleje – nu sker der virkelig noget – men fakta er, at det kan man sådan set ikke mærke.

Jeg vil bare sige, at Dansk Folkeparti har kæmpet for ældreområdet hvert eneste år på finansloven. Hvad havde Enhedslisten med til ældreområdet på finansloven den her gang?

Kl. 14:12

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:12

Peder Hvelplund (EL):

Jeg tror bare, man bliver nødt til at anerkende, at når vi står med så væsentligt et område som ældreområdet, handler det ikke kun om, at man kommer med et beløb på finansloven hver gang. Det handler også om, at man sikrer det grundlæggende rugbrødsarbejde, og det er at sikre, at der er økonomi ude i kommunerne til at tage sig af området. Det er det, vi har prioriteret den her gang. Det er derfor, vi har kæmpet benhårdt for i forståelsespapiret at få skrevet ind, at udgifterne til velfærden skal følge det demografiske træk, for vi kan ikke blive ved med at udhule den kommunale velfærd, og det gør vi, hvis ikke pengene følger med demografien.

Kl. 14:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 14:13

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Der er ingen tvivl om, at jeg elsker tal, og nu bringer ordføreren selv det op om rengøring hver tredje eller femte uge, og jeg går ud fra, at det er Assens Kommune, man henviser til. Lad mig lige pointere, at det var 4 mio. kr., man skulle finde i Assens Kommune til det her. I Assens Kommune har man et samlet budget på 2,7 mia. kr., og det vil sige, at man skulle finde 0,1 pct. Så kan man sige, at det kan man ikke finde. Men jeg var inde at kigge på Assens Kommunes

regnskab, og det viser sig, at i den periode, fra 2016 til 2018, har man hævet udgifterne til centraladministration og ledelse med, hvad der samlet set svarer til 282 kr. pr. indbygger. Det giver 11,5 mio. kr., som man har hævet udgifterne til centraladministration og ledelse med. Det vil sige, at hvis man bare havde halveret det og havde haft en halvt så stor stigning i udgifterne til centraladministration og ledelse i bare de sidste 2 år, kunne man fint have fundet pengene til den her rengøring. Men det ville man ikke i Assens Kommune – nej, man ville hellere bruge pengene på centraladministration og ledelse, og ja, så manglede pengene til rengøring.

Så hvis man havde brugt mindre på centraladministration og ledelse, havde pengene altså været der. Så man skal passe på med den her fortælling om, at det bare handler om flere penge, for det gjorde det ikke i Assens Kommunes tilfælde.

Kl. 14:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:14

Peder Hvelplund (EL):

Jeg kan jo sådan set kun opfordre hr. Lars Boje Mathiesen til at flytte ned til Assens og så stille op til kommunalvalget dernede, for hvis det er så indlysende let at løse den slags problemer, må vi da håbe, at der er nogle kloge folk i Assens, som stiller op til byrådet og dermed kan være med til at løse det så simpelt, som hr. Lars Boje Mathiesen lægger op til.

Virkeligheden kender jeg jo fra min egen kommune. Jeg sidder ikke i byrådet, men jeg ved godt, hvordan prioriteringer foregår der – der bliver også foretaget dumme prioriteringer, og det bliver der altså også nogle gange her i Folketinget. Men den sandhed, vi ikke kan slippe væk fra, er, at når der kommer flere ældre, bliver der også et større pres på ældreplejen. Når VIVE laver sådan en rapport her, som viser, hvordan udviklingen har været de seneste år inden for ældreplejen, også i forhold til de mest svækkede ældre, så er det udtryk for, at det er en udvikling, der sker ude i virkeligheden, og det er ikke kun, fordi der er dumme politikere. Det er simpelt hen også, fordi der ikke er fulgt midler med til at ansætte personale til at tage sig af de svækkede ældre, der er.

Kl. 14:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 14:15

Lars Boje Mathiesen (NB):

En af fordelene ved, at jeg er kommet i Folketinget, er, at jeg nu kan komme efter kommunerne, ikke kun Aarhus, men alle steder i Danmark, og det nyder jeg. Og faktum er nu engang faktum, og når man lader udgifterne stige fra 5.524 kr. til 5.805 kr., er det en markant stigning i udgifterne til centraladministration og ledelse. Det er kommunens egne tal – det er jo ikke nogle, jeg finder på. Kommunen bekræfter, at man har brugt flere penge på centraladministration og ledelse i den periode. Og ja, så er det jo klart, fordi pengene kun kan bruges én gang, at så har man dem ikke til rengøring. Men det er altså politiske prioriteringer, som er sket ude kommunalt.

Kl. 14:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:15

Peder Hvelplund (EL):

Men det er simpelt hen en forsimpeling at påstå, at problemerne i ældreplejen i forhold til det stigende antal ældre kan klares, ved at vi

administrerer dem væk. Vi har i årevis haft et regime, hvor vi både har haft omprioriteringsbidrag, hvor vi har haft produktivitetskrav, og hvor man gradvis har forlangt, at der skulle leveres mere for de samme midler. Det har Enhedslisten aldrig nogen sinde støttet – det har vi ikke – og det har vi også stemt imod hver gang, og vi har også rejst forespørgsler om det.

Jeg skal bare sige, at hvis man fortsætter med det regime, er det tydeligt at se, hvor det bringer os hen – det bringer os i en situation, hvor ældreplejen bliver presset, hvor vores sundhedsvæsen bliver presset, og hvor det går ud over ældreplejen, og hvor det går ud over patientsikkerhed og arbejdsmiljø.

Kl. 14:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Næste spørger er hr. Henrik Dahl, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:16

Henrik Dahl (LA):

Da jeg var barn kostede et farvefjernsyn cirka 8.000 kr. Og nu koster det cirka 2.000 kr. Betyder det, at et farvefjernsyn i dag kun er en fjerdedel så godt, som et farvefjernsyn var, da jeg var barn?

Kl. 14:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Peder Hvelplund (EL):

Nej, men et farvefjernsyn er også noget andet end et menneske. Det er ikke sådan, at mennesker generelt er blevet en fjerdedel lettere at passe i løbet af de sidste 10 år. Det har jo noget med teknologi at gøre. Det her handler om, at man skal ud og levere en relationel behandling. Den kan du ikke bare spare på. Jeg ved ikke, hvordan du vil lave et produktivitetskrav på en relation, hvordan du vil sikre, at den teknologiske udvikling gør, at en relation opstår fire gange lettere i dag, end den gjorde for 10 år siden. Så simpelt er verden ikke skruet sammen. Når det handler om mennesker, og når det handler om omsorg, så er det ikke bare noget, vi kan skære ned på den måde.

Kl. 14:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Henrik Dahl.

Kl. 14:17

Henrik Dahl (LA):

Nej, prisen siger nemlig ingenting om kvaliteten, og det gør den selvfølgelig heller ikke inden for den offentlige sektor. I Ikast-Brandeborg Kommune prøver man nu med den hollandske Buurtzorgmodel for ældreomsorg. Den er dyrere pr. time, men den er samlet set billigere, fordi den bare er meget bedre og meget mere produktiv. Er det en vej, Enhedslisten kunne forestille sig man kunne gå?

Kl. 14:17

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Peder Hvelplund (EL):

Altså, jeg kan i hvert fald konstatere, at hr. Henrik Dahl har fuldstændig ret, når han siger, at pris og kvalitet ikke hænger sammen. For i forhold til den helt enestående og dedikerede indsats, som vores sosu-hjælper gør udeomkring i kommunerne, bliver de overhovedet ikke belønnet efter fortjeneste. De får en usselt lav løn i forhold til det, de leverer. Og så er det fuldstændig klart, at hvis vi skal se på, hvordan vi får sikret en bedre ældrepleje, så handler det

også om at kunne tiltrække og fastholde dygtigt personale. Og det handler bl.a. om at sikre nogle bedre løn- og arbejdsvilkår, og der er vi fuldstændig åbne over for at se på, hvilke modeller der gør, at vi kan sikre det.

Kl. 14:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Per Larsen, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:18

Per Larsen (KF):

Tak for det. Og tak for en udmærket tale til hr. Peder Hvelplund, ordføreren. Jeg ved jo, at du ikke er resistent over for fakta. Vi bor jo i den samme kommune. I har jo også i den her vedtagelsestekst, I har lavet sammen og tilsluttet jer, lagt meget vægt på de her 1,7 milliarder, som er tilført kommunerne. I skriver her, at det dækker den demografiske udvikling som minimum, og kernevelfærden løftes, så kommunerne kan prioritere et reelt løft af ældreplejen.

Eksempelvis har man jo i vores kommune, og sådan er det jo faktisk i mange kommuner, rent faktisk været nødt til, på grund af at økonomien simpelt hen er så stram, at reducere budgettet på ældreplejeområdet for 2020. Kan ordføreren bekræfte det?

Kl. 14:19

Første næstformand (Karen Ellemann):

Jeg vil minde spørgeren om, at direkte tiltale i Folketinget ikke er muligt; men ordføreren har mulighed for at besvare spørgsmålet.

Kl. 14:19

Peder Hvelplund (EL):

Tak. Så vil jeg straks besvare hr. Per Larsens spørgsmål. Jeg tror faktisk ikke, at ordføreren har ret i, at ældreområdet bliver beskåret i det nye budget, men det er muligt – det skal jeg ikke afvise. I hvert fald vil jeg give spørgeren ret så langt som til at sige, at den økonomiaftale, der er kommet her, ikke løser problemerne ude i kommunerne i første omgang. Det betyder heller ikke, at der ikke er kommuner, der laver nedskæringsbudgetter. Det er bl.a. også derfor, at vi skal i gang med at have kigget på den udligningsreform her efter nytår, fordi der stadig væk er store uligheder kommunerne imellem.

Det, der er min pointe i forhold til det – eller det, der er Enhedslistens pointe – er bare, at hvis det er sådan, at vi skal sikre, at kommunerne får muligheden for at kunne løse opgaven med det stigende antal ældre, jamen så er det også nødvendigt, at man får tilført midler fra centralt hold, altså fra staten, igennem økonomiaftalerne, så det sikres, at der kan blive ved med at være de samme antal midler pr. enkelte ældre – også når antallet af ældre stiger.

Kl. 14:20

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Per Larsen.

Kl. 14:20

Per Larsen (KF):

Tak for det. Jeg kan sådan set erklære mig enig med ordføreren i, at vi også har et udligningsproblem, som gør, at der er nogle udfordringer, som er helt uoverskuelige for nogle kommuner rundt omkring i landet, og som jo presser på velfærden hele vejen rundt. Det er uomtvisteligt, sådan som landet ligger.

Kl. 14:20

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:20

Peder Hvelplund (EL):

Ja, og derfor ser jeg også frem til, at vi skal have lavet en ny aftale om udligning, for det er jo fuldstændig rigtigt, som ordføreren også påpeger, at det medfører en skævvridning, hvor der er kommuner, som oplever det, at de faktisk bliver nødt til at sætte skatten op, samtidig med at velfærden falder. Det er klart, at det er noget, vi bliver nødt til at få kigget på – også i forbindelse med en udligningsreform.

Kl. 14:21

Første næstformand (Karen Ellemann):

Der er ikke flere spørgsmål til ordføreren. Tak til ordføreren fra Enhedslisten. Den næste ordfører kommer fra Det Konservative Folkeparti, og det er hr. Per Larsen. Velkommen.

Kl. 14:21

(Ordfører)

Per Larsen (KF):

Tak for det. Jeg vil tage udgangspunkt i virkeligheden. Virkeligheden er, at der op til valget, vi havde her i foråret, rent faktisk blev ført valgkamp i rigtig, rigtig lang tid. Nu kommer jeg jo fra Nordjylland, og det var sådan, at der stod »Velfærd først« i stort set alle busskure i hele regionen i mindst et års tid, sådan som jeg husker det. Og det gav jo selvfølgelig et vist forventningspres i forhold til det, borgerne fik indtryk af ville komme til at ske.

Fakta er jo så nu her, hvor der er blevet lavet aftaler med regionerne og aftaler med kommunerne, og hvor der også er indgået en finanslovsaftale, at der er et voldsomt pres, som ikke er dækket ind, når man kigger rundt omkring. Jeg sidder jo i regionsrådet i Region Nordjylland, og i mandags havde vi hospitalsledelserne inde. Det var sådan, at der tilflød Region Nordjylland 134 mio. kr. i henhold til den aftale, der blev indgået mellem Danske Regioner og regeringen. Når de penge så er blevet fordelt ud, er det sådan, at der på vores store sygehus, Aalborg Universitetshospital, mangler i omegnen af 77 mio. kr., som de har været nødt til at reducere budgetterne med – altså ret kraftige reduktioner, som også betyder, at de er ude at afskedige personale og kommer til det her i den nærmeste fremtid.

På samme måde er det med vores regionshospital, som har hovedsæde i Hjørring. Der var også en manko på i omegnen af 40 mio. kr., som de er nødt til at skulle ind at reducere deres budgetter med, hvilket betyder, at de er nødt til at skulle afskedige personale. Og der har så sent som her til morgen været et længere interview med Hovedudvalgets næstformand, tillidsmanden på Regionshospital Nordjylland, som er meget bekymret for udviklingen.

I forhold til den kommune, som jeg bor i, nemlig Hjørring Kommune, er vi også bekendt med, at man har været nødt til at reducere på det område, der hedder sundhed-, ældre- og handicapområdet med et væsentligt millionbeløb, hvad der jo selvfølgelig gør, at de kommer til at stramme endnu mere til.

Jeg har også lige læst her til morgen, at Læsø Kommune har været i Indenrigsministeriet, fordi de jo simpelt hen har en kæmpe udfordring med at få økonomien til at hænge sammen. De kommer til at mangle 10-12 mio. kr., og det er mange penge for sådan en lille ø som Læsø. De var såovre ved social- og indenrigsminister Astrid Krag her i dag og blev så sendt hjem med mulighed for at låne nogle penge. Og det er jo ganske udmærket lige her og nu, men det er sådan med penge, der bliver lånt, at det nogle, der skal betales tilbage. Så det er jo en stakket frist.

Vi har altså nogle væsentlige, store udfordringer ude i virkeligheden – derude, hvor menneskene er; derude, hvor kernevelfærden udmøntes; ude ved alle borgerne. Der er nogle væsentlige økonomiske udfordringer, som jeg forestiller mig befolkningen forud for valget måske fik et indtryk af ville blive lignet ud og være knap

så voldsomme. Det er stramt, og derfor skal der selvfølgelig også gøres noget væsentligt, for at man kan sikre, at vi kan opretholde en ordentlig ældrepleje og en tryk alderdom for de ældre.

Der er jo sådan nogle ting, som man godt kan tage i anvendelse, og som ikke koster en hel masse. Der har jo også været forslag her fra talerstolen i formiddags. Jeg tænker på sådan noget som elektronisk overvågning af ældre. Jeg synes, at vi skal sikre, at folk får mulighed for i deres alderdom at tilvælge elektronisk overvågning, hvis det er sådan, at man på et tidspunkt kommer i en situation, hvor man bliver dement og ikke kan tage vare på sig selv i samme omfang, som man har kunnet tidligere. Vi skal altså sikre, at man selv tager stilling til, om man, når man bliver ældre – det vil jeg i hvert fald gerne selv – vil have en form for overvågning, sådan at man ikke risikerer at komme af dage på grund af drukneulykker eller dø af frost og kulde eller andet, som vi somme tider ser.

Jeg synes også, at der er nogle spændende tiltag i forhold til oprettelse af friplejehjem. Noget af det, der kan være med til at styrke lokalsamfundene, er, at der også er en øget aktivitet der. En tidligere ordfører var inde på det her med frivillighed i ældreplejen og ældreomsorgen. Der kan også være nogle aktivitetsmuligheder i forhold til mindre plejehjem. På samme måde er der også nogle muligheder med hensyn til hjemmeplejen, hvor man jo også skal sikre, at der opstår en synergi i forhold til nye muligheder.

Så sådan samlet set, når vi ser bort fra pengene, som jo langt hen ad vejen mangler, skal kræfterne slippes fri og kreativiteten slippes fri, sådan at man får noget synergi og sikrer de ældre en tryk alderdom.

Og så skal jeg sige både på Det Konservative Folkepartis vegne og på Venstres vegne, at vi selvfølgelig støtter det forslag til vedtagelse, som er blevet fremsat sammen med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance.

Kl. 14:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den konservative ordfører. Og der er et ønske om en kort bemærkning til ordføreren fra fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 14:27

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Altså, ud over at jeg kan høre, at ordføreren er enig i, at det kan være svært at fylde op på det efterslæb, der er på både sygehusene og i ældreplejen i kommunerne, så bliver jeg alligevel i tvivl om, hvad ordføreren selv tænker i forhold til ældrepleje som sådan. Er ordføreren ikke enig i, at de 1,7 mia. kr., som er afsat til kommunerne, i det mindste dækker det demografiske træk, så man har mulighed for i kommunerne i det mindste at følge med udviklingen, i takt med at flere og flere ældre får brug for ældrepleje?

Kl. 14:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:27

Per Larsen (KF):

Nu er prioriteringerne jo lagt ud til kommunerne, og det betyder, at kommunerne skal udmønte de midler, der er afsat til hele området, hele den kommunale sektor. Og der foregår jo forskellige prioriteringer, og det er jo ikke sådan, at man kan være sikker på, at lige nøjagtig det demografiske pres, der er på ældreområdet, også bliver dækket ind. For det er jo et kommunalt ansvar. Så i nogle kommuner vil der måske nok være mulighed for at dække det ind og vilje til det. Men andre steder er det måske mere så som så, fordi man måske har andre områder, som presser sig mere på.

Kl. 14:28

Kl. 14:30

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:28

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg kan også spørge på en anden måde. Er ordføreren enig i, at i de sidste 4 år har man ikke haft budgetter i kommunerne, som sikrede, at man kunne følge med i det demografiske træk? Det er der trods alt rettet op på med den her finanslov.

Kl. 14:28

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:28

Per Larsen (KF):

Igen er det jo sådan, at de aftaler, der er lavet gennem årene, er udmøntet ude i kommunerne, og nogle kommuner vil givetvis have dækket det af, sådan at de har haft det samme niveau. Andre steder vil de have haft andre udfordringer, som man måske har brugt nogle af midlerne til, og derfor har man så ikke dækket det af. Derfor ser vi også forskelligheder i den ældrepleje, man ser rundt omkring i kommunerne.

Kl. 14:29

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er fru Karina Adsbøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:29

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Det, jeg lige studsede over, var det, ordføreren sagde, om, at man selv skulle vælge teknologi, og hvordan man gerne ville behandles, når man blev ældre. Jeg tænker, at vi også snakker om magt her, magtanvendelse, når ordføreren snakker om teknologier. Men der vil jeg bare sige, at vi jo har vedtaget det, at man som borger i dag kan lave et behandlingstestamente, så man kan frasige sig livsforlængende behandling, og man kan også skrive sine ønsker ned i forhold til magt, eller hvis man bliver dement eller andet. Men tænker ordføreren – for ordføreren nævnte det i sin tale – at det ikke er nok med det behandlingstestamente og livstestamente, som man i dag kan gå ind på sundhed.dk og lave?

Kl. 14:30

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:30

Per Larsen (KF):

Nu har jeg ikke selv været inde og se, hvordan det lige nøjagtig er udformet. Men jeg har det bare sådan, at magt jo dækker bredt, og i min optik er det ikke magt, hvis det er sådan, at man beder om at få en form for elektronisk overvågning, hvis man bliver dement. Det vil jeg ikke selv betragte det som, hvorimod der kan være andre ting, som vil blive betragtet som en form for magtanvendelse, og som så også skal registreres som sådan.

Kl. 14:30

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Karina Adsbøl.

Karina Adsbøl (DF):

Mit spørgsmål til ordføreren går på, om ordføreren mener, at der i dag er barrierer for at kunne opnå det, ordføreren ønsker, nemlig at man selv skal kunne sige, at man gerne vil have et armbånd, hvis man bliver dement eller andet. Mener ordføreren, at der er barrierer for, at man kan det i dag, eller hvordan?

Kl. 14:30

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:30

Per Larsen (KF):

Som sagt har jeg ikke lige været inde og tjekke, og det kunne jo godt være, at jeg skulle det. Men det korte af det lange er bare, at jeg synes, det vil være hensigtsmæssigt, hvis det er sådan, at man selv har mulighed for at gøre det, inden man bliver ældre og måske bliver dement og ikke kan tage vare på sig selv i samme omfang, som man kan, når man er sund og frisk og rask.

Kl. 14:31

Første næstformand (Karen Ellemann):
Den næste spørger er fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:31

Birgitte Vind (S):

Tak for det, og jeg vil meget gerne sige tak for ordførertalen. Jeg kan mærke, at der brænder et varmt konservativt hjerte for de ældre helt oppe i Hjørring, og det er rigtig dejligt at mærke. Det er bare så godt at vide.

Det, jeg også blev optaget af i dag, var, at jeg jo kan høre, at ordføreren anerkender, at det virkelig står sløjt til og har stået sløjt til meget længe i det kommunale landskab. Så jeg vil bare lige høre, om ordføreren kan bekræfte, at de 1,7 mia. kr., som den nuværende regering med støttepartierne nu har afsat, vil være et reelt løft af kommunernes mulighed for at løfte ældreplejen.

Kl. 14:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:32

Per Larsen (KF):

Jeg er så desværre ikke sikker på, at det på den måde er et reelt løft i alle kommuner. For som jeg også tidligere sagde, er det jo et spørgsmål om, hvordan man har prioriteret ude i kommunerne. Der er jo masser af udfordringer i kommunerne, alt efter hvordan de nu er organiseret. Vi ser jo, at der er kommuner, som rent faktisk laver budgetter med store overskud, og vi har altså også kommuner, som virkelig, virkelig har store problemer med at få økonomien til at hænge sammen. Jeg nævnte selv her til start Læsø Kommune, som nu har fået en dispensation til at låne et stort millionbeløb, sådan at de kan få deres drift til at hænge sammen, og det er jo uholdbart på den lange bane.

Kl. 14:32

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Birgitte Vind.

Kl. 14:32

Birgitte Vind (S):

Jeg vil også gerne lige høre ordføreren, om det er ordførerens intention ligesom at stille skrappe krav til det kommunale selvstyre.

Altså, skal vi stramme det kommunale selvstyre, så kommunerne bestemmer mindre? Er det det, ordføreren ligesom lægger op til?

Kl. 14:33

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:33

Per Larsen (KF):

Nej, jeg går bestemt ind for – og det gør Det Konservative Folkeparti – en høj grad af kommunalt selvstyre. Så der er ikke lagt op til, at der skal strammes der. For der er ingen tvivl om, at når man er ude der, hvor tingene foregår, så har man den absolut bedste forudsætning for at prioritere. Og der har vi jo det lokale demokrati med kommunalpolitikere, som kan træffe den slags afgørelser. Så det er der bestemt ikke lagt op til.

Kl. 14:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:33

Peder Hvelplund (EL):

Tak, og tak til ordføreren for talen. Nu var det bare, fordi ordføreren nævnte det her i talen, og vi havde også lidt en debat om det tidligere. Nu har jeg lige været inde for at se på budgettet for Hjørring Kommune, og der er faktisk ikke besparelser på sundheds- eller handicapområdet i år. Tværtimod dækker man præcis de stigende udgifter, og så kan jeg så oplyse ordføreren om – og det kan jo være, det glæder nogle af kollegaerne fra Nye Borgerlige og Liberal Alliance – at det eneste sted, der er besparelser på budgettet i Hjørring Kommune i år, faktisk er på administration, hvor man er inde for at se, om man kan finde 15 mio. kr. på besparelser og effektiviseringer.

Kl. 14:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:34

Per Larsen (KF):

Det er jo godt for de ældre, hvis det er sådan, at man har løftet. Mit ræsonnement går på en avisartikel, jeg så for et par måneder siden, dengang man lavede budget, om, at man simpelt hen skulle igennem en spareøvelse, sådan at man fik budgettet i balance. Der konstaterede jeg i hvert fald, at der var besparelser for et større millionbeløb, som man reducerede med.

Kl. 14:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:34

Peder Hvelplund (EL):

[Lyddudfald] ... og det tror jeg ordføreren har fuldstændig ret i. Det er nemlig nogle af de besparelser, der ligger tilbage i tiden, og de stammer altså fra de tidligere budgetår, hvor der netop ikke har været tilstrækkeligt med midler, og det er klart, at nogle af de budgetbesparelser, man vedtog dengang, jo rækker ind i nogle af de efterfølgende overslagsår, og det er kun i forbindelse med det nye budget, der er lavet, at det er lykkedes ikke at skulle vedtage nye besparelser. Men det er klart, at alle de gamle besparelser kan man ikke rulle tilbage, så det er noget af det, som vi håber på vi gennem fremtidige kommuneaftaler kan sikre et generelt løft.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:35

Kl. 14:35

Per Larsen (KF):

Jamen det er klart nok, at de bliver glade ude i kommunerne, hvis det er sådan, at der bliver tale om et reelt løft, sådan at de kan give en bedre ældrepleje, ligesom de på mange andre områder selvfølgelig også vil kunne løfte velfærden. Det er der helt klart masser af kommunalpolitikere der gerne vil, for de sidder netop derude i virkeligheden og ved, hvor skoene trykker.

Kl. 14:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Den næste ordfører er fra Alternativet, og det er fru Susanne Zimmer. Velkommen.

Kl. 14:36

(Ordfører)

Susanne Zimmer (ALT):

Tak for det. I forhold til ensomhed er det en betydende ting for vores livskvalitet, og det er sådan, at der er 270.000 mennesker i Danmark, der føler sig ensomme, og der er faktisk 2 om dagen, der dør på grund af ensomhed. Og af de 270.000 er de 50.000 mennesker ældre, og det vil vi i Alternativet gerne gøre bedre. Derfor er et af vores forslag, at vi arbejder mere med generationshuse. Vi har brug for at være mere sammen på tværs af alder, og vi har ikke godt af den opsplitning, der er i vores liv imellem aldersgrupper. Det kan vi tage højde for på flere måder. Noget af det, vi kunne gøre, var at kigge på det almene boligbyggeri. Der er allerede nu mange almene boligbyggerier med forskellige boliger, så man kan bo der, uanset om man er studerende eller en stor børnefamilie eller ældre. Der kunne vi godt se, at det kunne være en god ting i hvert fald i det mindste at opfordre til, at man for det byggeris vedkommende laver fælles områder, bl.a. med køkkener, så man kan spise sammen.

Noget andet, der er gode erfaringer med i nogle kommuner, er, at man udvider plejehjemmene til også at rumme kollegieværelser og de unge studerende får nedslag i huslejen ved at bruge noget tid sammen med de ældre. Andre gode eksempler er, at man bygger børnehaver tæt på eller sammen med plejehjemmene, så man kan få samarbejde på tværs af generationerne til stor glæde for både børnene og de ældre.

I forhold til plejehjemmene har vi efter den her store effektiviseringsbølge fået en dehumanisering, som betyder, at man nu er kommet så vidt, at man serverer maden tallerkenvis, fordi det skal gå hurtigt, men der er faktisk taget nogle gode initiativer på nogle plejehjem, der går ud på, at man i stedet for at lave de der afspisninger begynder at gøre det på den måde, at de ældre kan spise med hinanden på skift, så der opstår nogle hyggelige spisesituationer, og den kulturændring kan formodentlig sprede sig. Det kunne føre til, at de ældre ikke behøvede så meget hjælp, fordi de på den måde bliver mere selvkørende, da hjælpen bliver mere differentieret. Til de her ting er vi rigtig glade for, at vi i vores finanslov har fået afsat en pulje til nye og innovative veje og partnerskaber, så vi kan understøtte kommunerne med de her forsøgsprojekter.

Noget andet er, at man i Aarhus har indgået et partnerskab mellem en virksomhed med psykologer og Aarhus Kommune, hvor man så har oprettet et center for livskvalitet, hvor ældre i første omgang på plejehjemmene kan få psykologsamtaler, hvis de er i en krisesituation, f.eks. hvis de har mistet en ægtefælle. Hen ad vejen er det meningen, at det skal udvides til ældre borgere, som ikke er på plejehjem.

Generelt vil vi gerne støtte meget kraftigt op om afbureaukratisering, så vi giver mulighed for, at man gør de ting, der giver mening for de beboere, man har på plejehjemmet, og f.eks. ikke sådan, at man, hvis man går en tur på 7 minutter med en ældre beboer hver torsdag eftermiddag, skal bruge meget længere tid på at dokumentere, at man har gjort det. Så en afbureaukratisering kunne blive til stor glæde for de ældre, men også for medarbejderne, så det kunne blive mere attraktivt for en sosu-assistent at søge arbejde på et plejehjem.

Vi bakker op om den udtalelse, som er blevet læst op af Socialdemokratiet.

Kl. 14:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Alternativet. Der er ikke korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Nye Borgerlige, og det er hr. Lars Boje Mathiesen. Velkommen.

Kl. 14:40

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det er næsten trist, at ordføreren for Enhedslisten ikke er her nu, for så kunne jeg jo lige have pointeret over for ham og spurgt – når han nu snakkede om, at man i Hjørring havde sparet på udgifterne til administration – om man ikke skulle spare på de her grundlæggende ting. Det, som ordføreren fra Enhedslisten så ikke siger, er, at man samtidig har hævet skatten i Hjørring. Det er jo klart, at hvis man bare tager flere penge op af borgernes lommer, så er det ikke så svært at levere mere i kommunkassen. Sådan er det jo, og sådan er der forskel på det – så jeg tvivler på, at Liberal Alliance eller Nye Borgerlige ville kunne have støttet at hæve skatten. Altså, vi tror, at vi kan finde midlerne på andre måder.

Når vi kommer til det her med at styrke ældres sikkerhed, altså det her med en tryk tilværelse, er der jo en lang række elementer, som indgår i det. Grundlæggende handler det om, at vi har skabt et samfund, hvor man som borger er dybt afhængig af velfærdsstaten igennem alle faser af livet, og når man skaber sådan et samfund, overlader man også utrolig meget magt til politikerne. Jeg synes, når jeg kigger på ældreområdet, at de ældre er blevet nogle brikker i et politisk magtspil – år efter år efter år. Og den bedste måde at komme det til livs på er selvfølgelig ved at sørge for, at mennesker gennem et helt liv har langt større frihed og ansvarlighed, både økonomisk, men også menneskeligt, til at træffe de valg, som de synes er de rigtige. Det gør også, at når de kommer til den sidste del af deres liv, så har de haft en mulighed for at have skabt en frihed og en økonomisk frihed til at tilrettelægge deres tilværelse, som de synes giver mening. Det er det, som vi i Nye Borgerlige mener vi som samfund skal sigte efter på det lange stræk.

Så har vi jo nogle umiddelbare udfordringer, som vi står over for på nuværende tidspunkt, og der mener vi, at det med samspilsordningen, omkring, hvordan du bliver modregnet på nuværende tidspunkt, er noget af det, som gør rigtig, rigtig ondt på de ældre. Når vi snakker om tryk her, har mange af de ordførere, der har været på, snakket om plejehjem, serviceniveau og sådan noget, og det er også utrolig vigtige ting, men noget af det, som fylder, når jeg taler med ældre mennesker, er det her med, om de har en tryk og sikkerhed, med hensyn til hvad de har i kroner og øre hver måned, men også over året, og hvad de har i udsigt at kunne have, altså hvilken levestandard, de kan have resten af deres tilværelse.

Der synes jeg, at vi har et behov for også – og det er et fælles ansvar på tværs af alle partier – at skabe en tryk og en sikkerhed, så vi ikke ved hver eneste valgkamp bruger det her område til at love det ene og det andet, for det skaber en utryk derude for de ældre, så de ikke ved, hvad de har at gøre godt med. Så vi bliver nødt til på en eller anden måde at få skabt – og jeg håber, at det er noget, vi kan

gøre på tværs af partiskel – en sikkerhed om de ældres økonomi, så de ved, hvad de har fremadrettet.

Så har vi spørgsmålet om midlerne, altså hvordan midlerne skal bruges, og der er Nye Borgerliges politik jo klokkeklar. Vi mener, at midlerne skal direkte ud til de enkelte plejehjem, altså lige forbi kommunerne, og det er ikke det samme, som at vi vil lukke kommunerne ned, og at vi ikke vil have kommunalt selvstyre. Men vi mener simpelt hen, at der er for mange led mellem der, hvor pengene kommer fra, og dem, som ved, hvordan de skal forvaltes, og det er altså helt ude på de enkelte plejehjem. Så vi vil gerne fjerne de led, og det gør ikke, at kommunerne ikke stadig væk kan have en forpligtelse til at holde øje med de her aktører, som er derude, og sørge for, at de leverer det, som de skal.

Vi vil kunne se, at hvis vi giver større frihed til de enkelte plejehjem og de mennesker, som er derude, og de bestyrelser, der er, de familiebestyrelser, der er, så vil vi kunne løfte det her område og skabe en i min optik langt mere fleksibel og langt bedre ældrepleje. Så der er en lang række områder, hvor vi kunne gøre det bedre for de ældre.

Det sidste punkt, som jeg gerne vil adressere, er måske et, som nogle gange skiller inde i Folketinget. Jeg forstår faktisk ikke altid, hvorfor det der med at fjerne og sænke afgifter skal skille os ad, for hvis man sænker og fjerner afgifter, har det som regel altid den sociale pil nedad, og det har det i hvert fald, når vi taler om ældre; det kan f.eks. være vandafgifter. Nu har jeg siddet i bestyrelsen for Aarhus Vand, hvor man sammen med Aarhus Kommune indførte en årlig afgift på 500 kr. bare lige sådan bum. Man skal ikke sige, at det ikke betyder noget, men det betyder ikke lige så meget for dem i de store huse, der ligger ude i Risskov – for det er en afgift på matriklen – som det betyder for den pensionist, som bor i en ældrebolig.

Der skal vi altså tænke hele det her system igennem og kigge på de her punktafgifter. Når der skal betales elafgift og der skal betales vandafgift, er det altså langt hårdere for en pensionist, som ikke får flere midler og ikke har nogen mulighed for at øge sin indkomst og sin indtægt. Derfor skal vi altså ikke hæve de her afgifter; dem må vi altså holde i ro, således at de ved, hvad de har at gøre godt med. Tak.

Kl. 14:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er en række korte bemærkninger til ordføreren, og den første er fra hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:45

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Det var bare lige for at gøre ordføreren opmærksom på, at ude af øje ikke nødvendigvis er ude af sind, og derfor kunne jeg selvfølgelig sagtens høre, hvad ordføreren sagde i sin tale. Det er jo fuldstændig rigtigt, at man har vedtaget at sætte skatten op i Hjørring Kommune, men ikke så meget, som man gerne ville, for det må man ikke på grund af budgetloven. Så derfor er det blevet til en skattestigning på 0,2 pct., selv om man egentlig søgte om at sætte den op med 0,8 pct. Og når man gør det, er det jo, fordi man er underlagt et økonomisk regime, der gør, både på grund af den demografiske udvikling og den udligningsreform, der er, at der ikke er mulighed for at hente pengene på andre måder end ved at sætte skatten op, hvilket man så ovenikøbet heller ikke må.

Det er jo præcis den udfordring, man står over for i mange udkantskommuner, hvor der er i hvert fald en mindre fraflytning, samtidig med at antallet af ældre stiger. Der er jo mange kommuner, der har den udfordring, og der skal jeg bare høre ordføreren, om ordføreren ikke anerkender, at det, at der bliver flere ældre, kommer til at medføre, at vi skal afsætte flere midler. Eller mener ordføreren, at alting kan klares, ved at man afbureaukratiserer og gør det mere enkelt?

Kl. 14:46

Kl. 14:48

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:46

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nej, absolut ikke. Det er jo logik, at hvis du går fra at have 100 til lige pludselig at have 1.000, så koster det mere. Men det gør jo ikke, at vi fuldstændig mekanisk skal følge den demografiske udvikling og ikke skal give plads til, at der kan prioriteres anderledes i kommunerne. De har altså over 253 mia. kr. om året. Der er mulighed for at lave omprioriteringer inden for de budgetter. Men jeg er da absolut enig i, at hvis der bliver væsentlig flere mennesker, så skal der også flere midler til. Og det er fuldstændig korrekt, at Hjørring Kommune ikke fik lov til at hæve skatten så meget. Det var med 0,2 pct., og det gav, så vidt jeg ved, 20 mio. kr. ekstra. Men så kunne man måske også begynde at kigge på alle de udvalgsrejser, som borgmesteren er ret kendt for at bruge en del penge på deroppe, ikke?

Kl. 14:47

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 14:47

Peder Hvelplund (EL):

Der vil jeg godt lige påpege, at det synes jeg ikke er en fair anklage komme med mod borgmesteren i Hjørring. Det er borgmesteren i Hjørring faktisk ikke kendt for, og der er faktisk et meget stramt politik for, hvad der bliver brugt på udvalgsrejser, så det synes jeg ikke er en rimelig anklage at komme med.

Men det demografiske træk betyder jo lige præcis, at når antallet af ældre stiger, så følger udgifterne med. (*Lars Boje Mathiesen* (NB): Nej, det er ikke det, det betyder). Jo, det er det, det demografiske træk betyder. Det betyder, at når der bliver flere ældre, og hvis man skal have den samme udgift pr. ældre, så er det det, det demografiske træk er udtryk for. Så kan man have det udvidede demografiske træk, hvor man også taler om velstandsstigningen oveni. Men det, det demografiske træk betyder, er lige præcis, at når der bliver flere ældre, så stiger udgifterne tilsvarende, i kraft af at der bliver flere ældre.

Kl. 14:48

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:48

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det, som det demografiske træk er, er en finansministeriel mekanisk beregnet fremskrivning, så det, man står og siger, er simpelt hen ikke korrekt. Så vil jeg godt lige pointere, at hvis vi nu kigger på, hvad kommunerne har brugt pengene på, så har de jo brugt dem på alt andet end grundlæggende kernevelfærd. Jeg har kritiseret Hjørring Kommune, og jeg har også kritiseret Aarhus Kommune og en lang række andre kommuner for, hvordan de bruger penge på udvalgsrejser. Jeg synes, de bruger for mange penge, men det er jo ikke kun det. Det er også på en lang række andre områder, og forhåbentlig er der en, der stiller mig et spørgsmål om det, for så kan jeg forklare, hvilke nogle andre områder det også er.

Kl. 14:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Birgitte Vind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Birgitte Vind (S):

Nu lærte jeg da noget om det demografiske træk. Nu har jeg siddet i Økonomiudvalget i Vejle Kommune i 10 år, og der har vi nu altid udregnet det på en anden måde. Nå, der er åbenbart forskel på kommunerne.

Tak til ordføreren. Hver fjerde svage ældre over 70 får ikke den hjælp, vedkommende har brug for. Det kan være til at gå i bad, det kan være til at tage tøj på, det kan være til at handle ind. Det er simpelt hen fakta. Det er ikke noget, jeg har fundet på, det er fakta. Det er ikke noget, der bare lige er opstået, siden vi kom til magten. Det var sådan set sådan det var for et år siden, og det er ikke blevet bedre. Så kan jeg så forstå, at det, at jeg lige nu går ud og løfter det med 1,7 mia. kr., mener man ikke er den rette vej. Man skal finde pengene på andre måder.

Vi kan ikke løbe stærkere ude i det offentlige, det tror jeg alle ved. Der er ekstremt mange stresstilfælde. Vi kan ikke hæve skatterne. Hvad forestiller ordføreren sig? Hvilke greb er det, man skal tage, hvis ikke vi skal tilføre det offentlige flere midler? Hvordan skal vi hjælpe de ældre?

Kl. 14:49

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:49

Lars Boje Mathiesen (NB):

Åh, jeg bliver altid så glad for det spørgsmål. Lad mig bare lige nævne et par områder. Jeg har jo ikke så lang tid nu her, jo, jeg har 1 minut, så det kan være, at jeg kan nå det. Lad mig bare lige nævne nogle områder. Vi bruger over 11 mia. kr. på eksterne konsulenter om året. Det er jo ét område. Så bruger vi over 20 mia. kr. på et bidrag til EU. Så bruger vi omkring 13 mia. kr. på jobcentrene, som heller ikke giver den helt store værdi. Så har vi en dybt forfejlet ikkevestlig indvandring, som koster over 33 mia. kr. om året. Vi bruger 4 mia. kr. på Danmarks Radio. Altså, eksemplerne står jo i kø, og der kan man finde midlerne. Hvad har jeg nu fundet midler for? 50 mia. kr.? Selvfølgelig kan du da finde dem og omprioritere inden for det offentlige. Det er da bare et spørgsmål om den politiske vilje. Og nu har jeg ikke engang snakket om, hvad man gør ude i kommunerne, for det er næsten endnu værre. Man skal huske på, at de der altså har 252 mia. kr. at gøre godt med, og de bliver ikke forvaltet særlig godt.

Kl. 14:50

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Birgitte Vind.

Kl. 14:50

Birgitte Vind (S):

Jeg er jo ikke specielt overrasket over det svar, jeg får, det må jeg beklage. Måske skulle jeg ikke have spurgt om det. Men jeg vil spørge alligevel: Hvem mener ordføreren skal løbe stærkere ude i kommunerne? Jeg kan bare ikke få øje på, hvem det er, der skal løbe stærkere? Altså, hvis ikke man skal bruge nogle af de mange penge, som ordføreren taler om her, hvem er det så, der skal løbe stærkere?

Kl. 14:51

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 14:51

Lars Boje Mathiesen (NB):

Vi bruger 4 mia. kr. på DR. Det skal vi da ikke gøre. Bum, så har du fundet pengene der. Hvis vi halverer omkostningerne til eksterne

konsulenter, har du fundet pengene der. Socialdemokratiet sagde altså 3 mia. kr., men de har kun fundet 800 mio. kr. Så har du 2,2 mia. kr. ekstra der. Altså, du kan kigge på, hvad de har gjort ude i kommunerne. Fra 2006-2016 er der blevet 58 pct. flere akademikere derude. Der er blevet 170 pct. flere journalister. Der er blevet 273 pct. flere chefer og eksterne specialkonsulenter ude i kommunerne. I Aarhus Kommune, hvor jeg har været, har vi flere journalister ansat end på byens avis. Du kan sagtens finde pengene.

Kl. 14:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Den næste spørger er fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 14:51

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Det regnestykke der med journalisterne tror jeg er leveret på et tidspunkt. Sådan er det nogle gange.

Jeg hæftede mig ved, at ordføreren sagde, at det, ældre er optaget af, er, hvad de har i kroner og øre. Det tror jeg sådan set også der er nogle ældre, der er optaget af, nemlig om de har råd til hverdagen. Der er nogle, der ikke har det nemt. Jeg tror nu altså også, at der er rigtig mange ældre, som er bekymret for, om de kan få den hjælp, som de rent faktisk har brug for. Det synes jeg ordføreren springer fuldstændig over i alle eksemplerne på, hvor man bare kan hente pengene.

Hvis vi nu ikke kan hente pengene ved at fyre de ansatte ude i DR, eller hvad det nu er for nogen forslag, der er jo altså også er en slags flertal for et eller andet sted, hvad tænker ordføreren så er vigtigt for de ældre? Er det vigtigst, at vi prioriterer velfærd, sådan så man kan være sikker på, at man får den nødvendige hjælp? Eller skal vi blæse på det, fordi vi bare kunne have hentet pengene et andet sted? Er det sådan en utopi, som ordføreren bliver ved med at fremføre her?

Kl. 14:52

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:52

Lars Boje Mathiesen (NB):

Utopi? Politik handler om prioriteringer. Vil SF hellere prioritere eksterne konsulenter frem for ældrepleje? Vil SF hellere prioritere at give midler til stats-tv end at hjælpe de ældre? Det kan jeg jo spørge SF om.

Hvis du frigør midler det ene sted, så kan du bruge dem det andet sted. Men når jeg snakker om værdighed og den ældrepleje, der skal til derude, er den bedste måde at sikre det på netop at fjerne alle de her fedttag i embedsværket på vejen ud med de her penge og at give pengene direkte ud til dér, hvor de gør gavn – helt tæt på borgeren. Det vil skabe en kæmpe gevinst og samtidig fjerne rigtig meget administration, bøv l og bavl. Men det handler om prioriteringer. Så SF må også kigge selv i øjnene og sige, at hvis man bliver ved med at give penge til DR, kan man ikke give penge til ældreplejen. Jo, man kan hæve skatten, men det er jo så også i min optik en utopi.

Kl. 14:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:53

Kirsten Normann Andersen (SF):

Et eller andet sted skal pengene jo komme fra, havde jeg nær sagt. Man fjerner pengene til DR, så skal borgeren have pengene op af lommen et andet sted. Det skal de i øvrigt rigtig mange gange i

forvejen. Ældre vil også gerne se tv, ældre vil også gerne have oplevelser, og ældre vil også rigtig gerne have den nødvendige hjælp. Flere og flere borgere er nødt til selv at have penge op af lommen for faktisk at få den nødvendige hjælp, fordi brugerbetaling kommer ind ad bagdøren.

Så uanset alle eksemplerne på konsulenter, tv og alt muligt andet er det så ordføreren holdning, at vi bare overhovedet ikke på nogen måde skal tilføre ældreplejen de nødvendige midler, indtil vi har fundet ud af, om vi så efterfølgende kan rokere om på pengene? Den akutte hjælp først – og så må vi jo diskutere, om vi kan bruge pengene anderledes efterfølgende.

Kl. 14:54

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 14:54

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg har aldrig sagt, at vi ikke skal bruge penge på grundlæggende kernevelværd og de ældre – overhovedet ikke. Men vi skal bare være klar over, at det, når den socialdemokratiske ordfører siger, at hver fjerde ældre ikke får den hjælp, de vil have, er et produkt af det socialdemokratiske system, som SF har støttet sammen med de partier, som har haft magten de sidste 20-25 år. Det er da på grund af det svigt og systemets svigt, at de ældre ikke har, hvad de skal have i dag. Man skal da ikke bebrejde os, som ønsker at ændre det, at de ikke har, hvad de skal have. Jeg har ikke haft ansvaret for, at de ikke har, hvad de skal have. Det har dem, der har siddet med magten herinde i Folketinget de sidste 20 år. De har ansvaret for, at de ikke har det, som de har behov for.

Kl. 14:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Nye Borgerlige. Jeg har ansvaret for, at man prøver at overholde taletiden. Således er spørgsmålene blevet besvaret.

Den næste ordfører kommer fra Liberal Alliance, og det er hr. Henrik Dahl. Velkommen.

Kl. 14:55

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for det, og tak for en rigtig interessant debat. Vi skal snakke lidt om pengetræet, for uden pengetræet kan rød politik ikke lade sig gøre.

Pengetræet stod jo lysegrønt og saftigt i maj måned, da der var valgkamp. Nu er vi kommet til december måned, hvor finansloven skal vedtages, og pengetræet har minsandten tabt bladene – det er jo ganske forfærdeligt – det kan vi tydeligt se i finansloven med de relativt beskedne beløb, der specifikt er afsat til ældre. Sådan er det med pengetræer. De har en årscyklus, og der er aldrig blade på dem her, når finansloven skal vedtages, og derfor er det selvfølgelig ikke så klogt at forlade sig på det her pengetræ. Man skal prøve at tænke anderledes. Det er jo klart, at regeringen ikke har pumpet nær så mange penge specifikt i ældrepleje, som man kunne have gjort med det her pengetræ, og som der var stillet i udsigt under valgkampen, og det fremgår også af det forslag til vedtagelse, som allerede er blevet læst op, og som vi også støtter i Liberal Alliance.

Men jeg tror faktisk også, at vi er nødt til at have en lidt større diskussion. For det hjælper jo ikke at bruge mange penge, hvis man bruger dem forkert, og det er også nødvendigt at tale om det. Der er det bare sådan, at et bureaukratisk system, som vores ældrepleje er, har det sådan, som alle bureaukratiske systemer har det, altså at de ikke rigtig kan producere service. Tænk, hvis restauranter blev drevet af et bureaukrati. Så ville der være en venteliste for at komme

på restaurant, og det ville være forskellige fagspecialer at lave forret, hovedret og dessert, og de ville altid ligge i krig med hinanden om ressourcer. Det ville være en skrækelig oplevelse.

Derfor tror jeg ikke, at vi kommer uden om, heller ikke hvis vi skal snakke om, hvordan man får en tryk alderdom, at diskutere nye modeller for ældrepleje, og der tror jeg, at vi måske på et eller andet tidspunkt skulle tage på en studietur til Ikast-Brande Kommune. For de har jo entret med en hollandsk udbyder af ældrepleje, der hedder Buurtzorg, som har nogle meget flotte resultater, altså en langt højere tilfredshed hos de ældre. Der er en højere timepris – faktisk fordi det er sygeplejersker, der står for det, men de er så bemyndiget til at træffe en masse beslutninger – men med lavere totalomkostninger. Det er meget interessant, og det må vi prøve at se på, for det er bare ikke nok at se på pengene, hvis man bruger dem forkert.

Jeg tror også, at vi skal have lidt perspektiv i det her med at blive ældre. Jeg har altid syntes – det er ikke så meget som politiker, men det er i virkeligheden sådan mere som sociolog – at det var mærkeligt, at man, når man havde en bestemt alder, så skulle forstås på en bestemt måde. Langt de fleste ældre har det godt og siger selv, at de har det godt, og de forstår ikke sig selv som ældre. De forstår sig selv som mennesker med alle de interesser, man nu kan have som menneske. Det synes jeg også vi skal huske. To tredjedele af alle mænd over 85 år mener, at de har det fint, og 60 pct. af alle kvinder over 85 år mener, at de har det fint. Det er jo fantastisk, og man har også haft en stor økonomisk fremgang.

Jeg tror måske også, at vi skal se på det her med Folketingets detailstyring. For jeg har arbejdet på undervisningsområdet i mange år, og der er simpelt hen ikke noget inden for undervisningsområdet, der er blevet bedre af at blive detailreguleret af politikere, og jeg tror ikke, at det har noget med undervisningsområdet at gøre. Jeg tror faktisk, det har noget at gøre med, at detailregulering fra politikeres side ikke er nogen god idé. Det kunne man jo måske løse ved at have noget valgfrihed, sådan at den enkelte ældre skulle tage stilling til kvaliteten af sit tilbud og det ikke var et tilbud, som var detailreguleret herindefra. For det går meget ofte galt.

Taletiden er brugt, men jeg fik også sagt det, jeg gerne ville. Så tak for ordet.

Kl. 14:59

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning fra fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 15:00

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. På nogle stræk kan vi jo sådan set godt blive enige. Men jeg bliver bare lidt i tvivl om det med det der pengetræ. Jeg har jo sådan fået indtrykket af de sidste 4 år, at det var det private pengetræ, som stod saftigt og frodigt med massevis af skattelettelser, og at vi sådan har arvet et offentligt pengetræ, der ærlig talt er noget tjavset, og som trænger til at blive plejet og passet, sådan at vi kan få rettet op på noget af det skæve i sundheden igen, og jeg tror måske i virkeligheden heller ikke, ordføreren mener det alvorligt, når man sammenligner den offentlige sektor med en tarvelig offentlig restaurant, hvis det var sådan, at man overførte den offentlige sektor til restaurantbranchen. Jeg synes eksempelvis faktisk godt, at vi kan være stolte af en velfungerende offentlig sundhedssektor. Til gengæld synes jeg, det er interessant at prøve at kigge på, om man kan organisere ældrepleje på andre måder.

Men når vi er ude i valgfrihed for den enkelte ældre og jeg skal vælge mellem de allermost nødvendige opgaver i forhold til en almindelig hverdag, hvad i alverden skal jeg så vælge fra?

Kl. 15:01

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 15:01

Henrik Dahl (LA):

Det definerende træk ved en velfærdsstat er da ikke, at der finder en offentlig produktion sted, men det er, at der er fri og lige adgang til bestemte kerneydelser, og hvis der er den her frie og lige adgang, vil der efter min opfattelse rent definitorisk være tale om, at vi har at gøre med en velfærdsstat. Derfor bliver diskussionen så, hvordan man producerer de her ydelser, som der skal være fri og lige adgang til, på den mest hensigtsmæssige måde. Der er det bare sådan, at bureaukratier på grund af den måde, som bureaukratier fungerer på, ikke særlig godt kan producere service. Det bør organiseres på en anden måde, hvor den, der skal nyde godt af servicen, er i centrum, og hvor det er den pågældendes behov, man tager udgangspunkt i. Men det definitoriske træk ved en velfærdsstat er fri og lige adgang og ikke offentlig produktion. Det er jeg simpelt hen ikke enig i.

Kl. 15:02

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 15:02

Kirsten Normann Andersen (SF):

Jeg synes sådan heller ikke, at vi skal tale om den offentlige sektor som en produktionsvirksomhed. Jeg synes, vi skal anerkende, at velfærd er en udgift, som vi alle sammen er med til at finansiere for at lykkes med at gøre nogle ting, som man simpelt hen ikke kan tjene penge på. Det gør vi, fordi vi vil det for hinanden, mens det private marked jo er drevet af udbud og efterspørgsel og dermed også fortjeneste.

Men ordføreren svarer jo ikke på, om der, når vi har skåret ind til benet i ældreplejen, som vi har i dag, så ikke bør tilføres midler, sådan at man kan få rettet op på en ærlig talt ret tarvelig ældrepleje, som vi holder den i dag?

Kl. 15:02

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 15:02

Henrik Dahl (LA):

Jeg mener det alvorligt, når jeg siger, at jeg tror, at der er nogle organisatoriske problemer, som man også er nødt til at grave ned i. Vi har det næsthøjeste skattetryk i OECD, og vi har den næststørste offentlige sektor. Det er et kors for tanken, at man ikke kan få det til at fungere. Det er simpelt hen en kors for tanken, at man kan bruge så mange penge og opleve problemer med det. Det må da være muligt at få det til at fungere, og derfor må man se på organisationen.

Kl. 15:03

Første næstformand (Karen Ellemann):
Næste spørger er hr. Nils Sjøberg, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:03

Nils Sjøberg (RV):

Tak. Jeg vil godt tage fat dér, hvor SF's ordfører slap, for jeg undrer mig lidt over den der sammenligning mellem restauranten og så det offentliges måde at drive plejehjem eller give anden form for hjælp til ældre på. Jeg kunne godt tænke mig at stille det spørgsmål, om man reelt kan sætte de to ting op og sammenligne dem? Jeg har jo den opfattelse, at den offentlige ydelse, hjælpen til den ældre, er noget, vi bør give, og det må så koste det, det koster, og det kommer

givetvis til at koste mere de næste mange år, fordi vi får flere ældre og andre, der har brug for hjælp. Og så er der samtidig den her opfattelse af, at det skal foregå, som var det på en restaurant.

Vil det sige, at ordføreren ønsker, at den enkelte ældre selv skal betale, som var det f.eks. på en restaurant?

Kl. 15:04

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 15:04

Henrik Dahl (LA):

Mine pædagogiske evner må have svigtet mig, for jeg prøvede at sige, at i en velfærdsstat er der fri og lige adgang til de ydelser, velfærdsstaten stiller til rådighed. Så er der en diskussion om, hvordan man organisatorisk frembringer service, og det er diskussionen om, hvordan man organisatorisk frembringer service, jeg tager op. Det er ikke spørgsmålet om fri og lige adgang.

Der siger jeg bare, at hvis man vil lave vellykket service, kan det ikke laves bureaukratisk, fordi bureaukratiet sætter sig selv i centrum. Man er nødt til at sætte brugeren af service i centrum rent organisatorisk – og det kan et bureaukрати ikke finde ud af.

Kl. 15:04

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Nils Sjøberg.

Kl. 15:04

Nils Sjøberg (RV):

Tak. Jeg vil godt følge op på det med den frie og lige adgang. Vi har en gruppe borgere blandt de ældre, for der er også ulighed i alderdommen, så hvordan vil ordføreren rent faktisk sikre, og hvordan kan ordføreren rent faktisk forestille sig, at det her skal lade sig gøre for den gruppe, som netop ikke har mulighed for det, som ikke har økonomi til det? Vi synes ikke, at nogen skal betale for det.

Kl. 15:05

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 15:05

Henrik Dahl (LA):

Jamen jeg forstår faktisk ikke spørgsmålet. Altså, vi går i Liberal Alliance ind for, at vi skal have en velfærdsstat. I en velfærdsstat er der fri og lige adgang til de goder, som velfærdsstaten stiller til rådighed. Det har jeg overhovedet ikke sat til diskussion – det er vi formentlig enige om. Der er bare en diskussion om, hvordan man organiserer frembringelsen af de ydelser, der er brug for. Det er det, diskussionen drejer sig om.

Kl. 15:05

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Liberal Alliance. Der er ikke flere spørgsmål til ordføreren.

Hermed er vi i talerrækken kommet til sundheds- og ældreministeren.

Kl. 15:06

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Tusind tak, formand. Og tak for debatten i dag. Jeg har så dårlig en stemme, at jeg får Gajoler af alle mulige søde kollegaer, og jeg undskylder igen på forhånd. Men det er jo privilegeret at få lov til at sidde på pladsen og lytte til virkelig gode indlæg og spændende spørgsmål og en god debat. Så tak for indsatsen til alle.

Grundlæggende handler det om, hvordan vi skaber en tryk og værdig alderdom for alle – set fra forskellige synspunkter. Og de-

batten i dag viser, at vi er kommet langt omkring og har drøftet nogle helt centrale udfordringer på ældreområdet. Og hvis jeg skal opsummere debatten i dag, må man vel sige, at alle partier i bund og grund vil det samme, nemlig at vi alle skal kunne gå en tryk alderdom i møde. Der, hvor vandene skilles, er selvfølgelig ved, hvordan vi sikrer det.

Som jeg har lagt det frem, har regeringen valgt at sætte en ny retning for ældreområdet; en retning, hvor vi tager fat på en langvarig genopbygning af velfærden, og hvor vi først og fremmest sikrer, at rammerne er i orden, så kommunerne kan følge med, når der heldigvis kommer flere ældre. Og det har vi jo gjort med aftalen om kommunernes økonomi for 2020, hvor økonomien er løftet med 1,7 mia. kr. i forhold til sidste år. Og tal er jo taknemlige, når man ser på, hvordan det plejer at være, og hvordan det har været. 1,7 mia. kr. på 1 år er mere end de sidste 4 års kommuneaftaler tilsammen.

Oven på økonomiaftalen med kommunerne har vi så indgået en aftale om udmøntning af social-, sundheds- og arbejdsmarkedsreserven, hvor vi med god hjælp fra alle aftaleparterne fik sikret en opfølgning på demenshandlingsplanen – og jeg vil godt igen udtrykke stor ros og anerkendelse for det kæmpe arbejde. Og endelig har vi med finanslovsaftalen for 2020 fået bundet sløjfen på den samlede aftalepakke, hvor vi ud over økonomiaftalerne og opfølgningen på demenshandlingsplanen også har afsat varige midler til mere nærvær og omsorg i ældreplejen. Og så er det, at finansministeren senere i det her folketingsår endelig vil fremlægge et forslag til en velfærdslov, der har til formål at sikre, at det demografiske træk også dækkes i de kommende år.

Når det er sagt, tror jeg, at den enkelte ældre og den enkelte medarbejder på plejehjemmet eller i hjemmeplejen er ligeglad med, om pengene kommer fra en finanslovsaftale, om de er øremærket eller kommer med bloktilskuddet; bare de kommer og får lov til at gøre gavn de steder, hvor de skal gøre gavn, nemlig i vores ældrepleje, og det er jo det, de gør. Tak for ordet.

Kl. 15:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er ønske om en kort bemærkning fra fru Karina Adsøl, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:09

Karina Adsøl (DF):

Tak for det. Men Ældre Sagen skriver her den 3. december 2019: »Finansloven svigter de svageste ældre.« Og den 2. december 2019: »Finansloven 2020: Hvor blev ældreområdet af?«

Kan ministeren forklare, hvorfor Ældre Sagen skriver sådan, når ministeren siger, der ikke er nogen udfordringer, fordi man har lavet en økonomiaftale? Det vil jeg godt have svar på, og så stillede jeg også nogle spørgsmål i min ordførertale, som jeg egentlig havde håbet ministeren havde skrevet ned. Det var i forhold til den forsøgsordning på 80 mio. kr., Dansk Folkeparti fik sat af til ledsagelse til blinde og svagsynede over 67 år. Den er stadig ikke udmøntet, og blinde og svagsynede venter stadig væk på ledsageordningen.

Kl. 15:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 15:10

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Tak for det. Med hensyn til det sidste spørgsmål – jeg forstår godt spørgsmålet – tror jeg, jeg vil vende tilbage skriftligt med en konkret udmøntningsplan og en tidsplan for det; det skal vi nok vende tilbage med.

Med hensyn til det første spørgsmål er jeg lidt ked af, at det bliver fremstillet, som om vi og partierne, der er med i finanslovsaf-

talen, står og praler og synes, at nu er alt klaret og nu er alt gjort med økonomiaftalen. Nej, det her er jo bare det, som vi har sagt før valget, der skal til, nemlig en bund under velfærden, og derfra kan vi så begynde at rette op. Men jeg har ikke hørt nogen sige, at nu er det bare en fest og nu er alt løst. Nej, alt er ikke løst. Der bliver stadig væk arbejdet stenhårdt, og der har været så mange år med nedskæringer i ældreplejen, at det tager lang tid at få genoprettet det. Men nu er kursen sat, og nu er pengene sat af.

Kl. 15:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Karina Adsbøl.

Kl. 15:11

Karina Adsbøl (DF):

Nej, men det er jo, fordi ministeren hele tiden henholder sig til den økonomiaftale. Vi har jo ikke kunnet mærke det i finansloven; der er en lille pulje, der er sat af til ældreområdet, og vi måtte kæmpe – vi måtte kæmpe – for at få sat midler af på ældreområdet i reserve, fordi regeringen bl.a. vil omprioritere midler, der var sat af til ældreområdet, og vi måtte kæmpe for at få plejehjemspuljer og andet ind.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren: Hvor mange af de midler, der er afsat, er øremærket de ældre, som de ældre kan mærke?

Kl. 15:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 15:12

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Det er jo en del midler, som er øremærkede. Det er f.eks. demens-handlingsplanen, og der er 125 mio. kr varigt hvert år, så en del midler er øremærkede. Men lakmusprøven er, at vi ikke er tilhænger af, at vi skal styre det her centralt fra, og det synes jeg faktisk også jeg hørte borgerlige ordførere sige. Centralt styret øremærkning af den mindste krone kommer der ikke noget godt ud af, og det gør der heller ikke her, men nu er bunden skabt, og derfra kan vi så genoprette vores ældresektor.

Kl. 15:12

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste spørger er fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Kl. 15:12

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Det er utroligt, som fokus kan skifte fra, at man for få måneder siden slog ud med armene og sagde, at nu skulle velfærden løftes, og til, at vi her sådan 6-7 måneder efter et valg så kan nøjes med, at nu skal vi have en bund under noget, som ikke er nærmere defineret. Men lad nu det ligge.

Det, jeg i virkeligheden gerne vil spørge ind til, er regeringens holdning til frit valg. Statsministeren raslede jo med sablen, da hun stod på talerstolen og åbnede Folketinget, og jeg vil egentlig bare sige til sundhedsministeren, at det jo har skabt en vis utryghed derude, særlig set i lyset af at et stort antal ældre jo sådan set er rigtig glade for de fritvalgsordninger, som vi har, for mennesker er forskellige og har forskellige præferencer. Og jeg vil sådan set bare spørge sundhedsministeren: Er det regeringens politik at gøre op med det frie valg og nedlægge det, eller er det regeringens politik at styrke det?

Kl. 15:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Regeringen har ikke en politik om at nedlægge eller gøre op med det frie valg, men det, der er væsentligt her, er præcis det, som statsministeren sagde i sin åbningstale til Folketinget, og det er nemlig at se på setuppet, der ligger bag sådan noget som det frie valg. Det var et eksempel. Der blev også nævnt flere eksempler i den åbningstale. Det var virkelig klart set, fordi setuppet er noget, som folk er glade for, og som virker godt. Men skal der være stregkoder, skal der være minuttyranni, altså skal der for hvert eneste minut, for hver eneste millimeter være en detaljeringsgrad i beskrivelsen? Mon ikke det kan lade sig gøre at bevare de grundlæggende ideer i frit valg ved at se på hele setuppet i det. Det er jo det, som er vores opgave. Det er ikke nogen nem opgave, men frem for at acceptere minuttyranni, frem for at acceptere stregkodetyranni, så lad os se på, om vi kan gøre det bedre uden at smide barnet ud med badevandet.

Kl. 15:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Jane Heitmann.

Kl. 15:14

Jane Heitmann (V):

Jeg kan da anbefale regeringen at skele til det store arbejde, som den tidligere regering, altså VLAK-regeringen, sådan set satte i værk og satte i gang, og hvor vi jo lagde adskillige forslag frem til, hvordan man kan få mindre bureaukrati, også i ældreplejen. Så det var bare en opfordring herfra. Men simpelt hen bare for at skabe tryghed derude, både hos de ældre, men også hos alle de mennesker, der er omkring de ældre, kan sundhedsministeren så ikke love os, at man ikke kommer til at pille ved det frie valg, så man stadig væk selv vil kunne vælge ældrepleje og madleverandør og alt det, vi ellers kender, også om 4 år?

Kl. 15:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 15:15

Sundheds- og ældreministeren (Magnus Heunicke):

Der er vist kun en, der skaber utryghed, og det må være Venstres ordfører selv. Jeg har lige svaret klart på det, jeg har også svaret skriftligt på det, og jeg har også svaret på det tidligere i Folketings-salen. Så det er Venstre, der har interesse i at skabe utryghed om det her, det har vi ikke. Det er fuldkommen klart, at vi ikke har nogen intentioner om at afskaffe det frie valg, men organiseringen bag det er vi jo nødt til at se på, og jeg ville også ønske, at Venstre ville være med til at se på det, i hvert fald inviterer vi alle partier til at være med til arbejdet med at se på: Er det ikke gået over gevind med organiseringen i det? Er der ikke blevet for lidt tillid og for meget kontrol?

Kl. 15:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Der er ikke flere spørgsmål til ministeren, så tak til ministeren, og tak til alle deltagerne.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil finde sted tirsdag den 17. december 2019.

Kl. 15:16

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 17. december 2019, kl. 12.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.
Mødet er hævet. (Kl. 15:16).
